CONCEPTUS ET INSOLUBILIA MAGISTRI PETRI DE ALYACO

Pierre : d' Ailly

Digitized by Google

Conceptus et inſolubilia magiſtri petri de alyaco.

Terminorum alius mẽtalis alius vo
calis alius ſcriptus. Terminus mentalis eſt cõ-
ceptus ſiue actus intelligendi anime vel poten-
tie intellectiue. Terminus vocalis eſt vox ſigni
ficans ad placitũ. Terminus vero ſcriptꝰ eſt ſcri
ptura ſinonima in ſignificando voci ſignificatiue ad placitũ
vnde terminus in tota ſui cõitate ſic poteſt deſcribi. Terminꝰ
eſt ſignum quod ex impoſitione quam actu habet vel ex natu
ra ſua potentie cognitiue eam vitaliter immutãdo aliquid vel
aliqua vel aliqualiter natuꝫ eſt ſignificare. Et dicitur in predi-
cta diffinitione ex impoſitione actu quam habet propter ter-
minos vocales et ſcriptos et mentales improprie dictos ꝙ ex
impoſitione ſignificant. Et dicitur vel ex natura ſua ꝓpter ter
minos mentales ꝓprie dictos ꝙ naturaliter ſignificãt. Signi-
ficare aũt eſt potẽtie cognitiue eã vitalr̃ immutando aliquid
vel aliqua vel aliqualiter repñtare. Vñ in p̄dictis deſcriptio-
nibus ponit̃ ly aliq̃d ꝓpter termĩos cathegoreumaticos ſin-
gularis nũeri nõ collectiuos: ⁊ ponit̃ aliq̃ ꝓpter termĩos colle
ctiuos ſingularis nũeri: vel ꝓpter termĩos plurales non colle
ctiuos: ⁊ ponit̃ aliqualiter ꝓpter terminos ſincathegoreuma
ticos ratione ſignificatiõis. Exemplũ primi. vt iſte terminꝰ hõ
ſignificat aliq̃d. Exemplũ ſc̃di: vt iſte terminꝰ ppľus vel iſte ter
minus hoĩes in plũ ſignificat aliqua. Exemplum tertij vt iſte
terminus oĩs ſignificat aliqualiter. Vñ vitalis immutatio in
ꝓpoſito eſt actualis noticia ſiue cognitio effectiue partialiter
cauſata a potentia cognitiua vitaliter perceptiua et inherens
ipſi potentie cognitiue vitaliter ꝑceptiue. Ex iſta deſcriptio-
ne ſequitur ꝙ ad hoc ꝙ aliqua res ſiue aliqua qualitas dica-
tur noticia immutans potentiaꝫ cognitiuã ſiue vitalis imuta
tio requiritur duplex habitudo illius qualitatis ad cogniti-
uam potentiam. Prima eſt ꝙ ſit effectiue a potentia cogni-
tiua ſaltem partialiter ratione cuius ſi deus in lapide pro-
ducerem et actualem noticiam de homine hoc eſt illam
qualitatem que eſt actualis noticia hominis non propter
hoc diceretur lapis vitaliter immutari: nec illa qualitas

eſſet vitalis imutatio lapidis:quia lapis non eſt vitaliter per-
ceptiuus talis noticie nec ad eam cõcurrit effectiue. Secũda
habitudo eſt ꝙ talis noticia inherea potentia cognitiue ſicut
accidens inheret ſuo ſubiecto et informet potẽtiam cogniti-
uam ratione cuius eſſentia diuina ſiue deus quanq̃ potentie
cognitione omnia preſentaret non tamen poſſet eſſe proprie vi
talis immutatio ſiue noticia actualis alicuius rei:quia eſſen-
tia diuina non poteſt inherere potentie cognitiue: nec poteſt
eam informare cum deus ſiue eſſentia diuina nihil informet
nec cuiq̃ inhereat. Ex quo pꝫ ꝙ nulla res eſt eſſentia inter et
intrinſece vitalis imutatio:ſꝫ hoc ſcꝫ eẽ vitalẽ imutatiõeꝫ ↄue
nit alicui qualitati ꝑ habitudinẽ ad aliqđ extriſecũ vt patuit.
Infert vlteriꝰ ꝙ vitalis imutatio põt nõ eſſe vitalis imutatio
hoc pꝫ qꝛ vitalis imutatio.i.illa res q̃ eſt vital' imutatio nõ eſt
eẽntialr nec intriceſe:ꝛ ꝑ ↄñs nõ ceſſario ẽ vital' immutatio ſꝫ
accidẽtaliter extrinſece ꝛ cõtingẽter.igit' põt non eſſe vitalis
immutatio:hoc quod dictũ eſt declarat' exemplo. pono enim
ꝙ a.ſit actualis noticia de lapide:nũc vitaliter immutans po-
tentiam intellectiuam ſortis hoc poſito a.eſt vitalis immuta-
tio volo ꝙ deus cõſeruet a.abſq; hoc ꝙ dependeat effectiue a
potentia intellectiua ſortis ꝛ abſq; hoc ꝙ ei inhereat hoc po-
ſito ꝙ eſt poſſibile a nõ amplius eſt vitalis immutatio. patet
per deſcriptionẽ vitalis immutationis ſupra poſitam. Reſtat
igitur probatum illud correlarium:ſcilꝫ ꝙ vitalis immutatio
bene poteſt non eſſe vitalis immutatio ꝛc. ¶ Notãdum eſt de
inde ꝙ ſignificare eſt idem ꝙ ſignum rei facere hoc eſſe ſignũ
alicuius rei.et veruntamen dupliciter aliqua res poteſt dici ſi
gnum alicuius rei. Vnomodo vt ducit in noticiam illius rei
cuius eſt ſignum. Aliomodo quia eſt ipſamet noticia rei. Se
cundomodo dicimus conceptum eſſe ſignum rei cuius talis
conceptus eſt naturalis ſimilitudo non ꝙ ducat in noticiã illi
ius rei:ſed quia eſt ipſamet noticia rei naturaliter ꝓprie repꝛe-
ſentãs rem. Primomodo adhuc dupliciter qꝛ vna res põt duce-
re in noticiam alterius reprimariam ſic vꝫ ꝙ cauſet primam
noticiam de re:et ſic omnis res nota eſt eſſe ſignum ſuipſius
quia nata eſt cauſa rei potentie cognitiue. Primo noticiam

ſuīpſiue. ſic etiā vna res habēs habitudinē aliquā naturalem
ad altā rem ſicut accidēs ad ſubſtantiā vel vt creatura ad crea
torem pōt ducere in noticiā primariā illiꝰ rei et per ꝯñs eſſe ſi-
gnū alterius rei. Alio mō aliqd dr ſignū rei quia ducit in noti-
ciam ſecūdariā ſiue rememoratiuā ſupponendo primam noti-
ciam. et ſic veſtigiū inq̄tum hmōi ducit in noticiaʒ rei cuius
eſt veſtigiū. Similiter hoc modo termini ad placitum inſtituti
ducūt in noticiā ſecūdariā ſiue rememoratiuaʒ rei ſignificate
ſupponendo primam noticiam rei ſignificate. Notandum eſt
vlterius q̄ terminus mētalis ꝯceptꝰ ſiue actus intelligendi ⁊
noticia rei apprehēſiua idem ſunt. Et tamen noticia rei appre
henſiua eſt duplex. Quedā eſt complexa: alia incōplexa. Noti
cia apprehenſiua incōplexa eſt ꝯceptus rei incōplexꝰ. Noticia
vō apprehēſiua cōplexa eſt ꝯceptꝰ ꝯplexus Et iſta adhuc eſt du
plex. Quedā eſt ꝯplexa cōplexiōe diſtante. alia eſt complexa
complexione indiſtante. Noticia cōplexa cōplexiōe diſtante ē
cuius extrema diſtant per copulā vbalē que in mente non eſt
aliud q̄ quidē actus intelligēdi ſincathegoreumaticꝰ ſignifica
tione qui eſt cōplexiuꝰ ⁊ vnitiuus per modū diſtātis predicati
cum ſuo ſubiecto. Noticia vō ꝯplexa ꝯplexione diſtante eſt cu
ius extrema non diſtāt per talē copulaʒ vel inter cuiꝰ extrema
nō pōtur talis copula faciēs extrema diſtare. Nota q̄ noticia
apprehēſiua incōplexa eſt ꝓprie ipē terminꝰ mētalis ſiue cōce-
ptus incomplexus naturaliter ſignificās aliqd vel aliquas vel
aliqualiter. Notādū eſt tamē ꝓ terminis mētalibus q̄ termi-
norum mētalium qdam eſt cathegoreumaticus. et alius ſinca
thereumaticus. Adhuc terminꝰ mētalis cathegoreumaticus
eſt triplex. Quidam eſt cathegoreumaticus ſignificatione tā
tum: et alius eſt cathehoreumaticus officio tantuʒ. Alius eſt
cathegoreumaticus ſignificatiōe ⁊ officio ſimul. Similiē ter
minus mentalis ſincathegoreumaticus quidem eſt ſincathe-
goreumaticus ſignificatione tantum et coincidit cum menta
tali termino cathegoreumatico officio tm̄. Alius eſt ſincathe
goreumaticus officio tm̄: ⁊ coincidit cum cathegoreumatico
ſignificatione tm̄. Alius eſt ſincathegoreumaticus officio et
ſignificatione ſimul ⁊ ex oppoſito ſe habet ad terminuʒ cathe

goꝛeumaticum officio ⁊ ſignificatione ſimul. Terminus men
talis cathegoꝛeumaticus ſignificatiõe tm̄ eſt cõceptus natura
liter ſignificans aliq̇d vel aliqua nõ potẽs reddere ſuppoſitum
verbo pſonali modi finiti nec eſſe appoſitū reſpectu nois nomi
natiui caſus cuiuſmodi eſt terminus mẽtalis mere adiectiu⁹
vel termin⁹ mẽtalis obliqui caſus vel verbū imperſonale. Ter
min⁹ mẽtalis cathegoꝛeumatic⁹ officio tm̄ eſt q̇ ex natura ſua
nihil nec aliqua ſignificat põt tm̄ eſſe appoſituȝ reſpectu nois
nti caſus cui⁹modi eſt copula ꝟbalis modi finiti eſt mẽte. Ter
minus mẽtalis cathegoꝛeumatic⁹ ſignificatiõe ⁊ officio ſimul
eſt q̇ naturaliter ſignificat aliq̇d vel aliqua ⁊ põt eſſe ſuppoſitū
reſpectu verbi pſonalis modi finiti vel appoſitū reſpectu nois
nti caſus cui⁹ modi ſunt noia mẽtali a ſubſtãtiua vel ꝟba adie
ctiua. Terminus ꝟo mẽtalis ſincathegoꝛeumaticus officio ⁊
ſignificatiõe ſimul eſt actus intelligẽdi quo naturaliter nõ ſi-
gnificat aliq̇d ve aliqua ſed aliqualiter vel eſt actus intelligen
di qui naturaliter nõ ſignificat aliq̇d: ſed aliqualiter q̇ non põt
reddere ſuppoſitū verbo pſonali finiti modi nec eſſe appoſitio-
ni reſpectu nois nti caſus cui⁹ modi ſunt noia pnoīa mere p-
noialiter capta in mẽte ⁊ ſigna vniuerſalia vel pticularia ⁊ cõ-
iunctiões ⁊ multa alia. Itẽ terminoꝝ mentaliū qđ eſt termin⁹
mentalis ppꝛie dictus. Alius iꝓpꝛie dictus eſt cõcept⁹ vocis
vel ſcripture ſinonime tali voci. Et đr talis cõceptus terminus
mentalis iꝓpꝛie dictus eſt talis cõceptus quilibet ſignificet
naturaliter ppꝛie vocẽ vel ſcripturã cuius eſt naturaliter ſimili
tudo põt tamẽ cū hoc ſignificare ad placitū ⁊ ſuboꝛdinari alte-
ri cõceptui qui ſolū naturaliter ſignificat. Verbi gratia conce-
ptus ſiuius vocis hõ naturaliter ppꝛie ſignificat illã vocẽ: ho-
mo q2 eſt eius naturaliter ſimilitudo ſed ad placituȝ ſignificat
oẽs hoies ſingulares: ⁊ vt ſic ſuboꝛdinaꝛ in ſignificatiõe illi cõ
ceptui qui naturaliter ppꝛie eſt repꝛeſentatiuus oim hominū
Ex quo ſequiꝛ ꝙ idẽ terminus mentalis impꝛopꝛie dictus eſt
ſignificatiuus naturaliter ⁊ ad placitū nec hoc eſt difficile co-
gnitu tamẽ reſpectu diuerſoꝝ ideſt cõparando illum terminū
ad diuerſa ſignificata: ſed ꝙ hoc habeat verum etiaȝ reſpectu
eiuſdẽ; patet ſic. nã clarū eſt ꝙ quis põt in ſe formare cõceptuȝ

huiuſ vocis ens quo facto ille conceptus proprie repreſentat
illam vocem ens cum ſit eius naturalis ſimilitudo ⁊ ideȝ con
ceptus ad placitum ſignificat oēs res mundi qui ſubordinan-
tur in ſignificando illi conceptui cōiſſimo qui naturaliter pro-
prie repreſentat omnem rem mundi et cum illa vox ens ſit vna
res cōcepta conceptu cōiſſimo repreſentatiuo oīm entium. ſe-
quitur ꝙ conceptus huius vocis ens ad placitum ſignificat il
lam vocem ens que etiam ſignificat naturaliter proprie vt di-
tum eſt. Et patet ergo ꝙ idem terminus mentalis improprie
dictus eadem rem ſignificat. naturaliter proprie et ad placitū
vltimate et ſi arguatur ꝙ hoc ſit impoſſibile quia videtur im
plicare cōdictione igitur eſt impoſſibile añs ꝓbetur ſic nā ſi ali
ꝗs terminus ſignificet aliquā rē naturaliter proprie neceſſario
ſignificat illam rē nec poteſt nō ſignificare eandem rem et ſi
idem terminus ſignificet eandem rem ad placitum nō neceſſa
rio ſed cōtingēter ſignificat illam rem ⁊ ſic poterit nō ſignifica
re illam rem. ergo pōt non ſignificare ⁊ nō poteſt non ſignifica
re eādem rē qḋ contradicit manifeſte. igiẗ illud ex quo hoc in
fertur eſt impoſſibile igitur illud. Ad argumentum reſpondeẗ
dicēdo hoc ꝙ deficit in vna reſpōdentis. ſ. in illa cū dicïẗ: ſi eñ
talis terminꝰ ſignificet illā rem ad placitū pōt nō ſignificare il
lam rem. Illa eñ cōditionalis eſt falſa ſimpliciter. Sed ſi dice
retur ſic ſi eñ talis terminus ſignificat illaȝ ad placitū pōt nō
ſignificare ad placitum talem rem illa, conditio eſſet vera: con
ceptus enim huius vocis ens nō ſignificat ad placitū illaȝ vo-
cem: quia ſubordinatur illi cōceptui qui naturaliter repreſen-
tat omne ens mundi: et quia illi conceptui ad placitum ſubor
dinatur poſſet non ſubordinari ideo etiam poſſet non ſignifica
re ad placitum talem vocem ꝙ̄ ſpecialiter tamen ſignificaret
naturaliter proprie: et non poſſe non ſignificare. Pro euidenti
a ſolutionis argumenti dici poſſet ꝙ licet ſit inconuenies eun
dem terminum eandem rem ſignificare naturaliter et ad pla
citum vltimate vtroqȝ modo adequate non tamen eſt inconue
niens eundem terminū eandem rem ſignificare naturaliter ꝓ
prie et adequate et ad placitū vltimate in adequate vt in pro
poſito cōceptus huius vocis ens naturaliter proprie adequa

te ſignificat illam vocem ens: quia eſt eius cõceptus proprius
et adequatus: ſed idẽ conceptus ad placitum vltimate ꝛ inade
quate ſignificat eandez vocẽ. quia ſcꝫ ſub cõceptu cõiſſimo rep̄
ſentatiuo oĩum entium et cuiuſlibet inadequate: ꝛ ſic de alijs.
Item terminorũ mentaliũ proprie dictorũ quidã eſt prima in
tentio alius eſt ſecunda intentio. Et ſi aliquãdo terminus mẽ-
talis proprie dictus dicatur prime intentionis vel prime impo
ſitionis oblique ꝛ trãſitiue hoc eſt improprie: ꝛ tales locutio-
nes oblique trãſitiue debent accipi pro directis ꝛ intrãſitiuis
ita ꝙ ſit ſenſus: talis terminus eſt ipſam ꝛ prima intentio vel
ſecunda intentio. Unde prima intentio eſt conceptus ſiue ac-
tus intelligendi ſolum naturaliter ſignificans rem que nõ eſt
ſignũ vel nõ eſt ſignificans ea ratione que eſt ſignũ alterius rei
vt conceptus ille quo ego concipio illam rem que eſt ſortes eſt
prima intentio. Et dicit̄ in predicta deſcriptione ſolũ naturali-
ter ſignificãs ꝛ per hoc differt a termino mentali improprie di-
cto que nõ ſolum naturaliter ſignificat ſed etiã põt ſignificare
ad placitũ vt dictũ eſt ꝛ ſm quẽ nõ eſt ſignum alterius rei hoc
eſt que nõ eſt ſignũ ad placitũ inſtitutum: qꝛ licꝫ cõceptus quo
ego cõcipio aliũ cõceptũ naturalr̄ ſignificet rem ꝗ eſt ſignũ alte
rius rei nõ tamẽ ſignificat rem ꝗ eſt ſignũ ad placitum inſtitu
tum. Et dicitur vel nõ ea ratione qua eſt ſignũ quãdo lꝫ conce
ptus cui ſubordinat̄ iſte terminus vox vel iſte terminus quali-
tas ſignificet rem naturaliter que eſt ſignũ etiam ad placitum
inſtitutum ad ſignificandum: quia ſignificat omnes voces: qꝛ
nõ tamen ſignificat rem vel res ea ratione qua ſunt ſigna. ideo
nonobſtante hoc talis conceptus eſt prima intentio. Quod au
tem ille conceptus non ſignificet ipſas voces ratione que ſunt
ſigna patet: quia priuſꝙ voces imponantur ad ſignificandum
talis conceptus repreſentat naturaliter iſtas voces vt clare pa
tet. Secunda intentio eſt conceptus ſiue actus intelligendi
ſolum naturaliter ſignificans rem. que eſt ſignum alterius rei
etiam ea ratione qua talis eſt res ſignificata ad placitum. per
alium terminũ. Dicitur primo in hac deſcriptione ſolũ natura-
liter ſignificans ad remouendũ terminũ mentalem: improprie
dictum vt dictuꝫ eſt in deſcriptione prime intentionis. Dicitur

conſequenter ſignificãs rẽ que eſt ſignũ ad placitũ inſtitutum
ea rõne qua ſignuꝫ eſt cuiuſmodi eſt cõceptꝰ quo ego concipio
iſtos terminos hõ aſinus leo ⁊ ſic de aliis ea rõne qua ſunt im
poſiti ad ſignificandũ res ſolũ in numero differẽtes eiuſdẽ ſpe
ciei talis cõceptꝰ eſt ſcđa intẽtio naturaliter ſignificans p̄fa-
tos terminos ⁊ ſupaddit in predicta deſcriptione: vel ſignifi-
cans rem ea rõne qua talis res eſt ſignificata ad placitũ per ali
um terminũ cuiuſmodi eſt conceptus quo ego concipio res ſi-
gnificatas per iſtum terminũ homo ea rõne qua ſignificat vni
uoce per iſtũ terminũ canis rõne qua ſignificatur per illũ termi
num equiuoce tales cõceptus ſunt ſecũde intentiõis. Ex quo
ſequitur ꝙ ad hoc ꝙ aliquis terminus mentalis ſit ſcđa intẽ-
tio nõ opꝫ ꝙ ſignificet rem q̃ eſt ſignũ alterius ſm eandẽ rõnẽ
ſm quã eſt ſignũ. ſed ſufficit ꝙ ſignificet rem ſignificatam per
alium terminũ ea ratione qua eſt ſignificata; vt ſatis patet ex
dictis. Sequitur etiã ex ſupradictis. Terminus mentalis pro-
prie dictus eſt terminus ſolũ naturaliter ſignificãs hic: tamen
ſignificare naturaliter capitur dupliciter. Uno mõ ꝓprie. Alio
modo cõmuniter. Significare naturaliter proprie eſt aliquid ſe
ipſo ⁊ nõ mediante alio aliquid potentie cognitiue eam vitali-
ter immutando repreſentare ⁊ ſic ponitur conceptũ qui eſt na-
turaliter ſimilitudo alicuius rei propria repreſentare: ⁊ ſic capi
tur ſignificare naturaliter in deſcriptionibꝰ ſupradictis. Sꝫ ſi-
gnificare naturaliter cõmuniter eſt non ſeipſo: ſed mediante
alio aliquid potentie cognitiue eam vitaliter immutando re-
preſentare ⁊ hoc conuenit cuilibet rei quolibet enim res ex na
tura ſua habet ꝙ eſt nata cauſare ſui conceptũ in potentia in-
tellectiua: et ſic mediante tali conceptu eſt nata repreſentare
potentie cognitiue. Ex quo ſequitur ꝙ omnis res ſignificat vel
nata eſt ſignificare ſeipſam naturaliter cõmuniter. Significa-
re autem naturaliter proprie ſolum conuenit terminis menta-
libus: vt ſatis patet ex dictis. Notandum eſt vlterius ꝙ ſicut
termini mentales proprie dicti cathegoreumatici ſignificatio-
ne naturaliter ſignificant aliquid vel aliqua: ſic etiam termini
mentales ſincathegoreumatici ſignificat omne naturaliter ſi-
gnificant. ¶ Item terminorum mentalium proprie dictorum

aliqui naturaliter ſignificant nominaliter et tales naturaliter
ſunt nomina: aliqui naturaliter ſignificant: verbaliter et ta-
les ſunt naturaliter verba: ⁊ ſic de aliis partibus orationis non
ergo termini mētales proprie dicti ſunt huius vel illius partis
orationis per aliquos mons ſignificandi ſuperadditos ſed ſe-
ipſis ex natura ſua ſūt iſtius vel illius partis orationis. Itē ali-
quis terminus mentalis proprie dictus naturaliter ſignificat
adiectiue et ſic naturaliter ſignificat adiectiue et ſic naturali-
ter eſt adiectiuus ⁊ aliquis naturaliter ſignificat ſubſtantiue
et ſic naturaliter eſt ſubſtantiuus. ¶ Item aliquis terminus
mentalis naturaliter eſt nominatiui caſus alter genitiui ⁊ ſic
de aliis. ¶ Item aliquis actus intelligendi ſiue conceptus
naturaliter eſt prime perſone. alter ſecunde ⁊ alter tertie ⁊ ſic
de aliis accidentibus ptium orationis. Ex quibus infertur ꝙ
vnus conceptus ſiue actus intelligendi naturaliter exigit ali-
um ⁊ regit eū puta cōceptus verbalis naturaliter regit cōcep
tum noīalem ⁊ eum exigit ⁊ vnus conceptus naturaliter vni-
tur alteri tranſitiue vel intranſitiue quare ſequitur ꝙ regimē
⁊ cōſtrutio naturaliter cōueniunt termīs mētalibus proprie di-
ctis ⁊ nō per aliquos mons ſignificandi eis ad dictos. Sequi
tur etiam logicaliter loquendo ꝙ vnus conceptus de alio pre
dicatur naturaliter eſſentialiter vel accidentaliter directe vel
indirecte. vere vel falce. Notandum eſt vlterius ꝙ terminorū
mentalium proprie dictorum alter eſt abſolutus alter eſt co-
gnotatiuus. Terminus mentalis obſolutus eſt qui preter il-
lud ꝓ quo naturaliter ſupponit nihil cōnotat nec intrinſecum
nec extrinſecū: poſitiue nec priuatiue: vt cōceptus ille ꝗ abſolu
te ſignificat hoīes cui ſubordinat in ſignificādo iſte terminus
vocalis hō Terminus mētalis cognotiuus eſt qui preter illud
pro ꝙ ſupponit naturaliter aliqd intrinſece vel intrinſece. poſi-
tiue vel priuatiue cognotat ⁊ iſte eſt duplex. quidā eſt cognota-
tiuus intrinſece qui ſcʒ vltra illud ꝓ quo ſupponit naturaliter
cognotat partē eſſentialē: ⁊ intrinſeca rei ꝓ qua ſupponit ſicut
terminus mētalis qui eſt differētia eſſentialis dicit terminꝰ co
gnotatiuus. Alius eſt terminꝰ cognotatiuꝰ mētalis extrinſece
qui. ſ. preter illud pro quo ſupponit cognotat aliqđ extrīſece

eē illi rei ꝑ qua ſupponit.⁊ hoc multiplr nā alter cognotat po
ſitiue aliqđ extrinſecuȝ inherere illi rei ꝑ qua ſupponit vt cõce=
ptus ille cui ſubordinatur in ſignificãdo ille terminus vocalis
albus ſignificat ⁊ ſupponit pro re alba ⁊ cognotat poſitiue illã
rem qui eſt albedo ſiue illã qualitatem inherere rei albe. Ali
us terminus mentalis cognotat aliqđ extrinſecum priuatiue
⁊ non inherere rei pro qua ſupponit vt terminus mẽtalis pri
uatiuus cuiuſmodi eſt ille cõceptus cui ſubordinatur in ſigni
ficãdo iſte terminus mẽtalis priuatiuꝰ cecus ſignificat eñ et
ſupponit pro re cecat cognotando viſum ſiue actuȝ videndi nõ
inherere illi. Alius eſt terminus mẽtalis cognotatiuus extrin
ſece qui ſcȝ cogitat aliqđ extrinſecū rei pro qua ſupponit non
quidem cognotando illud extrinſecum inherere illi rei nec co
gitando inherere ſed cognotando illud extrinſecū aliqualiter
vel taliter ſe habere ad illam rem pro qua ſupponit ſm diuer=
ſos mods cogitandi terminorū relatiuorū.verbi gratia ille ter
minus relatiuꝰ mentalis pater q̄ eſt ipa relatio cui ſubordinat
in ſignificando iſte terminus vocalis pater cognotat aliquam
rem extrinſecã.ſcȝ illaȝ rem que eſt filius eſſe generatã ab illa
re que eſt pater pro qua ſupponit ⁊ illam eandem rem exiſtere.
Item ille terminus mentalis cui ſubordinatur in ſignificãdo
iſte terminus vocalis locatuȝ preter rem pro qua ſupponit co=
gnotat aliqđ extrinſecū:ſcȝ illaȝ rem que eſt locus aſſiſtere cir=
cūdare ⁊ continere illã rem pro qua ſupponit iſte terminus lo=
catū.⁊ ſic ſuo modo poſſet exẽplificari de alijs terminis conno
tatiuis ſm diuerſos ⁊ varios mods cognotãdi Unū modus co=
gnotandi cõueniens cuilibet termino cognotãti ſatis apparet
per diffinitionẽ talis termini quid nois ſi recte detur Si enim
diffiniatur iſte terminus pater diffinitione explicante quid no
minis dicetur pater eſt quidam animal qđ ex ſua ſubſtãtia ge
nerat aliud animal eiuſdem ſpeciei cū eo qđ eſt filius: ſi etiam
diffiniatur iſte terminus locatū dicetur ſic.locatum eſt res cui
aſſiſtit locus circūdans ⁊ cõtinens eandẽ rem q̄ dicitur locatū
et ſic dicatur de alijs ſm diuerſos modos cognotandi. Ex di=
ctis infertur ꝙ quilibet terminus cognotatiuus habet plura
ſignificata ⁊ ad minus habet duos ſcȝ vnū formale ⁊ aliud ma

teriale. Materiale eſt illud pro quo ſupponit formale eſt illud qđ cognotat. Sequitur etiã ex dictis ꝙ aliquis terminus mẽtalis naturaliter ſignificat abſolute. et aliqs naturaliter ſignificat cognotatiue ſiue reſpectiue et ſic aliquis conceptus naturaliter eſt abſolutus in ſignificando. et aliquis naturaliter eſt cognotatiuus ſiue reſpectiuus: quãuis aliquis conceptus ſit vna entitas abſoluta: quia eſt aliqua qualitas: ſic etiam aliquis conceptus naturaliter eſt communis in ſignificando et ſupponendo et predicando: et ens conceptus naturaliter ſingularis in ſignificando ſupponendo ꝛ predicando quamq̄ omnis conceptus in anima exiſtens ſit entitas ſingularis in eſſendo. Pro maiori noticia iam dictorum notandum eſt quam conceptus eſt actualis noticia alicuius rei cauſata in anima partialiter ab obiecta: ſcilicet a re concepta ſiue cognita: et partialiter etiam a potentia cognitiua formaliter vitaliter immutans ipſam potentiam intellectiuam: et ſic conceptus actualis noticia actus intelligendi vitalis immutatio: pro eadẽ ſiue qualitate ſupponunt: cognotant tamen iſti terminis aliqua habitudines illius qualitatis que iſtis nominãtur nominibus ad aliquod extrinſecum: puta ad potentiam intellectiuam vel ad rem intellectam. De connotatione iſtius termini vitalis immutatio ſatis dictum eſt ſupra in deſcriptione vitalis immutationis. Sed de connotatione iſtius termini conceptus: nunc aliquid eſt dicendum cõnotat eñ ꝙ mediante illa qualitate que eſt conceptus inherente ipſi potentie intellectiue ꝛ eam informãte ipſa potentia intellectiua capiat ſiue intelligat rem intellectam ſiue conceptã: quare ſequitur ꝙ nulla res ſiue nulla qualitas eſt eſſentialiter et intrinſece actualis cognitio vel vitalis immutatio vt dictum eſt ſuperius. Sic etiam nulla res ſiue nulla qualitas eſt eſſentialiter et intrinſece conceptus. Ex quo vlterius ſequitur ꝙ conceptus non eſt neceſſario eſt conceptus ꝛ per cõſequẽs conceptus poteſt nõ eſſe cõceptus hoc eſt dictum illa res que eſt conceptus: poteſt non eſſe cõceptus hoc declaratur tali exẽplo. volo ꝙ ſit a illa qualitas q̄ eſt cõceptus lapidis nũc exñs in potẽtia intellectiua ſortis quo mediãte intellectu ſor. capit ꝛ cognoſcit rẽ q̄ eſt lapis:

volo vlterius ꝙ deus ſeparet a: ab intellectu ſoꝛ: ⁊ ꝙ a maneat
etiam in ſorte etiā ſorte nō manēte hoc facto a nō eſt cōceptus
quia nō mediante ipſo intellectu ſoꝛ capit ⁊ cognoſcit lapidem
cum tunc ſoꝛ. in tali caſu nō ſit. Reſtat igitur improbatio ꝙ cō-
ceptus pōt nō eſſe cōceptus: ⁊ cōceptus in tali caſu poſito ma-
net qn̄ nō manet cōceptus. Et ſi arguat tali cōceptui naturaliter
cōuenit ſignificare rē illā cuius eſt talis ſimilitudo ipſi intellecti-
ui hoc cōuenit ſibi eſſentialiter et intrinſece: ⁊ per ꝯn̄s neceſſa-
rio nō pōt ſibi nō cōuenire. Videt igitur ꝙ cōceptus naturali-
ter ⁊ neceſſario ſit cōceptus: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝙ nō poſſit nō eſſe cōcept⁹
et ſic prius dicta nō videntur vera. Ad argumentū breuiter re-
ſpondetur dicēdo ꝙ ꝯn̄s nō valet: qꝛ cōmittit fallacia cōſequē-
tis naturaliter eñ eſt in plus ꝙ̄ neceſſario: bene eñ ſequit hoc
ꝯuenit iſti rei neceſſario ergo cōuenit ei naturaliter ſed ecōtra
nō valet. Simile ar. ſi fieret qꝛ ſimilis ꝯn̄a in iſtis ſic arguēdo illi
rei q̄ eſt pater cōuenit naturaliter q̄d ſit pr̄z igit ꝯuenit neceſſa-
ria ⁊ ꝑ ꝯn̄s illa res q̄ eſt pr̄ nō pōt nō eſſe pater. iſtud tn̄ vltimuꝫ
ꝯn̄s eſt falſū. Nā pater pōt nō eſſe pater ⁊ illa res q̄ eſt pr̄ licꝫ na-
turaliter ſit pater: nō tn̄ neceſſario eſt pr̄ ſicut etiā illa q̄litas q̄
eſt cōcept⁹ licet naturaliter ſit cōcept⁹ nō tn̄ neceſſario eſt cōce-
ptus quare cōceptus pōt nō eſſe cōceptus vt ſuperius illatum
eſt. Et hec de terminis mentalibus dicta ſufficiāt.

Nunc de vocalib⁹ eſt dicendū. Terminus vocalis eſt vox
ſignificatiua ad placitū. Vñ ſi ſufficienter deſcribat vox
ſignificatiua ad placitū. ſufficiēter etiam erit deſcriptus
terminus vocalis. Vox aūt ſignificatiua ad placituꝫ ſic debet
deſcribi. Vox autem ſignificatiua ad placitū eſt que apprehen-
ſa ab auditu ex impoſitiōe quā actu habet nata eſt potentie co-
gnitiue eam vitaliter immutando inſtrumētaliter aliquid vel
aliqua vel aliqualiter repreſentare aliud a ſe a ſuo ꝓlatoꝛe vel
a ſuis partibus niſi aliquod illoꝛum ſignificet ex impoſitione.
Unde in predicta deſcriptione ponitur qui apprehenſa ab au-
ditu: quia priuſꝙ̄ terminus vocalis ſiue vox ſignificatiua ad
placitum ſignificet potentie cognitiue ſuum ſignificatuꝫ opor-
tet ꝙ prius ipſa vox ꝑcipiat ab auditu ⁊ inde ſpēs vocis differ-
tur ad potentiā cognitiuā qua mediāte ipſa potentia cogniti-

ua reducit ſ:noticia remẽoratiuã rei cui⁹ prius hñerat noticiã primariã.et dr potentie cognitiue et non intellectiue:q: nõ ſolum hoibus aliqd ſignificat:ſed etiã brutis p voces ad placitum inſtitutas aliquid ſignificare ↄuenit eis.Et dr etiã vitalr ĩmutando inſtrumentalr:vñ ſupra ſatis dictũ eſt qd ſit vitalis.ſʒ ponitur hic inſtrumẽtalr:q: ipe intellect⁹ cauſat in ipſo effectiue ptialr actum intelligendi ſiue actualem noticia de re et ſeipſum vitalr immutat effectiue ptialiter ipſa vero actualis noticia ſiue actus intelligendi ipm intellectum formaliter vitaliter immutat:quia formaliter eſt ipſa vitalis immutatio vt ſupra dictum eſt.ſed ipſa vox ſignificatiua vitaliter ĩmutat inſtrumẽtaliter.deinde dr aliqd vel aliqua ppter terminos vocales cathegoreumaticos ſignificatione vt ſortes homo populus.et dicitur aliqualiter ppter terminos vocales ſincathegoreumaticos ſignificatione vt ois ⁊ ponitur aliud a ſe vel a ſuo ſimili:q: omnis terminus vocalis notus eſt ſignificare ſeipſuʒ vel ſibi ſimileʒ naturaliter cõmuniter.imo ois res vt ſupra patuit.et dr vel a ſuo platore:q: etiaʒ ipſa vox dr ſignificare ſuũ platorẽ vel naturaliter vel ex cõſuetudine audientium ipſam:nec propter hoc dr ſignificatiua ad placitum in preposito.dicitur etiã vel a ſuis ptibus:q: ipſa vox naturaliter cõmuniter ſignificat ſe et ſuas partes.Silr dr niſi aliqd illox ſignificet ex impoſitione:q: tũc qñcunq; vox ſignificatiua ſignificat ſuum prolatorem per impõem puta ſi petrus proferat iſtam vocem petrus illa vox ſignificat ſuũ platorẽ ad plm et per impoſitionem ⁊ ppterea dr ſignificatiua poſſet etiã ipa vox imponi ad ſignificandũ ſe vel ſibi ſimilem vel ſuas partes.quo facto ppẽ ea diceretur ſignificatiua.Notandum eſt pro maiori ĩtellectu predictorum ꝙ ſignificare ad placitum non eſt aliud ꝙ̃ inſtitutio facta per voluntatem et per placitum alicuius totius communitatis vel alicuius habentis auctoritatem gerentis viceʒ toti⁹cõitatis aliquid vel aliqua vel aliqualiter repñtare.ſʒ tñ terminus vocalis dr ſignificare ad placituʒ dupl'r.Unomodo ad placitum vltimate. Alio modo ad placitũ non vltimate.

Terminus vocaliter dr ſignificare ad placitum vltimate rem illam ad quã ſignificandum vltimate eſt impoſitus:puta rem

prius cõceptaꝫ ⁊ dʒ ſignificare ad placitum nõ vltimate illum cõceptũ ſiue terminũ mentalem ꝓprie dictũ cui in ſignificando ſubordinat̃. verbigratia iſte terminus vocalis: homo ſignificat ad placitũ vltimate omẽs ſingulares homines: et ſignificat ad placitũ nõ vltimate conceptũ naturalit̃ repreſentatiuꝫ oĩm hoĩm. Notandũ eſt vlterius ꝙ ſignificatũ vltimatum eſt res ſignificata per aliquẽ terminatũ ad quã ſignificandum talis terminus imponit̃ vel illud pro quo ſupponit naturaliter proprie ſignificat. Et dicitur ad quã ſignificandum talis terminus imponitur. Etiã propter termĩos vocales vel ſcriptos q̃ vltimate vt dictũ eſt ſignificãt rem ad quẽ ſignificandũ impoſiti ſunt. Et dʒ vel illud pro quo etiã ꝓpter terminos mentales ꝓprie dictos qui vltimate ſignificant rem ꝓ qua ſupponũt q꞉ ſignificant illã rem naturaliter et proprie. Significatũ vero nõ vltimatũ eſt res ſignificata per aliquẽ terminũ cui talis terminus non imponitur ad ſignificãdũ nec illud pro quo ſupponit naturaliter ꝓprie ſignificat. Et dʒ cui talis terminus ⁊c.

Quia ſi aliquis terminus vocalis ſit impoſitus ad ſignificandũ cõceptũ in aĩa exñtem talis erit ſignificatũ vltimatuꝫ talis termini: cuiuſmodi eſt iſte terminus vocalis cõcept⁹ qui vltimate et ad placitũ ſignificat oẽm cõceptũ. Ex his patet ꝙ terminus vocalis nõ ꝓprie ſignificat ceptũ cui ſubordinat̃ in ſignificãdo: q꞉ nõ ſignificat tanꝙ ſignificatũ vltimatuꝫ ſed tanq̃ ſignificatũ non vltimatũ: q꞉ nõ ꝓprie eſt impoſitus ad ſignificandũ talem cõceptũ: ſꝫ ad ſignificandum rem mediante tali conceptu preſupponendo ſignificationem naturalem cõcept⁹.

Patet etiaꝫ ꝙ termin⁹ vocalis ſignificat ſeipſam tanꝙ ſignificatũ nõ vltimatũ: q꞉ nec ſignificat ſeipſm per impoſitionẽ nec naturaliter proprie: ſed ſolũ naturaliter cõit̃er: vt ſupra dictum fuit. Ex iſtis iam dictis infert̃ ꝓ ſuppõnibus termĩorũ cognoſcendis ꝙ qñ terminus vocalis in ꝓpõne vocalis accipit̃ ſiue ſupponit ꝓ cõceptu ſiue ꝓ termino mentali proprie dicto cui ſubordinat̃ in ſignificando accipit̃ ſiue ſupponit ꝓ ſuo ſignificato nõ vltimato qñ etiam ſupponit. vel accipitur pro ſe vel ſibi ſimili accipit ꝓ ſuo ſignificato nõ vltimato. Et in his modis ab aliq̃bus dʒ habere ſuppõeꝫ materialẽ qñ vero accipit̃

pro re quaꝫ vltimate per impõnem ſignificat quia tunc ſuppo-
nit pro ſuo ſignificato vltimo ⁊ dr̄ hr̄e ſuppoſitionē ꝑſonalē. Jn
fertur etiã ꝙ q: terminus mẽtalis ꝓprie dictus in ꝓpoſitione
mentali ſemꝑ naturalr̄ accipit̄ ꝑ re quã vltimate ſignificat na
turaliter ꝓprie iõ ſemꝑ ſupponit ꝑ ſuo ſignificato vltimato q:
ſemꝑ perſonalr̄ ſupponit ⁊ nunꝙ materialr̄. Jſta ad longum
hn̄t videri in tractãdo ſpãliter de ſuppõnibus. iõ pro nunc iſta
pauca ſufficiã. ⁊c. Notandũ eſt vlterius ꝙ eſſe cathegoreumati-
cũ vel ſincathegoreumaticũ ſignificatione vel officio vnifor-
miter cõuenit termino vocali ſignificatiue et perſonaliter ac-
cepto ſicut termino mentali ꝓprie dicto. Nam oĩa q̄ cõueniũt
termin vocali ſignificatiue ⁊ perſonaliter accepto ſibi cõueni
unt ꝑ habitudinē ⁊ ſubordinationē ad terminum mentalem
ꝓprie dictũ q̇ naturalr̄ ꝓprie ſignificat ſic vel ſic. ſ. cathegoreu
matice vel ſincathegoreumatice: vt ſupra dictuꝫ fuit. Aliquis
igitur terminus vocalis dr̄ cathegoreumaticus ſignificatiõe qui ſi
gnificatiue et ꝑſonaliter acceptus ex ſuppõne quã actu hꝫ ſigni
ficat aliq̇d vel aliqua: vt iſte terminus vocalis hõ: vel ppl's. ⁊ ſic
de alijs. ⁊ ſic cõformiter dicendũ ē deſcribendo tales termios
vocales cathegoreumaticos vel ſincathegoreumaticos ſicut
fuit dictũ de mẽtalibus addẽdo ipſi ſemꝑ hoc ꝯplexũ ſignificati
ue ⁊ ꝑſonaliter acceptus. Reſtat vnũ qd̄ nõ fuit dictũ. ſ. qd̄ ter-
minoꝝ vocaliũ q̇dã ē mere cathegoreumaticus: vt iſte terminus
hõ alius eſt ſincathegoreumaticus vt iſte terminus oĩs. alius eſt ter
minus vocalis ꝑtim cathegoreumaticus ⁊ ꝑtim ſincathego-
reumaticus: et ſic eſt mixtus: et ē talis q̇. ſ. põt reſolui in duos ter
minos quoꝝ alter eſt pure cathego. et alter pure ſincathego.
cuiuſmodi eſt iſte terminus vocalis nihil vel nil vel aliquid vel
gn̄aliter oĩa ſigna vel a vl'r ꝑticularia in neutro gn̄e: q̇bus uõ ex-
primunt̄ ſubſtãtia: vt oē aliq̇d: ⁊ ſic de alijs. ⁊ tales termini dn̄r
mixti ex cathegoreumatico et ſincathego. et defacto in men-
te talibus terminis corrñdet cõceptus cõplexus ex actu ſinca
thego. et termino mentali cathego. in quos mentaliter reſol-
uuntur et cum dr̄ aliquid: ſic reſoluitur aliquod ens: claruꝫ eſt
ꝙ in mẽte eſt complexio placitum terminoꝝ quorum alter eſt
pure ſincathe. et alter pure cathego. Ex quo etiam ſequitur ꝙ

oĩa verba adiectiua puta lego legis. curro ris ⁊ ſic de alijs ſũt ꝑrim ſincathegoreu. ſignificatione et ſic ſunt mixta et in mente eis vere rñdet cõceptꝰ cõplexꝰ q̄ cõplectit̃ cõceptã copule verbalis q̄ eſt actus ſincathego. ſignificatione cõplexiua et vnitiuus ꝑ modũ diſtantis ꝑ̄dicati cuꝫ ſubiecto: et talis conceptus licet ſit ſincathego. ſignificatiõe: eſt tñ cathego. officio. cõplectitur etiã cõceptũ ſui ꝑticipij q̄ eſt cathego. ſignificatione. per hoc pꝫ ꝙ verbũ adiectiuũ in mente nõ eſt vnꝰ cõceptus incomplexus. ſꝫ eſt ꝯceptus cõplexus ꝯplectẽs duos ꝯceptꝰ. aliq̄ etiã termĩ vocales ſunt termĩ cathego. ſignificatiõe q̄ ſũt ſincathego. officio. ⁊ aliq̄ teri ſunt ſincathe. ſignificatione et cathego. officio. Exemplũ: vt adiectiua mere adiectiue tenta: vt albus niger. et ſic de alijs. aliqua etiaꝫ aduerbia vt bene male fortiter velociter. ⁊ ſic de alijs. Exemplũ ſcdʒ: vt iſtud verbum ſum es fui. quod dʒ verbũ ſubm̃ ⁊ ſubordinat̃ cõceptui complexiuo predicati cũ ſubiecto, et eſt pure ſincathego. ſignificatiõe: quia nihil nec aliq̄ ſignificat: ſed eſt cathego. officio: qꝛ põt eſſe appoſitum reſpectu noĩs nti caſus. et iſta cõſonãt dictis ꝑhi. iij. ꝑiarmenias ſi eſt purũ dixeris ipm q̄deꝫ nihil eſt ſed ſignificat quãdã ſuppoſitinoem quam ſine extremis nõ eſt intelligere.

Item terminoꝝ vocaliũ q̄dã eſt p̃ie impõnis ſiue prime intentionis qđ idem eſt alter ſcđe impõnis ſiue ſcđe intentionis terminus vocalis prime impõnis eſt terminꝰ qui ex impõne quã actu hꝫ ſignificat rem q̄ nõ eſt ſignuꝫ alterius rei vel ratione q̄ nõ eſt ſignũ vel res ſignificata ꝑ aliquẽ terminum ea ratione qua non eſt ſignificata per aliũ terminũ vt iſti termĩo vocales homo aſinus leo: et ſic de alijs. ⁊ talis terminus ſubordinat̃ in ſignificando termĩo mentali proprie dicto qui dicitur prima intentio de quo fuit ſupra aꝑs dictũ: ⁊ tales termini dicuntur noĩa reꝝ ⁊ dñr prime impõis. qꝛ eoꝝ impoſitio nõ preſupponit impõnem alteriꝰ termini dicunt̃ aũt p̃ie intẽtiõis qꝛ eis in mẽtem corrñdet cõceptus qui eſt p̃ia intentio: ſed terminus vocalis ſcđe impõnis ſiue ſecunde intentionis eſt terminus qui ex impoſitione quã actu hꝫ ſignificat rem q̄ eſt ſignũ alterius rei ea ratiõe qua eſt ſignũ vel res ſignificat ꝑ aliqueꝫ terminũ ea ratione qua eſt ſignificata per talem terminum. Exemplũ

pzimi:v t iſti termini genus ſpēs vl' predicabile pzopziū argu-
mentatio nomen verbum ⁊ ſic de alijs: et tales termini dicūtur
noīa noīm. Exemplū ſcdi: vt iſte termini vniuocū vniuocatum
equiuocatū ſunt termini ſcde impōnis. quia per impoſitionē
factam ad placitū ſignificāt res q̄ non ſunt ſigna ea tñ ratio-
ne q̄ ille res ſignificātur ad placitū p' alios termios: ⁊ dicunt
tales termini ſcde impōnis: q2 eoꝝ impoſitio ꝑſupponit impo-
ſitionē ⁊ ſignificatio alteri⁹ termini: qd ſic declarat: ſi eñi iſte
terminus aīal nō eſſet pzio impoſitus ad ſignificandū res ſpē
differentes iſte termin⁹ gen⁹ qui eſt ſcde impōnis non ſignifi-
caret iſtū terminū aīal ratiōe cui⁹ ſi ly aīal caderet a ſua ſigni-
ficatione ly gen⁹ p impōnem quā nūc habet non āplius ſignifi-
caret talem terminū. igit merito dr ſcde impōnis. ⁊ idem ter-
minus dr ſcde intētionis: q2 et in mēte corrñdet cōceptus qui
eſt ſcda intentio cui in ſignificando ſubozdinat. Ex iam dictis
inferūtur duo. Pzio q nullus termin⁹ mentalis pzopzie dict⁹
dz dici pzime impōnis vel ſcde impōnis: q2 nullus termin⁹ po-
nitur ad ſignificandū ſed ex natura ſua ſignificat: vt dictū eſt
Scdo infert q ſi aliquis idem terminus vocalis dr capi pzime
intentionaliter ⁊ ſcde intentiōaliter: naturaliter hoc eſt dictu
pzime intētiōis ⁊ ſcde intētiōis hoc nō pōt eſſe vniuoce: ſz om-
nis talis termin⁹ ſic qui pōt capi eſt terminus equiuocus q2 in
ſignificando ſubozdinat plibus cōceptib⁹ totalibus nō ſigno-
minis impoſſibile eſt ergo eūdē terminū vocalē vniuoce ac-
ceptū eē pzie intentiōis ⁊ ſcde intentionis multa alia poſſent
dici que ſupponūtur: q2 ſatis patent p dicta ſupius de termi-
nis mentalib⁹. Item termioꝝ vocaliū alij ſunt abſoluti ⁊ alij
vero cōnotatiui. Sz hoc ſcz eſſe abſolutū et eſſe cōnotatiuum
ꝯuenit termino vocali per impōnem: q2 ſcz ſubozdinat in ſigni-
ficando termio mentali ꝓpzie dicto qui naturalr eſt abſolut⁹
vel connotatiuus in ſignificando quare conformiter dicendū
eſt de talibus terminis vocalib⁹: etiam ſicut dictū eſt ſuperius
de terminis mentalib⁹. Ex dictis ſequūtur aliqua. Pzio q to-
ta ratio q̄re aliquis termin⁹ vocalis ſignificet iſtā vel iſtam rē
eſt q2 ad placitū ſubozdinat ꝯceptui ſiue termio mētaliter pzo-
pzie dicto q̄ naturalr ꝓpzie ſigt iſtā vel aliam rē. Ex q̄ ſequitur

correlarie q ratio ſignādi alicuius vocis ſignificatiue ſiue dic-
tionis nō ē aliud q̄ ↄcept⁹ ſiue noticia rei ſignificate appre-
hēſe fruſtra. igit et incaſſuȝ laborāt illi q̄ nitūtur ponere rōeȝ
ſignādi aliquā entitatē in voce exiſtem: ex q̄ ipſa vox ſit forma-
liter ſignificatiua qm̄ ratio ſignificādi nō eſt in voce ſignificā-
te ſed in intellectu ipſam rē ſignificatā apprehēdente. Scdo in
ferꝛ q terminus vocalis dr ſignificare ſic vel ſic. ſ. nominaliter
vel verbaliter adiectiue ſubſtātiue abſolute vel connotatiue qꝛ
ad placitū ſubordiatur ↄceptui ſiue termio mentali proprie di
cto q̄ naturalr ſignificat ſic vel ſic ſcȝ noialr vel v̄baliter adie-
ctiue vel ſubſtie abſolute vel cōnotatiue. Ex quo vlteri⁹ infero
q tota ratio quare aliq̄s termin⁹ vocalis eſt nomen vel v̄bum
vel alteri⁹ ptis orōnis eſt qꝛ ad placitū ſubordiatur cōceptui, ſi
ue termio mētali ꝓprie dicto q̄ naturalr eſt nomen vel verbuȝ
vel alteri⁹ ptis orōnis ergo nō ſūt ponēdi mō ſignādi diſtincte a
nūero ptiū orōnis in vocib⁹ ſignificatiuis qm̄ nulli tales ſunt
ſubauditi ipis vocibus. ❧ Hic tertio ſeqtur q vn⁹ termin⁹ vocalꝛ
dicitꝛ regere ſiue exigere aliū terminū puta v̄buȝ ipm nomen
vel vnū nomē aliud nomen ⁊ vn⁹ termin⁹ vocalis alteri termi
no trāſitiue vel intrāſitiue eo q tales termini ad placituȝ ſunt
ſubordiati cōceptib⁹ ſiue teris mentalib⁹ ꝓprie dictis quibus
iſta naturalr ↄueniūt. ſ. regare ⁊ regi et vnire tranſitiue vel in-
trāſitiue. Ex q̄ ſeqtur etiā q nō oportet nec eſt neceſſariū imo ē
inutile ponere in dictiōib⁹ mōs ſignificādi ſupadditos vocibus
vt ſūt cā regiminis ſiue ↄſtructionis vocalis ſȝ regimē et con
ſtructio ↄueniūt teris vocalibus p ſubordinationē ad plm ſa-
ctam ad termios mētales ꝓprie dictos. et iſta ſubordiatio nō
eſt aliud q̄ voluntas vel intellect⁹ ſubordinās vl' ipi teri vocales
q̄ ſubordinātur mētalib⁹. Ex q̄b⁹ poſtremo infero q fruſtra et
incaſſum laborāt oīno ⁊ operam ꝑdūt q̄ nittūtur ponere mo-
dos ſignificādi ſupadditos vocibus vt ipſe voces ſignificent
ſic vel ſic: vel vt fiāt alicui⁹ ptis vel vt vna aliā regat vel aliam
ↄſtruat. Et hec de termīs vocalib⁹ dicta ſufficiant de terminis
ſcriptis ⁊ mētalib⁹ improprie dictis penit⁹ vniformiter dicēduȝ
eſt ſicut de vocalibus qꝛ ſic ad placitū ſignificant.

❧ Et ſic eſt finis conceptuum.

¶ Sequitur via nominalium inſolubilia magiſtro petro de alyaco recitata.

DE vocalis autẽ inſolubilibus tanta eſt difficultas vt intellectus humanus in ipſa quaſi in dedali laberinto circuiens vix exitum valeat inuenire: ſed dicẽs ſe eam aggredi arbitratur eã dum ingredi vel adequaturũ vel maiorem regredi videatur. ¶ Unde cum multi circa iſtaȝ materiam diuerſa et aduerſa conſerunt ego enim intenta ſententiarum varietate viam querens euadendi et euacuãdi difficultatem propoſitam nullã ad hec inueni a quoq; eſſe demõſtratam que ad plenum ſatiſfaciat me menti. Quapropter tractatum iſtum breuem deo duce propoſui cõpilare in quo modum probabileȝ explanare tentabo per quẽ modum radix huius difficultatis et radicalis ipſius ſolutio cunctis ingenioſis diligenter aduertentibus faciliter poterit apparere: ſed quia hec materia duas habet difficultates nõ modicas ſcȝ vnaȝ generalem que eſt de cauſa veritatis et falſitatis propoſitum. Aliam ſpãlem q̃ eſt de veritate ⁊ falſitate ꝓpoſitionũ reflexionem habentiũ ſupra ſe. Circa primũ vero duo ſunt vidẽda: primum quid ſit propoſitio ⁊ principaliter de mentali q̃ ꝓprie dã ꝓpõ proprie dicta ſm quid ⁊ quare ſit ꝓpoſitio vera vel falſa. Circa ſcdm duo ſunt videnda primuȝ quid ſit propoſitio hñs reflexionem ſupra ſe et de ipſarum differentia ſm quid et qualiter ſit reſpondendum ad tales propoſitiones que cõmuniter dicuntur inſolubilia et ſit iuxta predicta tractatus pñs quatuor capitula cõtinebit. In primis igitur vt a magis notis ad minus nota procedamus. Uidendũ eſt quid ſit propoſitio et circa hoc premittam aliqua notabilia ſecũdo ſoluam vnã dubitationeȝ difficilem de ꝓpõe mentali que ſolo eſt propoſitio proprie dicta. Primo ergo notandum eſt ꝙ iſte terminus propoſitio eſt analogus ad propoſitionem mẽtalem et ſcriptam ⁊ per prius ſignificat mentalem q̃ꝫ vocalem vel ſcriptã. Uñ ꝓpõ vocalis ⁊ ſcripta ſubornantur mentali ſed non oportet ꝙ vocalis et ſcripta ſubordinentur ſibi inuicem inter ſe, ſicut mul-

ti ponſit.nam ſi quis legit ꝓpōnem ſcriptā vel intelligit inten
dit quid per ipſam ſignificatur vltimate vel non Si non tunc
talis ſcriptura nō eſt ſibi propoſito ſicut nec vox ſibi correſpon
dens nihil ſignificat.Si ſic tūc illa prepoſitio ſcripta immedi
ate ſibi repreſentat mentalem.et nō oportet ꝙ repreſentet voca
lem:et mediante illa quicquid et qualitercunqꝫ ipſa ſignificet
ad extra:et ita eſt ſemper licet intellectus non ſemper percipi
at.ita eſſe ſeu non eſſe nec aduertat huiuſmodi ſubordinatio
nem.Secundo nota ꝙ huiuſmodi ꝓpoſitionū mentaliū que
dam ſignificant pure naturaliter quedam ſignificant non ſo
lum naturaliter ſed ad placitam ſicut omnes vocales aut ſcri
pte ſemper ſignificant ad placitum.Unde propoſitiones men
tales que non ſunt ſimilitudinis vocum aut ſcripturaꝫ ad pla
citum ſignificantium non ſm illarum diuerſitatem diuerſifi
cantur in hominibus:ſed eadem ſm ſpeciem apud omnes ta
les inquantuꝫ ſignificat naturaliter et ſunt naturaliter propo
ſitiones ⁊ non ad placitū.verbigratia de propoſitione men
tali correſpondente huic vocali homo eſt animal:ſed alie ſūt
propoſitiones mentales que ſunt propoſitionum vocaliū aut
ſcripturarum ymagines:aut ſimilitudines ab exterioribus vo
cibus vel ſcriptis in animam deriuare vel per ipſam ficte et
iſte non ſunt eiuſdem rationis in omnibus hominibus. Sed
alie ſunt in greco alie vero ſunt in latino idem ſignificantes
ſicut alie ſunt propoſitiones vocales aut ſcripte quas profert
exterius grecus ob his quas profert aut ſcribit latinus et in
huiuſmodi propoſitiones poteſt quilibet aduertere cum ta-
cens ore loquatur corde formando ſimilia que ſi ore loquere-
tur profert exterius.Tales igitur propoſitiones licet ſint na-
turaliter repreſentationes vocum aut ſcripturarum tamen ad
placitum repreſentant illud quod per ſcripturas aut voces
huiuſmodi ad placitum ſignificatur et ita ad placitum ſigni-
ficant ſicut voces aut ſcripture ⁊ ſunt ad placitum ꝓpoſitiōes
ſicut et ipſe.Uerbigratia.de propoſitione mentali que eſt na-
turalis repreſentatio huius vocalis hō eſt animal . et cum ad
placitum repreſentat quicquid ſignificat illa vocalis: ſicut pa
tet cuilibet intuēti.Prime ſunt vero propoſitiones.Secunde

vero non ſunt nec vocales nec ſcripte.ꝛ ita intelligã cũ infert᷒ loquar de ꝓpoſitione mentali proprie dicta. Eſt etiam notandum tertio ꝙ cũ ille terminus ꝓpoſitio ſit terminus analogus vt dictũ eſt nõ debet deſcribi ſm̃ totam generalitatẽ ſed diuerſimode ſm̃ aliã ꝛ aliam reſtrictionẽ ad ſua ſignificata ꝛ ideo ꝓpoſitio mentalis ꝓprie dicta põt ſic deſcribi: ꝙ eſt oratio mentalis naturaliter vera aut falſa. Sed ꝓpoſitio vocalis vel ſcripta põt ſic deſcribi ꝙ eſt oratio vocalis vel ſcripta ad placitũ ſignificans verum vel falſum de mentali proprie dicta poteſt dici proportionaliter ſicut de vocali aut ſcripta. Ideo poteſt ſic diffiniri. qꝺ eſt oratio mentalis ad placitũ ſignificans verum vel falſũ. Unde generaliter omnis propoſitio ad placitũ ſignificans ſiue mentalis ſiue vocalis aut ſcripta debet ſic deſcribi per ſignificare verum aut falſum: quia quelibet talis ſignificat mentalẽ proprie dictam veram vel falſam. Sed mentalis proprie dicta debet deſcribi per eſſe verum vel eſſe falſũ quia nõ oportet ꝙ talis ſignificet verum aut falſum ſicut magis apparebit. Et iſta notabilia diligẽter ꝓ ſequẽtibus ſunt aduertãda.

His premiſſis oritur dubitatio fortiſſima circa ꝑdicta videlicet vtrũ illa propoſitio mentalis ſit eſſentialiter compoſita ex pluribus noticijs partialibus: quarum vna ſit ſubiectũ: alia vero ꝑdicatũ. ꝛ alia copula. Uidetur enim cõmuniter omnibus ꝙ ſic propter hoc ꝙ omnis propoſitio eſt oratio vt dictum eſt: et omnis oratio videtur ſic compoſita eſſe ſaltem perfecta. Tum primo quia omnis oratio eſt cõpleta: quod nõ videtur eſſe niſi ſit predicto modo cõpoſita. Tum ſecundo quia de ratione orationis eſt ꝙ omnis oratio habeat partes quarum quelibet ſeparata ſignificat aliquid alius qꝺ per totum ſignificatur. Circa iſtam dubitationem primo ponã vnam opinionem ſecundo proponã reſponſionem. Et ergo ſciendum quod fuit vna reſponſio vnius ſubtilis et ſolemnis doctoris qui tenet in hac ſcientia partem negatiua. Unde primo ponit ꝙ nulla propoſitio mentalis de quocunqꝫ genere mentalium ſit predicto modo compoſito. Ad quod probandum ponit talem rationem quia aliter ſequeretur ꝙ eſſet poſſibile du

as propoſitiones mentales naturaliter et non ad placitum ſi-
gnificãtes omnino ſimiles et eiuſdem rationis ſpecifice qua-
rum vna eſſet poſſibilis immo vera. ⁊ alia impoſſibilis: conſe
quens eſt falſum: Nam omnes tales ꝓpoſitiones idem ſigni
ficant adequate ⁊ per ꝯñs ſi vna eſt vera ⁊ poſſibilis tunc ⁊ reli
qua: ſed cõſequentia declaratur. Nam ꝓpoſitio mentalis cui
ſubordinatur hec vocalis: omnis albedo eſt qualis eſt poſſibi
lis ⁊ de facto vera. Illa vero cui ſubordinatur iſta vocalis om
nis qualitas eſt albedo eſt impoſſibilis. Sed ſi ille compone
rentur modo predicto tunc partes vnius cum partibus alteri-
us eſſent omnino ſimiles ⁊ eiuſdẽ ſpeciei ⁊ eſſent in eodẽ ſub
iecto primo indiuiſibili ⁊ per ꝯñs in ſituatione aut alia habitu
dine inter ſe vel ad ſuam poſſent variari partes illa in vna pluſ
ꝙ̃ in alia quare ille propoſitiones eſſent eiuſdeꝫ rationis ſpeci
fice modo non intelligibile eſt ꝙ ſint duo tota quorum queli
bet pars vnius ſit ſimilis alicui parti alterius: ⁊ econuerſo. ⁊
qualitercūqꝫ vna ſe habeant ad ſuum totũ vel ad alias partes
ſui totius taliter ſe habeat ſibi ſimilis in alio toto ad ſuum to
tum et ſuas partes qui illa tota ſint ſimilia et eiuſdem ratio-
nis. Secũdo nota ꝙ non apperet modus poſſibilis talis' com
poſitionis. Nam ſi quis nihil affirmans vel negans habeat
noticias aliquas ſimplices ⁊ deinde formet ꝓpoſitionem non
apparet que variatio in illis fiat ꝓpter quem plus ad inuicem
cõponitur ꝙ̃ prius. Tertio non apparet ratio quare vna pars
erit ſubiectum vel predicatum potius magis ꝙ̃ alia vel ecõuer
ſo cum ille ſint in eodem ſubiecto primo igitur vel neutra erit
ſubiectum vel predicatum: ⁊ ſi ſic tunc nulla mẽtalis erit com
poſita capiendo illo modo. vel vtraqꝫ erit ſubiectum. vel predi
catum: ⁊ ſic eadẽ propoſitio in numero erit vera ⁊ impoſſibilis
qꝛ ſicut vna ſubordinatarũ erit vera ſimiliter ⁊ alia impoſſibi-
lis: vt patet in exẽplo poſito ꝙ omnino videtur. Sed forte di-
ceretur ad iſta ꝙ quãuis ſint ſimiles partes taliũ ꝓpoſitionũ
et in eodem ſubiecto. primo tamen ꝓpter ordinem diuerſuꝫ ꝓ
ductionis earũ diuerſe ꝓpoſitiões reſultant: ⁊ nõ eadem pars
ſm ſpeciẽ ſubiectũ in vtraqꝫ: ſed illius que in vna de ſubiectis
ſimilis eſt in alia ꝑdicatũ. Similiter eius ꝓpõnis pars prius ꝓ

ducta ſubiectū pars vero poſterius eſt ꝑdicatū. Cōtra iſtā reſpō
ſionē inſtat predicta opinio. Primo qꝛ talis ſucceſſio ꝑductio=
nis irrationabiliter ponitꝰ. Primo eñ valde mirū eſſet ꝙ intel
lectus ſimul vnā totā ꝑpoſitionē ꝑducere nō poſſet cuꝫ ſit ſua
perfectio. Scđo quia deus ſaltem poſſet cuiuſlibet taliū ꝑpo=
ſitionum partes ſimiliū intellectū ꝑducere. tunc ſtaret difficul
tas premiſſa. Tertio qꝛ data tali ſucceſſione ꝑductionis nō ꝑ=
pter hoc impeditur argumentū. Nam ex quo partes vtrarum
ꝗ ſunt penitus ſimiles et ſubiectum idem illa ſucceſſio produ
ctionis non faciet ꝙ diuerſa tota reſultant. Siue eñ manus
animalis prius generetur ꝙ̄ pes ſiue qualiſcūqꝫ eſſet ordo. A=
lius generationis membroꝛū ⁊c. dum modo non ſint ſibi diſſi=
milia membra. ſed ſingula generantur non aliter ⁊ aliud ſcđꝫ
ſpeciem corpus reſultaret. Sed idem vt clarū eſt tam in natu=
ralibus ꝙ̄ artificialibus vt etiam patet de productione domꝰ
et ſic dicitur eſſe in ꝑpoſitio quare ⁊c. Alterius ponit predicta
opinio ⁊ infert ex predictis ꝙ̄ affirmatio ⁊ negatio nō debēt di
ci in intellectu actus compoſiti ſeu cōplexi ad iſtum ſenſum ꝙ
ſint compoſiti eſſentialiter ex talibus noticijs partialibus di=
ſtinctis: quarum vna ſit ſubiectū alia vero predicatū vt multi
reputant: ſed ſm̄ iſtaꝫ opinionē debent dici cōplexe. ideo quia
equiualent in ſignificādo pluribus vocibus vel ſcriptis ꝑpoſi=
tionem vocalem vel ſcriptā cōponentibus: vel quia cōpoſitio=
nem ⁊ diuiſionē ſignificant in entibus ad modum dicti cōmē=
tatoris libro ſexto metaphiſice cōmento quarto dicentis: ꝙ ve
ra affirmatiua ſignificant cōpoſitionem in entibus. et vera ne=
gatiua diuiſionem. Et ſic patet reſponſio prime dubitationis
et difficultatis ſm̄ illam opinioneꝫ. Sed licet predicta opinio
ſit ſuſtinibilis ⁊ probabilis nō tamē videtꝰ mihi oīno continere
veritatē. ⁊ ideo ſm̄ videre meum ad predictū dubiū ponam ali
quas concluſiones quarū prima eſt: omnis ꝑpoſitio mentalis
hypotetica eſt ex pluribus noticijs partialibꝰ eſſentialiter com
poſita. Probatur: quia aliqua hypotetica eſt ſic cōpoſita. ergo
⁊ quelibet conſequētia tenet. quia non videtur mꝫioꝛ ratio de
vna quā de alia. Antecedens patet primo quia copulatiua hy=
potetica cui correſpōdet vocalis de partibus contradicentibꝰ

qualis eſt illa ſortes currit et ſortes nō currit. Talis ſignificat
ſortem currere ꝛ ſortem nō currere: ſed nulla noticia ſimplex id
eſt nō compoſita ex pluribus partibus ſpecifice diſtinctis po-
teſt predicto modo ſignificare. Nā iſtud repugnat conceptui
qui eſt naturalis ꝛ propria repreſentatio hoīs ꝙ ſit naturalis ꝛ
propria repreheētio aſini. ſed tantū vel magis videtur repugna-
re conceptui qui naturaliter repreſentat ſortē currere naturali-
ter ꝙ repreſentat ſortem nō currere. ergo predicta mentalis cō-
ponitur ex pluribus noticijs quarū vna ſignificat ſortem curre
re: ꝛ alia ſortem nō currere: ꝛ ſic habeo ꝓpoſitū. Scđo quelibet
propoſitio cōditionalis mentalis eſt vna conſequētia ꝛ queli-
bet copulatiua habet antecedēs ꝛ cōſequēs ex quibus cōponi
tur ita ꝙ añs nō eſt ꝯñs nec econuerſo. igitur. Tertio quilibet
ſillogiſmus immo ꝗlibet cōſequētia mētalis eſt propoſitio hy-
potetica: ꝛ ꝯſtat ꝙ quilibet talis ſillogiſmus cōponitur ex pre-
miſſis ꝛ concluſione que ſunt partes diſtincte: quia ſtat aſten-
tire vni ꝛ non alteri vt clarum eſt igitur. Ex quo poteſt ꝙ predi
cta opinio nō eſt vera de qualibet propoſitione mētali genera
liter: ſicut videtur ponere nec ratiōes eius ſalua ſua gratia pro
bant ſufficiē inter ipſam eſſe veram generaliter tam de ꝓpoſi-
tione cathegorica ꝙ̄ hypothetica nec faciunt cōtra predictam
concluſionē ſicut poteſt faciliter declarari. Secunda cōcluſio
nulla propoſitio mētalis cathegorica eſt eſſentialiter cōpoſita
ex pluribus partialibus noticijs: quarū vna ſit ſubiectū ꝛ alia
predicatum ꝛ alia copula ꝛ intelligo illaꝫ de propoſitione ſim-
pliciter cathegorica cui correſpondet vocalis de ſimplici ſubie-
cto predicato ꝛ copula: qđ dico propter propoſitiones de extre
mo hypotetico de quarum aliquibus forte dicendum eſt ad
hoc ſicut de hypoteticis ſibi proportionabilibꝰ. Probatur cō-
cluſio primo per reſponſionē predicte opinionis que ſatis vide
tur apparenter ipſam concludere ſed tamē illa ratio poteſt co-
lumniari: dicendo ꝙ ille due mentales quibuus ſubordinant
iſte due vocales. omnis albedo eſt entitas ꝛ omnis entitas eſt
albedo quāuis componentur ex pluribus partibus. tamē: par
tes vnius partibus alterius nō ſunt omnino ſimiles nec eiuſ-
dem ſpeciei. Sed ſubiectū prime eſt conceptus albedini repre-

ſentans albedinem confuſe et diſtributiue et predicatū ſecūde
eſt conceptus albedinis repreſentans albedinē confuſe tantū-
modo diceretur ꝙ tales duo conceptus differunt ſpecie. Quic
quid tamen ſit de hoc non euacuat difficultatem. Tum quia
illud verbum nō poteſt efficaciter reprobari. Tum etiam quia
non apparet eius probatio. Tum etiaꝫ quia adhuc manet dif-
ficultas ſecunde ꝛ tertie rationū ꝛ confirmationis earundem
Secundo probatur eadeꝫ concluſio reſpondendo ad principa-
le quia ſi non eſſet vera ſequeretur ꝙ plura accidentia eiuſdē
ſpeciei ſpecialiſſime eſſentialiter non facientia vnum per ſe na
turaliter eſſent ſimul in eodem ſubiecto conſequens eſt falſuꝫ
et contra intentioneꝫ philoſophi quinto metaphiſice: et in de
ſcenſu ꝛ ſenato. ꝛ etiam contra rationem quia cum duo accidē
tia eiuſdē ſpeciei exiſtentia in eodē intellectu ſicut plures gra
dus dilectionis faciant per ſe vnum ſcilicet vnam cognitioneꝫ
vel dilectionem aut magis aut minus intenſam ſicut cōmuni-
ter tenetur nec apparet ratio quare ita ſit de aliquibus accidē
tibus et non ita ſit de quibuſdā alijs exiſtentibus in eodeꝫ in-
tellectu ꝛ eiuſdem ſpeciei: ergo apparet falſitas cōſequentis.
Sed ꝯña probaꝫ qꝛ ſi duo propoſitiōes mētales q̄buscorreſpō
dent iſte due vocales. homo eſt animal homo nō eſt aſinus cō
ponantur illo modo quo dicit aduerſarius tunc habebūt ſub-
iecto nō facientia per ſe vnū: ꝛ tamen illa ſubiecta erūt duo cō
ceptus eiuſdem ſpeciei ꝛ ſolum numero differentes vt notum
eſt igitur. Ex predictis patet et infertur. Tertia concluſio qꝺ
affirmatio ꝙ vel negatio in intellectu ſeu queuis mētalis ora
tio non debet dici complexa propter hoc ꝙ ſit cōpoſita ex plu-
ribus noticijs partialibꝰ eſſentialiter cōpoſita: probatur: quia
quelibet propoſitio diceretur noticia cōplexa: ꝛ tamen nō que
libet eſt predicto modo compoſita vt dictum eſt. igitur. Scḋo
qꝛ quelibet ꝓpoſitio mentalis ſit illo modo cōpoſita ſiue non:
tamen nullam contradictionē vel repugnantiā includit ꝙ deꝰ
ponit facere aliquā noticiam ſimplicem. i. nō compoſitā modo
predicto equiualenteꝫ in ſignificando pluribus noticijs. Nam
hoc non repugnat noticie ſimplici. Tum quia multi ponerēt
et valde probabile eſt: qꝺ conceptus cui correſpondet iſta vox

album eſt noticia ſimplex eſt: ⁊ tamē equiualet in ſignificādo pluribus noticijs. quia ſignificat quicquid ſignificaꝫ ſuū quid nominis ⁊ q̄libet pars eius ſignificat. vnde cōiter cōcedunt qđ valet tantū ſicut hec oratio res habens albedinē ſibi inherentem ſufficientē ad ſuam denominationē. Cum etiā q꞉ noticia dei que eſt ſimpliciſſima preſentās oēm hoiem eſſe aīal ⁊ generaliter quodlibet verum equiualet in ſignificando pluribꝰ noticijs: q꞉ ſignificat tm̄ ꝙtum hec ꝓpoſitio oīs homo eſt animal immo gn̄aliter quātum quelibet noticia ſiue cōplexa ſiue incōplexa vt clarū eſt: igit̄. Patet ꝙ nō repugnat aliquā noticiam ſimplicem ꝓduci a deo equiualentē in ſignificando vni ꝓpoſitioni ⁊ tamē cōſtat ꝙ talis ſi eſſet. ipſa eſſet ꝓpoſitio. q꞉ eēt noticia vera vel falſa: nec appareret ratio cur nō debet dici ꝓpoſitio. igitur. Quarta cōcluſio. orō mentalis nō debet dici cōplexa: quia equiualet ſignificando pluribus vocibus vel ſcriptis orationē vocalē vel ſcriptā predicto modo cōponentibus ꝓbatur: quia ſi ſic ſequi ꝙ nulla oratio mētalis eſſet naturaliter cōplexa ſed ſolū ad placitū: q꞉ quelibet talis ad placitū ſignificātur per vocem vel ſcripturā modo ꝑdicte cōpoſitā vel cōplexaꝫ ſed poſſet ſignificari ad placitū per vocē incōplexam. ſed poſſet ſicut ſignificaŧ per cōplexā. ⁊ ſic poſſet ſimul eſſe complexa ⁊ incomplexa que oīa videntur irrationabilia. Quinta cōcluſio: ꝙ nec ꝓpoſitio mentalis debet dici complexa: quia compoſitionem vel diuiſionem ſignificat in entibus intelligendo per cōpoſitionem vel diuiſionem in entibus aliquā compoſitionem vel diuiſionem in entibus aliquam compoſitionē vel diuiſionem extra animā: probatur cōcluſio: quia aliqua eſt oratio mētalis que dicitur cōplexa ſiue tamē nō eſt ꝓpoſitio ſicut illa cui ſubordinatur iſta vocalis diffinitio ſubſtantia animata ſenſitiua rationalis: ⁊ talis non ſignificat compoſitionē vel diuiſionē ad intellectum cōcluſionis aduerſe vt clarum eſt igitur. Secūdo probatur concluſio de oratione mentali que eſt propoſitio quia illa propoſitio deus eſt nullam compoſitionem ſignificat in re ad extra pluſꝙ ſua contradictoria: nec iſta chimera nō eſt non ſignificat aliquā diuiſionem in re ad extra pluſꝙ ſua contradictoria. q꞉ quero quid eſt hmōi cōpoſitio vel diuiſio ⁊ vbi

eſt ꝛ nõ videtur poſſe dari ſufficiens reſponſio. vt patebit ſecun
do capitulo: vbi dicam qui intelligit cõmentatoꝛ quinto me-
taphiſice quãdo dicit vera affirmatiua ſignificat cõpoſitionez
in entibus. ꝛ vera negatiua diuiſionẽ patet ergo pꝛefata cõclu-
ſio ꝛ apparet ex ea ꝛ ex pꝛedictis ꝙ opinio ſupꝛadicta non aſſi
gnat ſufficientiã rationem quare affirmatio vel negatio in in-
tellectu debet dici noticia cõplexa. Sexta concluſio affirma-
tio vel negatio in intellectu debet dici noticia cõplexa: qꝛ plu-
ribus noticijs ſpecifice diſtinctis equiualet in ſignificãdo. Pꝛo
batur: quia inducendo in omnibus quelibet oꝛatio mentalis
et ſola talis equiualet modo in ſignificãdo pluribus noticijs: ꝛ
nõ videtur alia ratio. quare. Examinibus pꝛedictis apparet ꝙ
alia ꝛ alia ratione dicetur ꝓpoſitio vel oꝛatio mentalis cõple-
xa ꝛ pꝛopoſitio vocalis ꝛ ſcripta nec opoꝛtet ꝙ ſicut oꝛatio vo-
calis habet plures partes ex quibus componitur ꝛ quarũ que
libet ſeoꝛſum aliquid ſignificat ꝙ etiam mentalis habeat plu
res partes tales pꝛopꝛie dictas: ſed bene equiualet in ſignificã
do pluribus noticijs que impꝛopꝛie poſſunt dici partes eiꝰ nõ
tamen dico ꝙ hoc ſit ratione cõpoſitionis ſed ſolum ratione ſi
gnificationis. ſcꝫ quia iſte noticie ſignificant partialiter om̃ia
illa que ſignificant ſimul talis oꝛatio ſicut etiam logici dicũt
terminos ſingulares eſſe partes totius in quãtitate nõ ſcilicet
quia ex eis totum in quantitate componatur. ſed quia totum
in quantitate omnia illa ſimul ſignificant cõfuſe que illi termi
ni ſingulares ſignificant particulariter ꝛ ſingulariter. Unde ſi
mihi modi loquẽdi vtar inferius in ſequenti parte huius capi-
tuli quãdo loquar de partibus ipſius pꝛopoſitionis mentalis.
tam etiã ꝓpter vſum cõmunẽ ꝙ etiã ꝓpter mee locutionis bꝛe
uitatẽ. Et hec ſint dicta de illa pꝛima pte huius pꝛimi capituli
Uiſo quid ſit ꝓpoſitio ꝛ quare debet dici cõplexa videndũ eſt
quid ſit ſeu quare ſit ꝓpõ vera vel falſa. Et circa hoc pꝛimo po-
nã aliq̃s cõcluſiones. Scdo ſoluã quaſdã dubitatiões diffici-
les. Quantũ ad pꝛimũ aduertendũ eſt ꝙ ille terminus verum
ſumit̃ dupliciter. Uno modo pꝛout eſt ꝓpꝛia paſſio entium: ſic
enĩ ſumit. Ariſtoteles cũ dicit ꝙ ens ꝛ verum cõuertunt̃: et ſic
nihil eſt falſum capiendo falſum ꝓ nõ vero. Alio modo ſumit̃

ꝓout eſt differentia ꝓpoſitionū ſicut enim dicunt logici aliqd
eſſe verum ⁊ aliquid nō eſſe verū ⁊ ſic ſumitur in ꝓpoſito. Pri
ma cōcluſio ꝓpoſito non eſt ideo vera vel falſa. quia ſignificat
verum vel falſum adextra. Probat̃: qꝛ nullum eſt verū vel fal
ſum extra animā a qualibet ꝓpoſitiōe diſtinctū. igit̃. Cōſequē
tia eſt euidens ⁊ ꝯñs apparebit inferius. Secūdo ſuppoſito ꝙ
tale verū vel falſum eſſet extra animaꝫ. quero de illo quare ſit
verum vel falſum et nō poterit dici ꝙ hoc ſit: qꝛ ipm̄ ſignificat
vlterius aliud verū vel falſum. qꝛ tale verū vel falſum ſi eſſet ni
hil ſignificaret. Tum etiā. quia ſi ſic eſſet proceſſus infinitū: vt
clarum eſt. ergo nulla ratio poterit dari quere ſit veruꝫ vel fal
ſum qui pari ratio poſſit dici de ꝓpoſitione mētali ipſam eē ve
ram vel falſam abſ ꝗ hoc ꝙ ponat̃ ſignificare tale verū vel fal
ſum extra aīam quare ⁊c. Tertio qꝛ illi qui ponunt extra aīaꝫ
talia cōplexe ſignificabilia vera vel falſa quorū opinio reꝓba
tur ſic dicunt talia cōplexe ſignificabilia per ꝓpoſitiōes veras
aut falſas: ergo econtra nō poteſt dici tales ꝓpoſitiones veras
vel falſas: quia ſignificant ipſa cōplexe ſignificabilia vera vel
falſa igitur ⁊c. Scd̃a concluſio ꝓpoſitio non eſt vera vel falſa.
ideo qꝛ eius ſubiectū ⁊ predicatū ſupponant pro eodem: vel qꝛ
non ſupponunt pro codeꝫ ſiue ſit affirmatiua ſiue ſit negatiua
probatur: qꝛ illi qui diffiniunt propoſitionē veram aut falſam
per ſupponere aut nō ſupponere. pro codē ſunt contra quos po
nitur ꝑdicta cōcluſio. Etiam eſt cōtra diffinitionē ſuppoſitiōis
qua dicitur: eſt acceptio termini in ꝓpoſitiōe pro ſuo ſignifica
to aut ſuis ſignificatis: de quo aut de quibꝰ talis terminꝰ veri
ficatur mediāte copula ꝓpōnis in qua ponit̃: ⁊ ſic diffinit ſup
poſitionē vel verificationē vel per cōpoſitioneꝫ vel per verifica
tionem extremorū propoſitionis: ergo nō debent econtra diffi
nire verificationē ꝓpōnis per ſuppoſitionem ſeu per ſupponere
aut nō ſupponere pro codē: qꝛ in diffinitionibus nō debet fieri
circulariſatio: nec debet idē diffiniri per idem: igitur. Scd̃o di
cta opinio videt̃ habere inſtantiā in ꝓpōnibus mentalibus: qꝛ
ſm ſupradicta nō quelibet habet ſubiectū ⁊ predicatū que ſint
adinuicem diſtincta cuius oppoſituꝫ ſupponit hec opinio: igit̃
Tertio hec eadem opinio habet inſtantiā in propoſitionibus

reflexionem ſupꝛa ſe ſicut claruꝫ eſt: igitur nō aſſinat vniuerſa-
lem cauſam veritatis aut falſitatis ꝓpoſitionum: quare ⁊c.
Tertia concluſio q̄libet ꝓpoſitio ſignificans ad placitū: ideo
pꝛeciſe eſt vera aut falſa: qꝛ ſibi coꝛreſpondet mentalis ꝓpꝛie
dicta vera vel falſa. Pꝛobatur qꝛ talis propoſitio ad placituꝫ
ſignificans. ideo eſt ꝓpoſitio: qꝛ ſibi coꝛreſpondet mentalis ꝓ
pꝛie dicta igitur. antecedens eſt claruꝫ et ab omnibus conceſ
ſum et conſequentia patet: quia ab eodem denominatur pꝛo-
poſitio vera aut falſa. a quo denoiatur ꝓpoſitio. Ex his cōclu
ſiōe ſequitur reſpōſio ꝙ eadē ꝓpoſitio vocalis aut ſcripta aut
mentalis pꝛopꝛie dicta poteſt eſſe ſimul vera ⁊ falſa: quia cum
quelibet talis ad placitum ſignificet ſibi p̄t coꝛreſpondere du
plex mentalis. vna vera et alia falſa: igitur. Secundo ſequit̄
coꝛrelarie ꝙ cuilibet propoſitionis vocalis aut ſcripte aut etiā
mentalis impꝛopꝛie dicte veritas aut falſitas eſt res diſtincta
a tali propoſitione propter hoc: quia cuiuſlibet talis propoſi
tionis veritas aut falſitas eſt ipſa propoſitio mētalis ſibi coꝛ
reſpondens que ſola pꝛopꝛie aut naturaliter vera aut falſa: igi
tur ꝯña eſt clara et añs declaratur: quia illud eſt veritas aut
falſitas propoſitionis mentales vocalis aut ſcripte ad placitū
ſignificantis a q̄lla denomiatur vera aut falſa: ſed hoc eſt a ve
ritate aut falſitate propoſitionis mentalis pꝛopꝛie dicte: igi-
tur: et hoc patet ex concluſione. Et ſi obijciatur contra pꝛimuꝫ
coꝛrelarium: quia ſi ipſum eſſet verum ſequeretur ꝙ due pꝛo
poſitiones ſibi inuicem contradicentes poſſent ſimul eſſe fal-
ſa: et vere quod eſt contra legem contradictoꝛiarum: reſpōde
tur concedendo ꝯſequēs de pꝛopoſitionibus ad placituꝫ ſigni
ficantibus: nec de illis intelligitur illa lex vel regula: ſed intel
ligitur de mentalibus pꝛopꝛie dictis et de alijs ad placitum
ſignificantibus quarum quelibet ſic ſe habet ꝙ ſibi coꝛreſpō-
det. vna mentalis pꝛopꝛie dicta et hec omnia clara ſunt dilige
ter aduertenti. Quarta concluſio quelibet propoſitio: ad pla-
citum ſignificans ideo eſt pꝛeciſe poſſibilis vel impoſſibilis:
quia coꝛreſpondet ſibi talis propoſitio pꝛopꝛie dicta mentalis
pꝛobatur: ſicut pꝛedicta et ſicut dictum eſt de veritate et falſi
tate poſſibilitate et impoſſibilitate talium propoſitionum: ita

dicatur de contingentia et neceſſitate. Ex hac concluſione pri
mo ſequitur q hec propoſitio eſt poſſibilis nulla propoſitio vo
calis eſt vera. patet q: propoſitio mẽtalis proprie dicta ſibi cor
reſpondens eſt poſſibilis. Nam ſi nulla eſſet propoſitio voca
lis ipſa mentalis eſſet vera vt clarũ eſt. Similiter contradicto
ria illius mentalis non eſt neceſſaria vt patet per ſeipſum: ergo
illa non eſt impoſſibilis et ſicut dico de illata ita poteſt dici de
iſtis: omnis propoſitio vocalis eſt vera. omnis propoſitio vo-
calis eſt particularis: nulla propoſitio vocalis ẽ vniuerſalis: ꝛ
ſic de multis alijs. Scđo ſequitur q aliqua propoſitio eſt poſſi
bilis et tamen non poteſt eſſe vera ſm ſignificationem illam
ſm quã ipſa eſt poſſibilis patet q: de illa vocali nulla propoſi-
tio vocalis eſt vera q̃libet ſit poſſibilis vt dictũ eſt tamen non
poteſt eſſe vera ſm illam ſignificationem quam nunc habet et
ſm quam eſt poſſibilis nam quando ipſa eſt falſa et tamen nõ
poteſt eſſe vera niſi ipſa ſit. igitur. Et ſicut dico de iſta. ita po-
teſt dici de pluribus alijs. igitur. Si vero queratur vtrum iſta
copulatiua ſit bona: oĩs propoſitio cathegorica vocalis eſt affir-
matiua: ergo nulla eſt negatiua. Arguitur q non. quia ante-
cedens poteſt eſſe verũ ſine conſequente ergo per diffinitionẽ
conſequentie bone illa non eſt bona. Reſpondetur q illa cõſe
quẽtia ſit bona ꝛ concedo q antecedens poſſit eſſe verum ſine
conſequente immo poteſt eſſe verum ꝛ ꝯñs nõ poteſt eſſe verꝫ
ſm ſignificationem quam nũc habet nec eſt contra diffinitio-
nem bone ꝯñtie. Verum eſt tamẽ q antecedens iſtius ꝯñe nõ
poteſt eſſe ſine conſequente ipſius ſimul formato: quia antece
dens non poteſt eſſe verum cum conſequente vt clare patꝫ in-
tuenti. Sic ergo viſum eſt de propoſitionibus ad placitum ſi-
gnificantibus quare ſint vere aut falſe. Sed poſtea videndum
eſt de propoſitionibus mentalibus proprie dictis et naturali-
ter ſignificantibus: de quibus eſt maior difficultas etc. quia il
le ſunt in multiplici differentia nec poteſt dari de omnibꝰ vna
regula generalis: ideo a preſenti conſideratione excludo. Pri
mo oẽs ꝓpoſitiones ypotheticas: q: de ipſarum veritate aut
falſitate dicendũ eſt ſm exigentiã ſuarũ ptium: vt hꝫ alibi vi-
deri. Scđo excluſo. ꝓpõnes q̃ nõ ſunt de ſimplici copula vere

bali vt ſunt ille ſortes eſt vel nõ eſt.ſor.eſt ⁊ nõ ẽ quia nõ ſunt
ſimpliciter negatiue nec ſimpliciter affirmatiue:ſed mixte:vnde
de iſtis forte eſt dicendũ ſicut de ꝓpoſitõibus ypotheticis ſibi
proportionabilibus.Tertio excludo propoſitiones cathegori
cas modales:q: viſo qd dicendũ eſt de illis deineſſe quilibet
poterit videre faciliter quid ſit dicendũ de illis. Sic ergo cau
ſa breuitatis ſolũ dicaꝫ de ꝓpõibus ſimpliciter cathegoricis
et de ineſſe.Quinta concluſio erit iſta ꝙ q̄libet propõ mẽtalis
ꝓprie dicta ſimplr cathegorica et de ineſſe affirmatiue ſi ſit ve
ra:ideo eſt vera q: qualitercũqꝫ per eã ſm ſignificationẽ eius
totalẽ ſignificatur eſſe fuiſſe vel fore taliter eſt fuit vel erit ⁊ q̄
libet talis ſi ſit falſa propter cãm oppoſitam.eſt falſa ſcꝫ q: ali
qualiter ſm ſignificationẽ eius totalem ſignificatur eſſe fuiſſe
aut fore qualiter nõ eſt nõ fuit nec erit. Sꝫ q̄liber talis ſi eſt ve
ra:ideo eſt vera.q: qualitercunqꝫ per eam ſꝫ ſignificationẽ eiꝰ
totalem ſignificatur non fuiſſe nõ eſſe nec fore.taliter non eſt
non fuit nec erit.et qualibet talis ſi eſt falſa:ideo eſt falſa pro
pter cauſaꝫ oppoſitam eſt falſa·ſcꝫ q: aliqualiter per eam ſm ſi
gnificationẽ eius totalem ſignificatur nõ eſſe non fuiſſe nõ fo
re qualiter eſt fuit vel erit.Et iſta cõcluſio probatur inducẽdo
per omnes tales propoſitiones tã affirmatiuas q̄ negatiuas
apparet ꝙ illa ratio eſt ſufficiens ad concludẽdũ aliquã mẽta
lem ꝓprie dicta eſſe veram vel falſam:nec põt aſſignari alia ra
tio ſicut pꝫ ex pria et ſcda cõcluſionibꝰ et forte hãc cõcluſionẽ
intendebat cõmentator ſexto mettaphice vbi prius allegatur
quãdo dicebatur ꝙ vera affirmatiua ſignificat cõpoſitionem
in entibus ⁊ vera negatiua diuiſionẽ:vñ per ſignificare cõpoſi
tionem in entibus nihil aliud intelligit ꝙ ſignificare aliquali
ter eſſe qualiter eſt.Et ſignificare diuiſioneꝫ in entibus nihil
aliud eſt nec intelligit ꝙ ſignificare aliqualiter nõ eẽ qualiter
nõ eſt.Et ſic patꝫ concluſio.Ex qua ſequitur aliqua correlaria
Primo ſequit̃ contra dictum aliquoꝝ ꝙ nõ eſt eadem cauſa
qua affirmatiua dr vera ⁊ qua negatiua ſibi oppoſita dicitur
falſa nec in omnibus eſt eadem cauſa veritatis affirma
tiue et falſitatis negatiue ſibi oppoſite vel falſitatis affir
matiue et veritatis negatiue ſibi oppoſite et hoc capient

do cãm vt de ea hic loquimur:patet q: ſm iſtos illa affirmati
ua eſt vera.oĩs hõ eſt aĩal ꝓpter illam cãm:q: ꝑ eã ſm eius to-
talem ſignificationẽ ſignificatur oẽm hoieꝫ eſſe aĩal:et taliter
eſt modo conſtat ꝙ ꝓpter eandeꝫ cãm iſta nõn eſt falſa:homo
non eſt aĩal:q: ꝑ eã ſm ſignificationẽ eius totalem non ſigni-
ficatur omnẽ hoiem eſſe aĩal:ſed hoiem nõ eſſe aĩal vt claruꝫ
eſt.Illa ergo eſt falſa.q: ſignificat aliqualiter non eſſe,ſcꝫ ho-
mineꝫ nõ eſſe animal qualiter eſt.Sequit̃ ſcđo ꝙ nulla propo
ſitio mentalis ꝓprie dicta põt ſimul eſſe vera ⁊ falſa :patet ex
cõcluſione predicta.¶Tertia ſequitur ꝙ nullus ꝓpoſitionis
mentalis ꝓprie dicte veritas aut falſitas eſt res extra animeꝫ
vel diſtincta a tali ꝓpoſitione pꝫ:q: ſi ſic illa veritas aut falſi-
tas eſſet res extra aĩam vt dictũ eſt ſcꝫ aliquod cõplexe ſignifi
cabile qđ nõ põt dici vt pꝫ ex pria concluſione et amplius pa-
tebit infra.Uel eſſet res in aĩa ſcꝫ res abſoluta aut reſpectiua
inherens tali propoſitioni vere vel falſe vel ipſi anime qđ non
poteſt dici.quia illud eſt valde rõnale ſicut ſꝫ multipliciter ꝓ-
bari multũ efficaciter:ſꝫ pro nunc mihi ſufficit illa ratio q: de9
poteſt illam rem abſolutam vel reſpectiuã diſtruere manente
illa ꝓpõne ⁊ tunc illa ꝓpoſitio eẽt adhuc vera vel falſa et per
cõſequens veritas aut falſitas:igitur.Et ſicut dico de verita-
te aut falſitate ita põt dici de poſſibilitate aut impoſſibilitate
Quarto ſequitur ꝙ licet aliter ⁊ aliter exprimat̃ quare ꝓpoſi
tio mentalis ꝓprie dicta eſt vera falſa ⁊ poſſibilis vel impoſſi-
bilis vt patebit in ſequenti concluſione.Tamen loquendo de
cauſa oĩno ſunt eadem proprie cauſe veritatis talis orõnis et
poſſibilitatis vel etiam falſitatis eius et eius impoſſibilitatis
ſi ſit impoſſibilis patet q: cum idẽ ſit propoſitio talis ⁊ veritas
aut falſitas eiuſdem vel poſſibilitas aut impoſſibilitas ſequi-
tur ꝙ loquendo de cauſa proprie dicta omnino eedẽ ſunt cau
ſe talis propoſitionis ⁊ ſue veritatis et poſſibilitatis aut etiaꝫ
ſue falſitatis ⁊ impoſſibilitatis:igitur ⁊c.Sexta concluſio et
vltima eſt ꝙ quelibet ꝓpoſitio mentalis ꝓprie dicta ſimplici-
ter cathegorica de ineſſe et affirmatiua ſi ſit poſſibilis.ideo ẽ
poſſibilis.quia qualitercunq; per eam ſm ſignificationẽ eius
totalem ſignificatur eſſe fuiſſe vel fore taliter poteſt eſſe fuiſſe

vel fore et quidam talis ſi eſt impoſſibilis propter cām oppoſi-
tam eſt impoſſibilis. Sed de poſſibilitate et impoſſibilitate
talis propoſitionis negatiue dicendum eſt proportionabiliter
ſicut de veritate aut falſitate propōnis negatiue vt dictuꝫ eſt
in precedenti concluſionem: iſta concluſio probatur ſicut pre
cedens ⁊ ſicut dictum eſt de veritate et falſitate, poſſibilitate
et impoſſibilitate talium propōnum: ita etiam ꝓportionabili-
ter poteſt probari de ipſa tamen neceſſitate et contingentia. In
iſtis autem duabus concluſionibus tanguntur tres clauſule.
Prio notāter ponitꝛ ꝓpoſitio ſimpliciter cathegorica propter
tales ꝓpoſitiones. ſortes currit vel ſortes nō currit ſortes eſt
et ſortes non eſt. que pri⁹ ſunt excluſe a preſenti conſideratiōe
quia tales nō ſignificant ſolum aliqualiter eſſe vel ſolum ali-
qualiter nō eſſe: ſed vtrunqꝫ ſimul: igitur. Secundo notanter
ponitur ſm eius totalem ſignificationem quia forſam ab ali-
quibus diceretur ꝙ iſta propoſitio homo nō eſt aſinus: ſignifi
cat hominēꝫ nō eſſe, ꝙuis ſit vera ⁊ iſta homo eſt aſinus ſigni
ficat hoīem eſſe ꝙuis ſit falſa. ſed non ſignificat ſic aliquid ip
ſarum ſm ſignificationem eius totalem et proportionalem ſꝫ
ſolum ſm partialem ſine ratione ſuarū partium quelibet ipſa
rum ſignificat hominem eſſe et etiam aſinum eſſe. Tertio no
tanter poſui illam clauſulam diſiunctiuaꝫ. ſ. eſſe fuiſſe vel fore
ꝓpter diuerſitatem ꝓpoſitionum deineſſe quaruꝫ alique ſunt
de preſenti et alique de futuro ⁊ alique de preterito et ſm hoc
diuerſimode ſignificant ⁊ nō ꝓpono hic iſtam clauſulam ſignifi
catur pro nunc quam aliqui addunt ad excludendum amplia
tionem hui⁹ verbi ſignificatꝛ. nam cuꝫ loquamur hic de propo
ſitione mentali q̄ naturaliter et ſemper eodēmodo ſignificat
ſuperflue adderetur illa clauſule pro nūc. Et predicta concluſi
one et quarta ſequitur aliqua correlaria. Primum eſt ꝙ hec
ꝓpoſitio vocalis eſt impoſſibilis hec eſt vera homo eſt aſinus
demonſtrando ꝓpoſitionem mentalem proprie dictaꝫ cui cor-
reſpondet illa vocalis: hō eſt aſinus patet: q: ꝓpoſitio menta-
lis ꝓprie dicta illi correſpondens eſt impoſſibilis. nam omis
propoſitio ſignificans illam mentalē eſſe veram ſcilicet homo
eſt aſinus ſignificat aliqualiter eſſe qualiter impoſſibile eſt eē

quia impoſſibile eſt eam eſſe veram et ideo patet ꝙ illa ꝯña ē
bona hec eſt vera homo eſt aſinus: ergo homo eſt aſinus: in-
telligendo añs modo predicto qꝛ ſicut añs eſt impoſſibile ſic
ꝛ ꝯñs ſcđo ſequitur ꝙ iſta propoſitio vocalis eſt poſſibilis hec
vera homo eſt aſinus demonſtrādo ꝓpoſitionem mentalem
vocalem vel ſcriptam mentalem tamen improprie dictaꝫ cui
correſpondet illa homo eſt aſinus patet: qꝛ propoſitio menta-
lis proprie dicta illi correſpondens eſt poſſibilis: igitur. Conſe-
quentia tenet: añs apparet. quia illa mentalis ſignificat tale ſi-
gnum ad placitum ſignificans eſſe verum. et licet nō ſi ita ſm
illam ſignificationem quam nunc habet ſm quaꝫ ſignificat ta-
le ſignum propter quod dicta mentalis eſt falſa: tamen valde
poſſibile eſt ita eſſe: immo illa mentalis cras erit vera poſito
caſu ꝙ forti cras mutetur ſignificatio huius ſigni ad placitum
ſignificantis et imponatur ad ſignificandum tantum q̄tum
iſta propoſitio deus eſt: tunc erit vera et hoc totū claruꝫ eſt igi-
tur. Et ſic arguitur ſic. hec eſt vera homo eſt aſinus: ergo mē-
talis ſibi correſpondens que eſt proprie dicta eſt vera et vlt a
mentalis proprie dicta ſibi correſpondēs eſt vera et huiuſmo-
di mentalis eſt illa propoſitio homo eſt aſinus: ergo ipſa ē ve-
rā conſequens eſt impoſſibile vt dicit correlarium primuꝫ: er-
go et antecedens et nihil apparet ibi impoſſibile preter illam
hec eſt vera homo eſt aſinus: ergo ipſa erit impoſſibilis. Reſ-
pondetur concedendo vtranqꝫ conquentiam et concedendo
ꝙ antecedens vltimo illarum non eſt poſſibile: ſed dico etiam
ꝙ antecedens eſt impoſſibile propter impoſſibilitatem alicuꝰ
partis: ſed propter impoſſibilitatem partium nam ille due ſūt
incompoſſibiles: propoſitio mentalis proprie dicta correſpon-
dens huic homo eſt aſinus eſt vera. ꝛ ille propoſitio mentalis
eſt iſta homo eſt aſinus: demonſtrando illam mentalē que ſci-
licet nunc correſpondet nam licet prima ſit falſa tamen eſt im-
poſſibilis et ſecunda poſſibilis immo vera: ſed tamen vna non
ſtat cum alia ideo patet poſſibilitas primi antecedentis: igitᷣ
patet ratio quare hec conſequentia non valet hec eſt vera ho-
mo eſt aſinus capiendo antecedens vt dictum eſt in iſta ſecun-
do correlario. Nam ſimpliciter antecedens eſt ſic poſſibibile

et conſequens impoſſibile:et ex omnibus predictis patet quo modo hec eſt diſtinguenda homo eſt aſinus. Tertio ſequitur ꝙ hec propoſitio non eſt poſſibilis creator ſignificat quicquid non eſt creator capiendo ſubiectum ſecundum diſpoſitionem ſcilicet prout ſupponit pro conceptu mentis naturaliter et non ad placitum ſignificante reſpondente iſti voci creator . patet: quia tunc iſta propoſitio ſignificat ꝙ dictus conceptus concepiat vel ſignificat quicquid nõ eſt creator modo quod eſt poſſibile ſicut patet intuenti. ideo ex illa bene ſequitur iſte creator non eſt creator que tamen non eſt poſſibilis. Quarto ſequitur ꝙ iſta propoſitio eſt propoſitio poſſibilis creator quam licet rem ſignificat quicquid non eſt creator capiendo ſubiectum ſm ſuppoſitionem materialem ſcilicet prout ſupponit ꝓ tali termino vocali vel ſcripto ſignificante ad placitũ ptꝫ quia ly creator a parte predicati capitur perſonaliter:et capitur pro ſignificato quod nunc habet ſcꝫ ꝓ deo ſolum:et a parte ſubiecti capit̃ materialiter vt dictũ eſt:et ſic ſenſus eſt ꝙ talis terminus ad placituꝫ ſignificans nnoſignificat aliud ab illo quod nũc nõ eſt creator ideſt quod nõ eſt deus et hoc ẽ valde poſſibile ꝑ nouã impoſitioneꝫ vt dictum eſt. iõ ex illa nõ ſequit̃:ergo creator non eſt creator. in qua vterqꝫ terminus ſupponit perſonaliter ſm ſignificationẽ quã nũc habet quare ſequit̃ ꝙ propoſitio eſt impoſſibilis et oſtẽſum eſt ꝙ prima ſit poſſibilis. et tñ licet ſit poſſibis dico ꝙ non poteſt eſſe vera qualitercũqꝫ imponatur ly creator. quia ſi imponatur creator adhuc iſta eſt falſa creator ſignificat quicquid non eſt creator:quia tunc ly creator a parte predicati acciperetur pro creaturis quas tunc per impoſitionẽ ſignificaret. ideo illa non poteſt eſſe vera retenta ſignificatione illius negationis non: quia impoſſibile eſt ꝙ terminus finitus et termin⁹ infinitus:ſcꝫ creator et nõ creator conuertatur adinuicẽ quod tamẽ ſequitur ſi illa poſſet eſſe vera retenta ſignificatione illius negationis non vt dictum eſt. Si vero obijciatur contra id quod ſtatim dixi ꝙ aliquid terminus mentalis ſignificat ad placituꝫ:quia ſic ſequitur ꝙ termini mentales poſſent eſſe equiuoci ſicut vocales vel ſcripti quod communiter negatur:reſpondetur concedendo ꝯñam ꝫ

dico q̄ illud male negatur. Nam terminus mentalis qui ē na
turalis ſimilitudo huiꝰ termini canis ſignificat equiuoce illa
eadem que illa vox canis ſignificat: et hoc ſatis p3 in ſcđo no
tabili prime partis. Ex predictis p3 quō illa eſt diſtinguēda
creator ſignificat quicquid non eſt creator. Iſtis igitur conclu
ſionibus ſic probatis reſtat circa eas mouere et ſoluere aliq̄s
dubitationes difficiles. Prima eſt cum dictum eſt in quinta
et ſexta cōcluſionibus q̄ propoſitio mētalis ꝓprie dicta ſigni-
ficat ſm eius totalem ſignificationem aliqualiter eſſe aliqua
liter non eſſe: queritur ergo q̄d eſt totale vel adequatū ſignifi-
catum talis ꝓpōnis. verbi gratia: hec ꝓpō oīs hō eſt aīal ſcđm
eius totaleȝ ſignificationē ſignificat oēm hoīem eſſe animal.
Dubitat̄ igit̄ q̄d ibi eſt totale ſignificatū ſiue pro quo ſupponit
illa oratio. Unde arguitur ſic. illa ꝓpoſitio ſignificat oēm ho-
minē eſſe animal: ergo oēm hoīeȝ eſſe aīal ſignificat̄ ꝑ eā. ꝯña
eſt bona et ꝯña eſt vna affirmatiua vera: ergo ſubiectum ſuppo
nit pro aliquo et nō ſupponit pro homine: q2 nullus hō ē oēm
hoīem eſſe animal: ꝛ ꝑ ꝯñs nec ꝑ aſino ſeu ꝑ quacunq̄ alia re
incō plexa: ergo ſupponit ꝑ cōplexe ſignificabili vero exiſte ex
tra animā qđ eſt contra primā cōcluſionē huius capituli. Se-
cūda dubitatio eſt q2 videtur q̄ ꝑter oēm ꝓpōnē verā vel falſā
ſit aliquod verum falſuȝ ſeu aliq̄ veritas vel falſitas extra ani
mam. primo quidem q2 deus et dei notitia eſt veritas: ꝛ tñ nō
ſunt ꝓpō igit̄. Scđo q2 anteq̄ aliq̄d eſſet ꝑter deum verū erat
mundū fore ꝛ hoc verū nō erat deus: quia hoc verum erat cō-
tingens ꝛ deū erat neceſſe eē: ergo tale verꝫ erat cōplexe. Ter
tio q2 ſi nulla propō eſſet adhuc verū eſſet nullā propoſitioneȝ
eſſe: ergo preter oēm ꝓpōnem verā eſt aliqđ verum ſeu aliqua
veritas extra aīam. igitur. ꝛc. Tertia dubitatio eſt: q2 in ſexta
cōcluſione dictum eſt q̄ ꝓpō impoſſibilis ſignificat aliquali-
ter eſſe qualiter impoſſibile eſt eſſe: ergo ſequitur q̄ talis ꝓpō
ſignificat impoſſibile: ergo ſequitur q̄ impoſſibile ſignificat̄ ꝑ
talē ꝓpōnem: modo ꝯñs eſt vna cathegorica affirmatiua: ꝛ cu
iuſlibet affirmatiue vere ſubiectū ſupponit pro aliquo. Quero
ergo pro quo ſupponit ille terminus impoſſibile: et clarum ē
q̄ non ſupponit pro aliqua propōe nec pro aliquo extra aīaȝ ni

ſi ſolū pro cōplexe ſignificabili igit̄: et ſic videt̄ ꝙ prīa cōcluſio
nō ſtet cum duabus vltimis. Iſte dubitationes ſunt diffici̾les.
ideo circa eas ſic procedendum eſt. Et primo recitabo ⁊ ipro-
babo quandam opinionem: ſecundo dabo cuilibet illarū dubi-
tationum propriā ſolutionē. ¶ Eſt ergo vna opinio que ponit
ꝙ ſignificatū ꝓpoſitionis adequatum ⁊ totale eſt complexē ſi-
gnificabile verum vel falſum ⁊ ſi queratur vtrum tale ſit ali-
quid aut nihil dicit hec opinio ꝙ hoc nomē aliq̄d ſicut hec ſi-
bi ſimilis res. ⁊ ens poſſunt capi tripliciter. Primo modo cō-
muniſſe ſm qđ omne complexe ſignificabile aut incomplexe ⁊
hoc vere aut falſe dicitur res ⁊ aliquid ⁊ ita dicit. p. h. in predi-
camentis capitulo de priori. de iſto termino res ſcʒ ab eo ꝙ res
eſt vel nō eſt dicit̄ oro vera vel falſa ibi eñ capit iſtum terminū
res pro ſignificato totali ꝓpoſitionis qđ eſt cōplexe ſignificabi-
le ſm iſtam opinionē. Scđo modo capitur res ꝓ omni ſignifi-
cabili cōplexe aut etiā incōplexe: ⁊ hoc vere ideſt per verā enū-
ciationē ⁊ ſic illud qđ ſignificat̄ tm̄ falſe dicit̄ nō ens ⁊ ſic capit
pħus quinto metha. caplo de ente. vbi dicit ꝙ falſum eſt non
ens: ⁊ primo poſteriorꝝ ſimiliter. Tertio modo ſumentur dicta
nomina vt ſignificāt aliquā eſſentiam ſeu entitatē exiſtentem
Dicit ergo hec opinio ꝙ capiēdo iſtos terminos primo vl̓ ſcđo
modo illud totale ſignificatuʒ ſeu cōplexe ſignificabile verum
vel falſum eſt aliquid: ſed ſi ſumatur tertio modo nō eſt aliq̄d
vn̄ hominē eſſe animal nō eſt aliq̄d: ſed eē ſubſtantiā animataʒ
ſenſitiuā rōnalem. Sed ſi inferat̄. ergo hominē eē animal eſt ni-
hil hec opinio cōcedit ꝯñs capiēdo ly nichil oppoſito mō ad ly
aliquid: tertio modo ſumptū vlterius dicit hec opinio ꝙ talia
cōplexe ſignificabilia dicuntur vera vl̓ falſa alia ratione ꝙ ipe
propoſitiones quia dicitur vera aut falſa quedā extrinſeca de
nominatione ab ipſis ꝓpōnibus veris aut falſis. Vn̄ illud cō-
plexe ſignificabile dicit̄ verū qđ eſt ſignificabile ꝑ verā ꝓpoſi-
tionem: ⁊ illud falſum qđ per falſam ⁊ talia falſa aut vera ſunt
obiecta ſcientie aut opinionis fidei aut erroris ⁊ nō ipſe propo-
ſitiones: ſcđm iſtā opinionē: patʒ ergo quid eſt dicendū ad p̄di-
ctas dubitatiōes ſm iſtam viaʒ ſatis apparentē. ſed iſta opinio
apparet mihi ſatis rōnabilis ⁊ intelligibilis nec reputaret cō-

tra cum eſſe arguēdū niſi hoc eſſet. q: quidē magiſtri ſubtiles doctores eam poſuūt. Nam cum hec opinio concedat aliqđ eē obiectum ſcientie ꝛ tamen nihil id eſt nullam entitatem eſſe illud obiectū quodāmodo videtur includere contra doctorem: ideo eſt difficile contra hanc opinionem arguere niſi petendo principiū: quia difficile eſſet illam ducere ad maius incōueniens ꝙ ſit illud quod ipſa gratis cōcedit: ſed tamē cōtra eam ponam ſex cōcluſiones. ¶ Concluſio prima nullus eſt nec poteſt eſſe cōplexe ſignificabile verum: aut falſum ad intellectuʒ predicte opinionis. Probatur primo quia illa opinio habet concedere ꝙ tale complexe ſignificabile eſſet: et tamē nihil eſſet ꝛ ꝙ nō eſſet nec aīa nec deus nec creatura qđ ideo videtur eſſe abſurdum. Secundo illa opinio habet concedere ꝙ illa complexe ſignificabilia eſſent eterna ſaltem aliqua quod eſt falſū: quia ſolus deus eſt eternus ſimpliciter loquendo: iam patet q: ſm eos munduʒ fore ꝛ deum eē fuerūt ab eterno que nō erant deus qđ eſt falſum ꝛ contra argumentū pariſiēſem pariſius cōdemnatū in quo dicitur ſic dicere ꝙ fuerūt multe veritates ab eterno que nō fuerunt ipſe deus eſt error. Tertio quero vbi ſūt ille complexe ſignificabilia nō pōt dici ꝙ ſint magis hic ꝙ ibi nec ecōtra: quia non apparet ratio. nec poteſt dici ꝙ ſunt vbiqꝫ quia hoc ſoli deo cōuenit: ergo nullibi ſūt: ergo nō ſunt. Quarto ſi iſta propoſitio vera homo eſt animal: ſignificat aliquod cōplexe ſignificabile verum pari ratione habet dicere hec opinio ꝙ hec ꝓpoſitio impoſſibilis homo eſt aſinꝰ ſignificat complexe ſignificabile īpoſſibile ꝛ ſicut ipſa cōcedit aliqđ verū extra animā. ita etiā habet cōcedere aliqđ īpoſſibile extra aīam qđ nō eſt ꝓpō: hoc autē nō eſt intelligibile ergo ptʒ ꝙ abſurdū eſt ponere talia cōplexe ſignificabilia ꝛ oīno ſuperfluunt maxime cū ab ipſis nō denominent̄ ꝓpōnes vere aut falſe: ſʒ magis econtra vt dicit hec opinio. Tertia cōcluſio quicqđ eſt aut poteſt eſſe eſt cōplexe ſignificabile: patet q: quicqđ eſt vel poteſt eē poteſt ſignificari per ꝓpoſitionē complexam ſic enim deꝰ eſt cōplexe ſignificabile per iſtā ꝓpōnē deus eſt ꝛ ita quelibet alia res p aliquā aliā ꝓpōnē. Ex quo ptʒ ꝙ omne incōplexe ſignificabile eſt cōplexe ꝛ ſignificabile ꝛ ecōtra. Tertia cōcluſio nihil

eſt ſignificatum adequatū ſeu totale alicuius ꝓpoſitionis mē-
talis ꝓprie dicte ptʒ: qꝛ q̄libet, talis rōne ſuarū partiū quibus
equiualet in ſignificādo plura ſignificat adinuicē diſtincta: vt
ptʒ intuēti. ⁊ ꝯ̄ſ nihil eſt totale ſeu adequatū ſignificatū ta-
lis ꝓpoſitiōis: qꝛ nihil eſt qđ libet ſignificatū per eam. igitur.
Quarta cōcluſio quicq̄d ſignificat per aliquā ꝓpoſitionē mē-
talem ꝓprie dictā ſcđm eius totaleʒ ſignificationē etiā idem
ſignificatur per aliquā eius partē ⁊ tamē aliqualiter ſignificat
per ꝓpōnē qualiter nō ſignificat per eius partes. Prima pars
ptʒ ex imediate dictis ſed ſcđa apparet ex dictis in quinta ⁊ ſe-
xta cōcluſione: qꝛ hec ꝓpō hō eſt animal ſignificat aliqualiter
ſm totalē eius ſignificationē ſcʒ hoiem eſſe aīal qualiter nō ſi-
gnificat per aliquā eius partē: igit. Quīta ꝯcluſio oēs ꝓpōnes
ꝓprie dicte adinuicē cōtradictorie ſignificāt idē in eadeʒ oīno
licʒ alio ⁊ alio modo ptʒ ſatis ex predictis. Si vero obijciat cō-
tra has cōcluſiones ꝙ inter articulos pariſius condēnatos cō-
tra magiſtrū Nicolauʒ de altricuria. Unus eſt iſte hec ꝓpōnes
deus eſt deus nō eſt idē ſignificāt lʒ alio ⁊ alio mō. Reſpondeo
ꝙ multa fuerūt condēnata cōtra eum cauſa inuidie que tñ po-
ſtea in ſcolis publice ſunt cōceſſa tñ ꝓpter reuerentiaʒ articuli
dico ꝙ eſt verꝰ de ꝓpoſitionibus mētalibus improprie dictis
et ſcriptis vel etiā vocalibus ad placitum ſignificātibus. qꝛ ta-
les ꝯtradictorie nō ſignificant idem penitus: ſed ſignificāt mē-
tales quarum vna eſt affirmatiua ⁊ alia negatiua: hoc aūt nō
eſt cōtra predictā cōcluſionem: igitur. Sexta ⁊ vltima cōcluſio
nullius ꝓpōnis ꝓprie mētalis ſibi correſpondēs ſiue oratio
infinitiui modi ſibi corrñdens ſi ſumat ſignificatiue ſupponit
pro aliqua re: verbi gratia. hoc dictum ſeu hec oratio infiniti-
ui modi hoieʒ eē aīal que corrñdet huic ꝓpoſitiōi. ſ. homo eſt
animal licʒ qñqʒ ſumat materialr̄ ſupponit pro aliq̄ ꝓpōne cui
corrñdet tamē qñ ſumit ꝑſonaliter vel ſignificatiue dico ꝙ non
ſumit pro aliqua re patet qꝛ cuʒ talis oro ſic ſumpta ſignificat
plura ſcʒ oīa q̄ ſignificat ꝓpō cui eſt correſpondēs nō eſſet ma-
ior ratio quare ſupponeret pro vno illorū ſignificatorū magis
ꝙ̄ pro alio. ergo vel pro quolibet vel pro nullo. ſed nullus dice-
ret ꝙ pro quolibet: qꝛ ſic illa oro hoieʒ eſſe animal ſupponeret

pro aſino:ergo pro nullo .et ſicut dr de iſta ita de qualʒ alia.
Ex quo ptʒ opinionē quorūdam eſſe falſam ꝙ dicunt ꝙ deuʒ
eſſe eſt deus ⁊ hominem eſſe animal eſt homo nam cōtra iſtos
eſt ꝑdicta rō.Itē pari rōne oēm hoīeʒ eſſe aīal eſſet homo qđ
eſt falſum .q: de nullo hoīe demōſtratio veruʒ eſt dicere ꝙ eſt
oēm hoīem eſſe aīal.Itē pari ratione hoīem eſſe aſinū eſſet hō
qđ eſt falſū q: nō apparet maior rō quare magis ſit homo ꝙ a
ſinus.Itē pari rōne chimeraʒ eſſe chimerā eſſet aliquid qđ eſt
falſum:q: non pōt dici ꝗd eſt niſi forte dicat ꝙ eſt deus:q: pa
ri rōne chimerā non eſſe eſſet quodlibet quod eſt in mūdo qđ
eſt falſū ⁊ deriſorium:igit.¶Iſtis poſitis rn̄deo ad predictas
dubitationes.Ad primaʒ qn̄ queritur quid eſt totale ſeu ade
quatū ſignificatū ꝓpoſitionis:ptʒ quid ſit dicenduʒ ex tertia
concluſione immediate poſita.quia nichil eſt ſignificatū tota
le.Quādo etiā querit pro quo ſuppōit hec oratio ſignificatiue
ſumpta omnem hoīem eſſe aīal.Patet quid ſit dicendum ex
ſexta concluſione.quia pro nullo ſupponit.⁊ ideo qn̄ queritur
quid eſt oēm hoīem eſſe aīal.reſpondetur ꝙ ſi illa oratio capi-
atur ſignificatiue ipſa eſt queſtio deriſoria⁊ incongrua ſicut ſi
quereretur quid eſt omnem hominem.Unde cum arguitur.il
la propoſitio omnis homo eſt animal ſignificat omnem homi
nem eſſe animal:ergo omnem hominem eſſe animal ſignifica
tur per eam dico quod non eſt bona conſequentia ſic nec iſta
hec oratio omnis homo ſignificat omnem homineʒ.ergo om-
nem hominem ſignificatur per eam.quia prima eſt congrua
ſecunda vero incongrua.Ad declarationem autem iſtorum po
no aliquas concluſiones.Prima concluſio quelibet oratio in
qua a perte ſubiecti ponitur verbum infinitiui modi ſignifica
tiue ſumptum ſicut totale ſubiectum ⁊ acceptuʒ verbaliter eſt
incongrua vt iſta ſedere eſt.ptʒ quia verbum ſignificatiue ſum
ptum non poteſt reddere ſuppoſituʒ verbo.ideo hec eſt incon-
grua ſedeo eſt.⁊ pari rōne ſedere eſt.dico aūt notanter verbuʒ
acceptū ꝑſonaliter ⁊ verbaliter.q: qn̄qʒ verbū infinitiui modi
accipitur ſignificatiue nominaliter loco vnius noīs verbalis ⁊
tunc eſt nomen vt in iſta ſedere eſt quieſcere que tantum va-
let ſicut iſta ſedens eſt quieſcens. et in iſta legere ex non in-

telligere negligere eſt.et in multis ſimilibus que reperiſtur in auctoritatibus q̄ debent exponi mō p̄dicto. Ex quo p₃ q̄ illa q̄ſtio eſt valde ſuꝑflua quā aliqui valde curioſe diſputant ſc₃ vtru₃ gnare ſit generās.qꝛ ſi generare capiatur verbaliter ipſa eſt incongrua.ſi noīaliter.tunc eſt q̄rere vtrū generās ſit generans et manifeſtum eſt q̄ ſic:ꝛ ſic ex his habeo propoſitū. ꝛc.

Sc̄da cōcluſio ſeu propoſitio:q̄l₃ oṙo in qua a p̄te ſubiecti ſā ꝑ totale ſubiectum ponitur verbum infinitiui modi cum actō ſignificatiue ſumptū eſt incōgrua:p₃ ex p̄dictis.ideo hec eſt incōgrua oēm hoīem eſſe aīal ſignificatur per iſtā oīs homo eſt animal capiendo illā orationē ſignificatiue q̄ eſt a parte ſubiecti.Dico aūt notanter ſignificatiue.qꝛ oīs talis oṙo nō ſignificatiue accepta cum actō eſt cōgrua:ꝛ ideo vera aut falſa.ꝛ ideo iſta eſt cōgrua:oēm hominē eſſe animal eſt verū:ꝛ ꝑ ꝯñs vera aut falſa ſi ſubiectū capiat̄ materialiter ſiue pro ſe ſiue pro propoſitiōe vt dictū eſt. Ex quo p₃ q̄ talis oratio ꝛ ſibi quelibet ſimilis in qua ſubijcitur orō infinitiui mod ſūpta materialr̄ eſt diſtinguēda:qꝛ aut ſumit̄ pro ſeipſa aut materialiter ꝑ ipſa ꝓpoſitione cuius eſt dictū nō tamē diſtinguit̄ cōiter: qꝛ cōmuniter intelligit̄ ſupponere materialr̄ ſcd̄o modo ſicut ſatis patet

Tertia cōcluſio reſpectu huius verbi eſt ſumpti ꝑſonaliter nec a parte ante nec a parte poſt vnq̄ cōſtruit̄ infinitiuus verbaliter ſumptus vel oratio infinitiui modi vel etiam propoſitio ſignificatiue. Unde etiam iſte ſunt incongrue loquēdo ſignificatiue ſeu perſonaliter legere eſt bonū:occidere eſt malu₃ niſi capiantur iſti infinitiui materialiter aut nominaliter pro iſtis nominibus verbalibus lectio occiſio. Sitr iſte ſunt incōgrue.hominē eſſe aīal eſt ide₃ q̄ homo eſt aīal hominē eſſe animal eſt idem q̄ hominē eſſe ſubſtantiā animatā ſenſitiuā:ꝛ hoc loquēdo ꝓprie.improprie tamē ꝛ cauſa breuitatis tales ꝓpoſitiōes ſeu locutiōes admittunt̄ ad hunc ſenſum q̄ nō ſtat ita eſſe q̄ homo eſt animal quin ita ſit q̄ hō eſt ſubſtātia animata ſenſibilis. Quarta cōcluſio eſt q̄ in talibus verbis ſolū a parte poſt ꝯſtrui debet aut poteſt infinitiuus perſonaliter verbaliter aut ſignificatiue ſumptus cum quibus pōt cōſtrui hec oratio imꝑfecta q̄ ſic eſt verbi gratia q̄ ſicut cōgrue dicitur volo q̄ ſortes

curat ſcio ꝙ homo eſt animal hec oratio ſignificat ꝙ deus eſt ita cõgrue dicit: volo ſortem currere. ſcio arguere ⁊ ſic de aliis et ideo iſte ſunt cõgrue. video ſortẽ currere. ſentio ignẽ eẽ calidum: ⁊ per p̄dictas quattuor regulas poſſunt ſolui multe fantaſie q̄ magnã faciũt difficultatẽ tam in metaphiſica ꝙ̄ in theologia. Ex his patet prime dubitationis ſolutio. Ad ſcðam pono aliquas ꝓpõnes. ¶ Prima eſt p̄ter oẽm ꝓpoſitionẽ creatã eſt aliqð verũ ſeu aliqua veritas extra aĩam. pꝫ qꝛ deus eſt veritas ⁊ eius noticia eſt vera ⁊ tñ ipe nec eius noticia eſt creata: igit. ¶ Scða cõcluſio p̄ter oẽm ꝓpõnẽ creatã aut increatã nullum eſt verũ ſeu nulla eſt veritas extra aĩam. pꝫ quia ſicut veritas creata eſt ipa ꝓpoſitio creata quã formamus. ita veritas non creata que eſt deus eſt propoſitio vera et increata que eſt deus. ¶ Tertia concluſio quam pono ꝓbabiliter ⁊ nõ aſſertiue eſt pro intellectu precedentis. ſcꝫ ꝙ deus ſeu diuina noticia eſt ipſi intellectui diuino propoſitio vera. Probatur quia ſi diuina noticia qua deus cognoſcit antic̄pm fore nõ cõceditur ꝓpoſitio vera hoc non poteſt eſſe propter aliud niſi quia ad hoc ꝙ aliquid ſit propoſitio neceſſaria requiritur ꝙ ſit quid cõplexum et per cõſequẽs cõpoſitũ ex pluribus qð repugnat diuine ſimplicitati. Sed hoc nõ valet primo propter illam cauſam nõ dicitur propoſitio mentalis complexa dictũ fuit in primo capitulo ⁊ ſic illa ratio ſupponit falſum. Secundo quia ſuppoſito ꝙ illud eſſet verum de qualibet propoſitione creata tamen propter hoc nõ debet vere negari adeo ꝙ ſit propoſitio. verbi gratia licet ſi verum de qualibet propoſitione creata ꝙ nõ ſtat ipſam eſſe noticiam et ipſam non eſſe rem diſtinctã ab ipſa cui eſt noticia. tamen propter hoc non negamus. ideo ꝙ ſit noticia vel cognitio quãuis ſua noticia ſeu cognitio non ſit diſtincta ab eo quare ſic erit in ꝓpoſito: igitur. Ex iſtis patet reſpõſio ad argumenta ſecunde dubitationis. Unde ad primam dico ꝙ ſicut deus eſt veritas. ita eſt propoſitio increata. Ad ſecũdum cum dicitur ꝙ anteꝙ̄ aliquid eſſet preter deum verũ erat mundũ fore concedo illud. ſed hec oratio mundum fore nõ capitur perſonaliter immo naturaliter et nõ pro ſeipſa ſꝫ ꝓpoſitiõe. ⁊ dico ꝙ illud verũ ſeu illa ꝓpoſitio vera erat deꝰ. Et

quādo ar.ꝙ illud verū erat contingēs ⁊ deus erat neceſſarius dico qd̓ illud verū erat ens neceſſariū ſiue deus:et tamē illud verum erat contingēter verum vt ſciaꝫ:et ⁊ qm̄ antixp̄s erit eſt ens neceſſariū ⁊ tamē eſt contingēter ſcientia ꝙ antixp̄s erit ⁊ hoc eſt alibi declarandū. Ad tertiū quādo dicit̄ ꝙ ſi nulla ꝓpoſitio eſſet adhuc verū eēt nullaꝫ ꝓpoſitioneꝫ eē concedo iſtā conditionalē:quia an̄s eſt īpoſſibile. ⁊ quia ſicut īpoſſibile eſt deū nō eē ꝓpoſitionē verā. dico tamē ꝙ ſi nulla ꝓpoſitio creata eēt adhuc verum eēt nullam ꝓpoſitionē creata eē.ſed illud verum ſeu illa veritas eēt deus ſicut modo dicebaꝫ:quia illud verum ſcilicet mundū fore ab eterno fuit deus ⁊c. Si vero obijciatur ſic.mundū fore ab eterno fuit: verum ergo mūdum non fore ab eterno fuit falſum tenet cōſequētia quandocūq; vnum contradictoriū eſt verum reliquū eſt falſum ⁊ econtra ⁊ fuit.ergo aliquid ab eterno qd̓ non fuit nec erat deus.quia deus nec eſt nec poteſt eē falſitas reſponſio negādo conſequentiā.veruꝫ eſt tamen qꝫ ſicut mundū fore fuit eternaliter verum. ita mūdum non fore licet non fuerit eternaliter falſum fuiſſet tamen eternaliter falſum ſi fuiſſet ſignatū ſigno falſo. ſicut mundum fore eternaliter ſignificabatur ſigno vero ideo conceditur hec vera propoſitio ꝙ ab eterno fuit aliqua veritas cuꝫ nulla erat contradictoria ⁊ hoc ſatis pꝫ ex iam dictis.⁊ ſic patet ſolutio ſecunde dubitationis ⁊ argumentorum factorum in eandem. Ad quartū quando dicit̄ ꝙ propoſitio īpoſſibilis ſicut hec homo eſt aſinus ſignificat aliqualiter eē ſcꝫ hominem eē aſinum qualiter impoſſibile eſt eē.ergo ſignificat impoſſibile et vltra. ergo impoſſibile ſignificatur ⁊ tunc queritur pro quo ſupponit ille terminus impoſſibile.dico primo ꝙ vno modo poteſt reſpōderi negando conſequentiā primā ⁊ conſequens: ⁊ ideo pōt ſatis ex p̄dictis apparere.Dico ſcd̓o ꝙ alio modo pōt ſatis ꝓbabiliter reſponderi cōcedendo primā ꝯñam. ⁊ ꝯñs ſcꝫ impoſſibile ſignificatur quia cum voluntas ſit impoſſibiliuꝫ ſm̄ Ariſto. iij.ethi. videtur ꝙ intellectus poteſt intelligere impoſſibile et per cōſequēs tales ſunt poſſibiles.impoſſibile ſignificatur im poſſibile intelligitur: ⁊ ſic de alijs. Tertio dico qd̓ ſm̄ iſtam viam non oportet ſemper ad veritatem ꝓpoſitionis affirmati-

ue ꝙ ſubiectuꝫ ſupponat ꝓ aliquo qꝛ hoc nõ opoꝛtet de verbis
deſignantibus actũ anime interioꝛẽ cuius ſunt iſta velle intel-
ligere ſignificare cõcipere.⁊ ſic de alijs. Quarto dico ꝙ prima
ſolutio eſt probabilioꝛ q̃ ſecũda: ⁊ illi magis aſſentio q̃uis ſe-
cunda nõ appareat mihi multũ improbabilis. Sed de ea bre-
uitate tranſeo cum nõ ſit pꝛeſentis ſpeculationis.

Ex predictis prima difficultate huius materie que eſt ge-
neraliter de cauſa veritatis ⁊ falſitatis ꝓpoſitionũ reſtat
nũc ſpecialiter tractare ſm que eſt de cauſa veritatis⁊ fal
ſitatis ꝓpoſitionũ ſupꝛa ſe reflexionẽ habentiũ ⁊ in hoc p̃ſenti
capitulo inquirendũ eſt q̃d ſit ꝓpõ hñs ſupꝛa ſe reflexionẽ ⁊ de
ipſarũ differẽtia.Et primo videndũ eſt nõis ꝓpõnis habẽtis re
flectionẽ ſupꝛa ſe.Circa qꝺ primo ponã aliquas terminoꝛũ de-
ſcriptione ⁊ diſtinctiones.Scꝺo videndũ eſt cui ꝓpoſitioni di
ctum quid nõis poſſit cõpetere circa qꝺ ponã aliquas ſuppoſi-
tiones ⁊ cõcluſiões.Quantũ ad primũ eſt prima deſcriptio hu
ius termini ſignificatio vel ſignificare.Unde ſignificare vel ſi-
gnificatio eſt aliq̃d repꝛeſentare.vel alicuius repꝛeſentatio po-
tentie cognitiue.Dico enĩ potentie cognitiue ⁊ nõ intellectiue
quia ideo ſolũ potentie intellectiue ſed etiã potentie ſenſitiue
⁊ nõ intellectiue poteſt aliq̃d repꝛeſentari vel ſignificari. Scꝺa
deſcriptio eſt huius termini ꝓpoſitio habens reflexionẽ ſupꝛa
ſe.Unde dico ꝙ eſt ꝓpõ q̃ ſignificat ſeipſam eſſe equaliter eẽ
vel nõ eſſe ſicut ſeipſam eſſe affirmatiuã vel negatiuã vniuerſa
lem vel particularẽ:⁊ q̃uis ſignificatiões terminoꝛũ nõ poſſũt
pꝛobari.tamẽ ꝙ iſta acceptio termini ſeu deſcriptio ſit rõnalis
pꝫ:qꝛ cõiter oẽs cõcedunt ꝙ illa cognitio eſt reflexa que eſt co
gnitio alicuius cognitionis.⁊ ſimiliter illa volitatio eſt reflexa
que eſt volitatio alicuius volitatiõis: ⁊ ſi eſſet aliqua cognitio
vel volitio ſui ipſius ipa eſſet reflexa: ſeu diceret̃ habere refle-
xionem ſupꝛa ſe.ideo cõſimiliter dicitur ꝙ omnis illa propo-
ſitio eſt reflexa ſeu habens reflexionẽ que ſignificat aliquam
pꝛopoſitionem aliqualiter eſſe vel nõ eſſe ⁊ ſi illa ſit:ſignificat
de ſeipa ſeu reſpectu ſuiipſius illa debet dici habẽs reflexionẽ
ſupꝛa.quare ⁊c.Secũda deſcriptio eſt huius termini ꝓpoſitio
inſolubilis ſeu inſolubile Unde dico ꝙ propõ qua ſignificat ſe

eſſe falſam:nō enim ꝓpoſito:dr inſolubile:qꝛ nullo modo poſ
ſit ſolui:qꝛ ſit nulla ꝓpoſitio vel argumētatio eſſet inſolubilis
q̃tum eſt qe ſe niſi ſu demonſtratiua. Nec etiā in propoſito dr
inſolubilis:q: diffi ulter poſſit ſolui:vt dicit quidaꝫ doctoꝛ.qꝛ
multa ſunt talia que non vocatur inſolubilia:ſed dicitˀ inſolu
bile:qꝛ difficulter pōt ſolui cuius tamē difficultas ꝓuenit ex
eo ꝙ talis propoſitio ſignificat ipſaꝫ eē falſaꝫ.iō patꝫ ꝙ omne
inſolubile eſt ꝓpoſitio:hñs reflexionem ſupra ſe licꝫ nō econ-
tra vt pꝫ ex ſcđa deſcriptione. Ex p̄dictis ſequitur aliqua coꝛ
relaria. Primo ſequitur iſta regula notabilis ꝙ nulla propoſi
tio habet reflexionem ſupra ſe niſi in q̃ ponitur terminus ap-
propriate ſignificans ꝓpoſitionem ſicut ſunt tales termini ve
rum falſum vl̄e particulare affirmatiuū negatiuuꝫ dubiuꝫ cre
ditum ſcitum et ſiles:patet qꝛ nulla ꝓpoſitio pōt ſignificare ſe
eſſe falſam aliqualiter eſſe vel non eſſe niſi in ea ſit terminus ſi
gnificans ipſam:cuꝫ propoſitio nō ſignificet niſi ratione ſuoꝝ
terminoꝝ et illud etiā ſatis patet inductiue:nō opoꝛtet tamen
oīs illa in q̃ ponitur talis terminus habeat reflexionem ſupra
ſe:verbi gratia:iſta propoſitio:hoc eſt verū demonſtrādo illaꝫ
deus eſt non hꝫ reflexionem ſupra ſe:vt claruꝫ eſt:ſed bene hꝫ
reflexionem ſupra ꝓpōnem quā demonſtrat vt patet ex predi-
ctis. Scđo ſequitur falſitas cuiuſdā opīonis famoſe que poīt
ꝙ omnis ꝓpoſitio ſignificat ſe eſſe veram. Uñ ꝙ hoc ſit fal-
ſum pꝫ primo:qꝛ ſi ſic:ſequeretur ꝙ oīs ꝓpo hēret reflexionē
ſupra ſe.ꝯñs eſt contra coꝛrelariū precedens et cōiter negatur
ab oībus ꝯña tñ apparet ex dictis. Scđo qꝛ illud videtur eſſe
contra experientiā:qm̄ qlꝫ pōt experiri ꝙ iſta ꝓpoſitio:hō eſt aſi
nus pōt ſibi repſītare abſqꝫ hoc ꝙ ꝯcipiat ſeu intelligat ipſam
eſſe veram. Tertio ſequitur ꝙ iſta ꝓpoſitio:hō eſt aſinus nō ſi
gnificat tm̄ q̃tum iſta hō eſt aſinꝰ eſt veꝝ:ꝯña patꝫ: et falſitas
ꝯñtis apparet qꝛ ſcđa eſt impertinens p̄ric:qꝛ nec ſequens nec
repugnans:ſicut ſatis pateret ex dictis in ſcđo caplo.et p ꝯñs ſi
illa ſignificaret tantū q̃tū illa ſignificat q̄ eſt ſibi impertinens
pari ratione alia ſignificaret q̃tū iſta:hō currit. ſeu q̄uis alia
impertinens:quia nulla ratio pōt aſſignari de vno magis q̃ de
alio. Tertio ſequitˀ falſitas opinionis. eiuſdeꝫ magiſtri qui po

nit ꝙ oīs ꝓpoſitio affirmatiua cathegorica ſignificat ſe eſſe ꝓ poſitionē ⁊ ſignificat ideꝫ eē ꝓ quo ſupponit ei⁹ ſubiectum et ꝑdicatū ſupponere ꝓ eodem. ⁊ oīs propoſitio negatiua ſignificat ſuū ſubiectū et ꝑdicatū nō ſupponere ꝓ eodem. Unde ꝙ iſta ſit falſa pōt ꝓbari per ratiōes iam factas. Itē ſi affirmatiua ſignificat ſe eſſe pari forma negatiua ſignificat ſe non eſſe qḋ eſt abſurdum: q: ſic oīs ꝓpoſitio negatiua eſſet falſa: eo ꝙ aliqualiter ſignificaret quaſi nō eſt. nec rationes iſtius magiſtri valent. Aſſumit enī ꝙ oīs ꝓpoſitio affirmatiua ſignificat ſua extrema eſſe: ⁊ ſignificat ſuū ꝑdicatū cōponi cum ſuo ſubiecto vel dici de ſuo ſubiecto que omnia ſunt falſa ſicut patet ex dictis. Unde ad illum ſenſum nō dꝫ intelligi illa auctoritas ꝑi⁹ mo periarmenias hoc vbum eſt ſignificat quādam cōpoſitionem ⁊c. ſed nō dꝫ intelligi habet ibi videri. Quarto ſequitur falſitas cuiuſdā dicti illius magiſtri ſalua eius reuerentia. ſ. ꝙ affirmatiua cathegorica duas hꝫ ſignificationes. vnam de re ad extra quam vocat materialem ſignificationem et aliā de ſuis terminis et de ſeipſa quam vocat formalem: vt hec hō eſt animal ſignificatione materiali ſignificat hominem eſſe animal ad extra: et ſignificatione formali ſignificat ꝙ ſubiectum et predicatum ſcilicet ly hōmo et ly animal ſupponant pro eodem et proportionaliter ipſe ponit de negatiua: et ponit ꝙ ille due ſignificationes importantur per talem propoſitionem nō inconiuncte: ſed copulatiue. Et his plura concludit que communiter ſunt falſa: ſed ꝙ omnia iſta ſint falſa: patet ſatis ex ꝑcedentibus ſimiliter clarum eſt ꝙ non eſt generaliter verum ꝙ quelibet propoſitio propoſitio affirmatiua cathegorica habeat duas tales ſignificationes: quia iſta propoſitio hec ē vera demonſtrando ſeipſam non habet illam ſignificationem quam ipſe vocat materialem: quia nihil ſignificat de re ad extra. ſed ſolum de ſeipſa. vt patet quare ⁊c. ¶ Quinto ſequitur contra dictum magiſtrum ꝙ hec non eſt inſolubilis nec ſignificat ſeipſam eē falſam ſortes proijciet platonē de ponte poſito caſu ꝙ ſortes dixerit ꝙ omnis aſſerens falſum proijcietur de ponte et ſalus talis et proferēs verum tranſibit ponteꝫ ꝑ tunc veniet plato et proferet ſorti dictam propoſitionem.

Unde q in iſto caſu propoſitio non ſit inſolubilis nec falſifi-
cans ſeipſam: patet ex predictis. et ſpecialiter ex primo correla
rio: quia in ipſa non ponitur aliquis terminus ſignificans pro
poſitionem. ideo non habet reflexionem ſupra ſe. ideo dico q
in poteſtate ſortis eſt facere illam veram: quia ſi proijciat pla
tonem propoſitio ſortis erit vera: et ſi dimittat eum tranſire
erit falſa. Uerum eſt tamen q non eſt in poteſtate ſortis veri-
ficare propoſitionem platonis: vel etiam falſificare tante veri
tate dicti ſui. quia dictum ſortis. et propoſitio platonis repu-
gnant ſicut patet intuenti et proportionaliter poteſt dici in alijs
multis caſibus. ¶ Sexto ſequitur q communiter multe propoſitio
nes enumerantur inter inſolubilia que tamen nō ſunt proprie
inſolubiles: quia non ſignificant ſeipſas eſſe falſas: p3 ex iſtis
ſortes ſcit errare ſortes fingit ſe eſſe ſophiſtam. ſortes maledi-
cit platoni. ſor. optat malum platoni. Et ita de multis alijs q
communiter ponuntur in pratica ſophiſmatum inſolubilium
Unde patet cuilibet conſideranti q non ſignificans ſe eſſe fal
ſas: ſed nolo hic inſiſtere etc. His viſis pono aliquas diſtinctio
nes. Prima eſt q propoſitionum habentium reflexionem ſupra
ſe quedam ſignificant ſe eſſe falſas et quedam non. Exemplū pri
mi. ſicut eſt iſta hec propoſitio eſt falſa demonſtrando per ly:
hec ipſamet. Exemplum ſecundi: vt eſt iſte: propoſitio eſt ve-
ra, demonſtrando per ly: hec ipſammet propoſitionem vtra
q3 enim iſtarum habet reflexionem ſupra ſe: verum eſt tamē q
de propoſitionibus que habent reflexionem ſupra ſe. que non
ſignificant ſeipſas eſſe falſas non eſt maior difficultas quā de
alijs non habentibus reflexionem ſupra ſe. Ideo cōmuniter
illi qui loquuntur de inſolubilibus per propoſitionem habentē
reflexionem ſupra ſe intelligunt appropriate et ſpecialiter, ſolā
propoſitionem ſignificantem ſeipſam eſſe falſam: et ſic ponitur
cōmuniter apud eos iſta regula. Quod oīs propoſitio habens re-
flexionem ſupra ſe eſt falſa: quia eſt falſificans ſeipſam. et ideo
quāuis propter hoc ſequentes diſtinctiones poſſint poni pro-
portionaliter de omnibus propoſitionibus habētibus refle
xionem ſupra ſe. tn̄ ſolū ponā de ppōnibus falſificātibus ſeipſas

vel ſignificantibus ſeipſas eſſe falſas: qꝛ de illis eſt ſpālis diffi
cultas, ⁊ nō de alijs. Scđa diſtinctio ꝓpoſitionū ſignificātiū
ſeipſas eſſe falſas: quedā ſignificāt ſe eſſe falſas de per ſe: hoc ē
omni caſu circūſpecto. q̄daꝫ ſignificant de per accidens ſic ſcꝫ
expoſitione alicuius caſus. Exemplū primi vt de iſta ꝓpoſitio
ne iam poſita hec eſt falſa, demonſtrādo per ly hec ſeipſaꝫ. Exē
plum ſcđi: vt iſta ſortes dicit falſum q̄ non ſignificaret ſe eſſe
falſam niſi caſu poſito. ſ. ꝙ ſortes diceret illam et nullam aliā
Unde ex diſtinctiōe patet error quorūdam dicentiū ꝙ nulla ꝓ
poſitio inſolubilis vel falſificans ſeipſam eſt falſa niſi ex caſu.
¶ Tertia diſtinctio propoſitionum ꝑ ſe ſignificantium ſe eſſe
falſas q̄dam ſignificāt directe: et tales ſunt ille in quibꝰ affir
matur ille terminus falſum de termino ſupponēte pro ſeipſis
quedā vera ſignificant indirecte ſeu cōſecutiue. Exemplū pri
mi iam poſitū eſt. Exemplū ſcđi poſſunt dari de iſta. hec nō eſt ve
ra demōſtrando per ly hec ſeipſam. illa enī directe ſignificat
ſe non eſſe verā. ſcꝫ ex propria ſignificatione ſuorum terminorum ſꝫ
illa ex conſequutione: ⁊ īdirecte ſignificat ſe eſſe falſaꝫ. Quar
ta diſtinctio ꝓpōnum ſignificātiū ſe eſſe falſas īdirecte ſeu cō
ſequutiue q̄dam ſignificant ſic īmediate. hoc eſt ſeipſis ſolum
q̄dam vero mediāte alio. hoc eſt mediātibus alijs ꝓpōnibus
Exemplū primi iam poſitū eſt. Exēplū ſcđi poteſt poni de iſta
ꝓpoſitione: hec eſt vera demōſtrando ſuam contradictoriam
illa enī ſignificat. ſe eſſe falſam nō medante ipſa ſed mediante
ſua contradictoria. et ita eſt de multis alijs. Quinta diſtīctio
ꝓpoſitionum ſignificātium ſe eſſe falſas mediātibus alijs pro
poſitiōibꝰ quedā ſic ſignificāt mediātibus alijs ꝓpōnibus q̄s
ipſe eodeꝫ ſignificāt. Alie vo ſic ſignificant mediātibus alijs
ꝓpōnibus q̄s ipſe nō ſignificāt ſꝫ a quibus ſignificantur: hoc
eſt a quibus ſignificantur eſſe. Exemplū primi iā poſitum eſt
de iſta ꝓpōne hec eſt va demonſtrādo ſuam contradictoriam
vnde ipſa ſignificat ſe eſſe falſam mediante ſua contradictoria
quam ipſa ſignificat. Exemplum vo ſecūdi p̄t poni de iſta ꝓ
poſitione: oīs ꝓpoſitio vocalis eſt falſa. vel iſta nulla propoſi
tio vocalis eſt vera talis enim ſignificat ſe eſſe falſam conſe
quutiue: et hoc mediante ꝓpoſitione ſignificante ſeipſam eſſe

et nõ alꝫ:q꞉ ex ipſa ſola non ſequitur ſeipſam eſſe falſam:vt pꝫ
intuenti.et poſt dicetur.Sexta diſ.ꝓpoſitionũ ſignificantiũ
ſeipſas eſſe falſas mediãtibus ꝓpõnibus q̃s ipſe eodem ſigni
ficant quedam ſic ſignificant mediantibus propõnibꝰ quaruꝫ
ipſe nõ ſunt partes:quedã vero mediãtibus ꝓpõnibus quarum
ipſe eodem ſunt ꝑtes.Exẽpluꝫ primi iam poſitum eſt . Exem-
pluꝫ ſcd̃i poteſt poni de iſta copulatiua:deus eſt ⁊ hec: copula
tiua eſt falſa per ly hec demonſtrando ip̃ammet copulatiuaꝫ
vnde iſta ſcd̃a ꝑs ſignificat ſe eſſe falſam mediãte illa copula-
tiua quaꝫ ip̃ammet ſignificat ſe eſſe falſam cuius eſt ꝑs et ad
iſtum modũ ꝑtinens oẽs ꝓpõnes mundi inſolubiles hypothe
tice:vt patet intuenti.Sic ergo apparet ex his diſtinctionibus
q̃uo ꝓpõnes inſolubiles ſunt in multiplici dr̃ia.et ad p̃dictos
modos pñt reduci om̃es ꝓpõnes inſolubiles.ideo viſa ſoluti-
one predictoꝝ inſolubiliũ de qua patebit capitulo ſequẽti fa-
ciliter apparebit ſolutio ceteroꝝ.Ex p̃dictis autẽ diſtinctioni-
bus et ſpãliter ex q̃rta pꝫ primo ꝯtra illũ magiſtrũ predictum
ꝙ iſta ꝓpoſitio:oĩs ꝓpoſitio vocalis eſt particularis : vel iſta
nulla ꝓpoſitio vocalis eſt negatiua ſeu q̃uis alia ſiĩs cuius
actus exercitus repugnat actu ſignato ſm̃ modum loquendi
antiquoꝝ cuiꝰ exñtia repugnat ſue veritati ⁊ ſignificat ſe eſſe
falſam:pꝫ ſm̃ p̃dicta:⁊ ſic concedit etiã ille magiſter ꝙ illa pro
poſitio:omĩs ꝓpoſitio vocalis eſt falſa: ſignificat ſeipſam eſſe
falſam.⁊ falſificat ſeipſam etiaꝫ nullo caſu poſito:ſed nulla eſt
ratio q̃re illa ſignificaret ſe eſſe falſam pluſq̃ alie iam dicte.
Nam ſic illa ſignificat cõſequẽtie ſe eſſe falſam mediante pro-
poſitione ſignificante ipſam eſſe falſam:ſic etiaꝫ alie.ergo ⁊c.
Scd̃o ſequit̃ ꝙ aliqua ꝓpoſitio ſignificat aliqualiter eẽ quali
ter eſſe nõ ſequit̃ ad eã patet ex predictis propõnibus . Unde
iſta ꝓpoſitio vocalis:omĩs propoſitio vocalis eſt falſa.vel etiã
iſta.oĩs propoſitio vocalis eſt particularis ſignificaret ſeipſaꝫ
eſſe falſam:⁊ tñ ad ipſaꝫ non ſequit̃ ipſaꝫ eẽ falſam: q꞉ iſta ꝯña
nõ valet:oĩs ꝓpoſitio vocalis eſt falſa.ergo iſta ꝓpoſitio voca
lis eſt falſa demonſtrando per ly iſta:illãmet.omĩs propoſitio
vocalis eſt falſa.Nam mentalis ſibi correſpõdens ſimpliciter
nihil valet.vt patet intuenti.Si vero obijciatur ꝙ ſi illa ꝓpo-

ſitio vocalis omnis propoſitio vocalis eſt falſa ſignificat ſe eē
falſam tunc ipſa ſignificat tantum ꝙtū ſignificat iſta: hec pro
poſitio vocalis eſt falſa ipſa demonſtrata. ꝯña tenet ſicut argu
ebatur in principio capl'i. ij. correlario. ſed falſitas ꝯñtis pro-
batur ſicut ibi quia ſcđa eſt impꝫtinens prime cū non ſequatur
ex ea nec ſibi repugnet vt modo dictum eſt: ⁊ per ꝯſequēs ſi
ſecunda ſignificaret ꝙtum alia que eſt ſibi impertinēs pari ra
tione ſignificaret ꝙtum quevis alia impertinens ſicut argue
batur ibidem de iſtis duabus homo eſt aſinus et hec eſt vera
homo eſt aſinus. Reſpondeo ad hoc et dico ꝙ nō eſt ſimile hic
et ibi. Primo quia illic ſecunda propoſitio eſt ſimpliciter im-
pertinens prime id eſt nec ſequens nec repugnans. hic vero il
la eſt impartinens ſequens reſpectu prime: ſed non eſt impar-
tinens repugnans: quia repugnat prime: ſicut patet in intuen
ti. modo ratione repugnantie quandoqꝫ vnum ſignificat ideꝫ
ꝙ illud: vt terminus infinitus ſignificat idem ꝙ terminus fini
tus ſibi contradictorius antequam ſibi preponeretur negatio. Se
cundo dico ꝙ non eſt iterum ſimile: qꝛ licet hic ſcđa non ſequi
tur ex prima in ꝯña ſimpliciter bona tamen ſequitur ſibi ſcđm
quid que communiter vocatur conſequentia: vt nunc: non ſic
autem eſt ibi. quare. ⁊c. de hoc tamen ꝙtum ad preſens nō cu
ro. Tertio dico et magis ad propoſitum ꝙ non eſt ſimile: qꝛ li
cet ſcđa propoſitio non ſequatur ex prima ſola tamen ſequitur
ex ea mediante propoſitione ſignificante primā propoſitioneꝫ
eſſe ſicut bene ſequitur. omnis propoſitio vocalis eſt ipſa de-
monſtrata. et omnis propoſitio vocalis eſt falſa. Sequitur er-
go ꝙ hec propoſitio eſt falſa. hec propoſitio eſt falſa demōſtra-
ta eadem: non ſic autem eſt ibi. homo eſt aſinus. ergo hec ē ve
ra homo eſt aſinus. vt patet intuenti. igitur. et hoc ſufficit ad
hoc ꝙ illa propoſitio dicatur ſignificare ſe eſſe falſam nec de-
bet aliquis mirari ſi dicam aliquam propoſitionem ſignifica
re ſeipſam eſſe falſam. ideo ꝙ ex ipſa mediante propoſitione
ſignificante ipſam eſſe. ſequitur ipſam eſſe falſam quod omēs
concedunt ꝙ iſta propoſitio. ſortes dicit falſum in caſu poſito
in diſtinctione ſecunda ſignificat ſe eſſe falſam ſe ſola: ſꝫ me-
diante caſu: ſcilicet mediāte illa propoſitione ſor. dicit illam ⁊

nullam.quare ⁊c. Si vero dicatur ꝙ ſi tales propoſitiones nõ
ſignificant ſe eſſe falſas nec mediantibus alijs quas nõ ſigni-
ficant et que non ſequuntur ex eis ſequitur ꝙ iſte ꝓpões om
nis propoſitio vocalis eſt particularis poſſent ſignificare ⁊ nõ
ſignificare intellectui ſe eſſe falſas: ꝯña tenet ex eo ꝙ nõ ſignifi
cant ſe eſſe falſas niſi mediantibus ꝓpõibus ſignificãtibus
eas eſſe. Si intellectus nõ aduerteret hmõi propoſitiones me
diantibus quibus ille propões ſe eſſe falſas. ⁊ tunc ille nõ ſi
gnificarent ſe eſſe falſas: ſed magis alie ſignificarent ſe eẽ fal-
ſas. Rñ. cõcedendo conſequens ſicut idem concederez de iſta
propoſitione ſortes dicit falſum. Unde ex hoc ſequitur illud
tertium correlarium ꝙ ſi aliqua propoſitio ſignificat ſeipſam
eſſe falſam: que tamen non ſignificaret ſe eſſe falſaꝫ: niſi intel-
lectus aduerteret aliquã propõnem aliam ab ea diſtincta quã
nõ ſignificat imo que ibi eſt impertinẽs patet ex dictis. His
viſis et inueſtigatio quid nois propoſitionis habẽtis reflexio-
nem ſupra ſe. Nũc ſciendum eſt cui ꝓpõi poſſit dictum quid
nominis competere et vtrum poſſit competere propõni menta
li proprie dicte. Circa quod primo premittuntur quedam ſup-
poſitiones. Prima ſuppoſitio ꝙ cuꝫ ſignificatio vt ſupra dictũ
eſt ſit idem ꝙ alicuius obiecti potentie cognitiue repreſenta-
tio. ideo ſc repreſentatio poteſt fieri dupliciter: ſicut et ſignifi-
catio. ſ. obiectiue et formaliter. Exemplum primi. Dicimꝰ enĩ
ꝙ ymago regis ſignificat regem non quidam formaliter: ſed
obiectiue. Exemplum ſecũdi. Dicimus enim ꝙ cõceptus mẽ-
talis quem habeo de rege ſignificat regem non quidem obie
ctiue: ſed formaliter: qꝛ eſt formalis cognitio regis. Scða ſup
poſitio eſt ꝙ ſignificare aliquid obiectiue nihil aliud ẽ q̃ eſſe ob
iectum alicuius cognitionis formalis. Significare vero for
maliter nihil aliud eſt q̃ eſſe formale in cognitione alicuius
obiecti. Tertia ſuppoſitio eſt ꝙ quelibet res quantum eſt de
ſe poteſt ſignificare ſeipſum primo modo actiue. patet ex di-
ctis. quia quelibet res quantum eſt de ſe eſt cognoſcibilis. ⁊
ideo apparet ꝙ quelibet propõ ſiue naturaliter ſiue ad placitũ
ſignificans poteſt ſignificare ſeipſam illo modo. Quarta ſup-
poſitio. Nulla res creata poteſt eſſe propria et diſtincta cogni-

ſio formalis ſuiipſius igitur.ꝯña tenet ex dictis añs cōiter te-
netur ⁊ hoc poſſet multipliciter probari:ſꝫ qꝛ hoc habet alibi
probari.ideo ꝙ ad pñs ſufficit mihi iſta probatio qꝛ ſi aliq̄ res
creata poſſet eiſe:vel eſſe propria ⁊ diſtincta cognitio formalis
ſuiipſius ⁊ pari ratione quelibet cognita eſſet ꝓpria ⁊ diſticta
cognitio ſuiipſius qꝛ nō apparet maioꝛ ratio de vna cognitiōe
ꝙ̄ de alia.ſꝫ ꝯñs eſt falſuꝫ:vt apparet. qꝛ tūc quelibet cognitio
eē cognitū reflexa.Etiā pꝫ ad experentiā : quia cognitio qua
cognoſco hominē non:eſſe eſt cognitio ſuiipſius. Dico autem
notanter in hac ſuppoſitione res creata.quia cognitio diuina
eſt cognitio ſuiipſius.Dico etiam notanter cognitio propria ⁊
diſtincta:quia aliqua cognitio creata poſſet eſſe cognitio con
fuſa ſuiipſius ſicut conceptus a quo ſupponitur iſte terminus
ens vel iſte terminus qualitas vel iſte terminus cognitio : eſt
cognitio ſuiipſius nunquid eſt propria et diſtincta.ſed cōis et
confuſa.Quinta ſuppoſitio eſt ꝙ nulla ꝓpō vocalis vel ſcri-
pta poteſt ſignificare ſeipſam vel aliquid aliud ſcdo modo ſed
ſolū primo modo pꝫ qꝛ nulla talis poteſt eſſe formalis cogni
tio potentie cognitiue.et ideo ſi aliquid ſignificat illud obie-
ctiue ſignificat ſoluꝫ ſicut ymago regis ſignificat regem vel cir
culus taberne ſignificat vinum.⁊ ſicut dictū de ꝓpoſitiōe vo-
cali aut ſcripta.ita proportionaliter poteſt dici de mentali ad
placitum ſignificante ꝙ̄tū illa que ſignificat ad placitū: et hec
omnia patent intuenti.Sexta ſuppoſitio quelibet ꝓpoſitio vo
calis vel ſcripta ꝑ prius ſignificat ſeipſam ꝙ̄ aliquid aliud. pꝫ
quia ex quo talis ꝓpoſitio ſignificat aliquid obiectiue ſolum
non ſtat ꝙ ſignificat aliquid aliud et nō ſeipſam:ſed bene ecō
tra ſicut non ſtat ꝙ circulus taberne ſignificat vinum et non
ſeipſum:ſed bene econtra.igitur.⁊c.Conſequentia tenet quia
illud eſt prius a quo non conuertitur ꝯña ſubſiſtendi.ergo q̄li-
bet res per prius obiectiue ſignificat ſeipſam ꝙ̄ aliquam aliaꝫ
rem ⁊ ſic dico de vocali propoſitione:vel ſcripta.ita poteſt di-
ci de mentali ad placitum ſignificante ꝙ per prius ipſa ſignifi
cat ſeipſam obiectiue ꝙ̄ aliq̄d aliud.Ego dico ꝙ per priꝰ ſigni
ficat ſeipm̄:⁊ non dico ſeipam eſſe vel non eſſe propoſitionem
quia hoc eſſe contra dicta ⁊ multum refert inter iſta: vt patet

intueti. Iſtis ſuppoſitis ponam aliquas ꝓpoſitiones que for=
te aliquib⁹ prima facie apparebunt extranee et mirabiles: ſed
certe ſum certus ꝙ conſiderātib⁹ bene rationes et motiua ip
ſarū tandē apparebūt vere ex rationales. Prima concluſio ē
nulla propoſitio mentalis proprie dicta poteſt ſignificare ſeip=
ſam eſſe falſam: probatur: quia ſequeretur ꝙ aliqua cognitio
creata poſſet eſſe formalis cognitio propria et diſtincta ſuiipſi
us. conſequens eſt contra quartam ſuppoſitionem: ꝯña ꝓbat
q2 ſi intellectus poſſet formare propoſitionem mentalem pro=
prie dictam ſignificantem ſeipſam eſſe falſam: ſicut verbigra=
tia iſta mentalem. hec eſt falſa: demonſtrando ſeipſam tunc
conſtat ꝙ illa cognitio erit cognitio diſtincta ſuiipſius quia
cognitio dicitur repreſentans ſeipſum eſſe falſuȝ diſtincte rep̄
ſentat ſeipſam: vt notum eſt. igitur. Confirmatur iſta ratio.
Nam intellectus non poteſt formare propoſitionem ſingula=
rem ſeu conceptum pronominis demonſtratiui ſignificātem
ſeu demonſtrātem ſeip̄am: ſicut patet ex quarta ſuppoſitione
ergo patet ꝙ non poteſt formare p̄dictaȝ ꝓpōnem ſingularē
demonſtrantem ſeip̄am: quia non eſt maior ratio de vno q̄ȝ de
alio. Scđo ꝓbatur dicta cōcluſio: quia aliasſequeret ꝙ eſſent
due ꝓpōnes mentales ꝓprie dicte quarum termini omnino ſi
gnificarent idem et ſupponerent pro eodem modo: et tamen
vna earū eēt falſa: ⁊ alia vera ꝯñs eſt falſuȝ et impoſſibile: q2 cū
oēs ꝓpōnes habeāt ꝑtes oīn ſil̄es ⁊ eiuſdē ſpēi ip̄e eſſent eti
am oīno ſimiles ⁊ eiuſdem ſpēi ⁊ per ꝯñs ꝙ tales ſignificarēt
naturaliter omnino eodeȝ modo ſe habebunt ad veritatem ⁊
falſitatē. Sed probatur ꝯña ex iſtis duab⁹: hec eſt falſa demon
ſtrando ſeipſam: ⁊ hec eſt falſa demonſtrando primam in. pri=
ma eſt falſa: quia falſificat ſeip̄m: ⁊ ſecunda eſt vera. quia di=
cit primaȝ eſſe falſam: ⁊ ita eſt. Si eñi intellect⁹ poſſit formare
illam primam. vt dicit aduerſarius tamen conſtat ꝙ illa eſt fal
ſa: quia falſificat ſeipſam: ⁊ ſecunda eſt vera: vt iam dictum eſt:
et tamen termini illarum propoſitionū oīno ſignificat idem: ⁊
pro eodem ſupponunt: vt patet intuenti. quare ⁊c. Confirmat
iſta ratio: quia propoſitio eadem contradicit vtriq3 ipſarum: er
go ſi vna earum eſt vera et reliqua cōſequētia nota eſt. Añs pȝ

per ſimile: quia ſi intellectus poſſit producere iſtas duas men-
tales hec eſt vera demonſtrando ſeipſam: ⁊ hec eſt vera demō-
ſtrando eandem primā: tunc eadem mentalis erit contradicto-
ria vtriuſ predicatarū ſcilicet iſta hec nō eſt vera demonſtrādo
eandem: quam etiā cōcluſionē vel rationem aliquid declarāt·
quia nulla alia ꝓpoſitio videtur aliḋs cōtradicere. igiẗ ita erit
in propoſito: quia nō apparet aliqua nō diuerſitatis ſufficiens
Tertio probatur dicta cōcluſio: quia ſi detur oppoſitū ſequere-
tur ꝙ eadem propoſitio mentalis proprie dicta erit ſimul vera
et falſa. conſequens negatur ab omnibus ⁊ eſt contradicta. In
quinta cōcluſione principali ſecūdi capituli. Et cōſequētia ap-
paret. q: intellectus formaret iſtaꝫ mentalē: hec eſt falſa demō-
ſtrando ſeipſm ſicut ponit aduerſarius: ſic ꝓbo ꝙ illa eſt vera
et falſa ꝙ ſi falſa hoc ponit aduerſarius: quia falſificat ſeipſam
ſed ꝙ ſit vera oſtēdo ex illo ſic: q: qualitercūq ꝑ eaꝫ ſignificaẗ
eſſe ſm totalē eius ſignificatiōe: ita eſt: ergo eſt vera ꝯña tenet
ex dictis in quīta cōcluſione principali ſcđi capituli. Añs ꝓbaẗ
ꝙ per eā ſm totalē eius ſignificationē ꝓciſe ſignificaẗ ipſm eſſe
falſam. ⁊ ita eſt. igitur. nec valet obiectū quā aliqui dant dicē-
te ꝙ illa nō ſignificat ſolū ſe eſſe falſam: ſed etiam ſe eē veram
hoc etiā ex predictis ſatis apparet eſſe falſum: nec etiam valet
alia ſolutio quā quidā magiſter dat dicēs ꝙ talis ꝓpoſitio ⁊ q̄-
libet ꝓpō ſignificans ſeipſam eſſe falſam: ſignificat etiā cū hoc
ſe nō eſſe falſaꝫ q: ſignificat falſū eē ꝙ ipſa ſit falſa. ideo dicit ꝙ
oportet qđ ſignificatio talis ꝓpōis expliceẗ per copulatiuā cō-
poſitā ex partibus cōtradicētibꝰ ſicut per iſtā copulatiuā aliter
q̄ꝫ hec ꝓpoſitio ſignificat et nō eſt aliter q̄ꝫ hec ꝓpō ſignificat.
Salua tñ ſui reuerentia ꝙ hec reſpōſio nō videliꝫ in ꝓpoſito
declaro. q: licet forte ꝓbabiliter poſſet dici illo modo de ꝓpo-
ſitione ad placitū ſignificāte tamē nō ſic poteſt dici de ꝓpoſitio-
ne mentali proprie dicta q: nō eſt poſſibile ꝙ vna ꝓpoſitione
ſimplex naturaliter ſignificans repreſentet ſic cōtradictorie ſeu
habeant ſignificatiōes contradictorias. Nā quantū repugnat
conceptui qui eſt naturaliter ⁊ ꝓprie repreſentatio hominis ꝙ
ſit naturaliter et propria ſignificatio aſini tantuꝫ repugnat vel
magis vni propoſitioni ſimplici que naturaliter reputat vna

ſenſum contradictorium quia repreſentat alium ſenſum cõtra-
dictorium eidme ⁊ hoc eſt imo eſſe claruȝ cuilibet ſano intelle
ctui. Quarto probatur illa cõcluſio. q2 ſi nõ eſſet ſequeretur ꝙ
due ꝓpoſitiones mentales proprie dicte adinuicē cõtradicto-
rie eſſent ſimul falſum ꝯñs eſt abſurdū. ⁊ ꝯñam declara. q2 de-
tur per aduerſariū illa mentalis hec eſt falſa demõſtrãdo ipã
rem cõſtat ꝙ ipſa eſt falſa. quia nõ põt meli⁹ dari ꝯtradictio ꝙ̃
preponendo negationē toti ꝓpõni. Sed ꝙ iſta ſit falſa probo
quia aliqualiter ſignificatur ſcḋm eius totalem ſignificationē
non eſſe qualiter eſt ergo eſt falſa conſequentia tenet ex dictis
in quinta concluſione principali ſcḋi capituli: ⁊ añs patet quia
per eam ſignificatur ſuam contradictoriā nõ eſſe falſaȝ que ta
men eſt falſa vt notum eſt. Confirmatur iſta ratio: quia ſi de-
tur talis hec eſt vera demonſtrãdo ſuam contradictoriã con-
ſtat qḋ ipſa eſt falſa: quia falſificat ſeipſam: vt patet ex quarta
diſtinctione ſed ꝙ etiam ſua cõtradictoria ſit falſa patet q2 con
tradictoria eſt hec: hec non eſt vera demonſtrando ipſammet:
vel ſaltem hec non eſt hec eſt vera ſcḋm illos qui ponunt ꝙ ne
gatio debet preponi propoſitioni qḋ nõ videtur eſſe neceſſariū
in propoſitionibus ſimilibus. Sed quicquid ſit de hoc appa-
ret qḋ illa negatiua ſit falſa: quia ſignificat ſeipſam non eē ve-
ram: ⁊ per ꝯñs falſificat ſeipſam ſignificãdo ſe eſſe falſam ſicut
p3 ex tertia diſtinctione ſupra poſita nec valet illa rõ quã ma-
giſter ille ꝑdictus dat ſalua eius reuerẽtia. ſ. ꝙ talis ꝓpõ ſigni
ficans ſe eſſe falſam ſicut iſta hec eſt falſa demõſtrando ſeipaȝ
vel hec eſt vera demonſtrando ſuam contradictoriam equiua
let vni copulatiue ſeu exponitur per vnam copulatiuam cuius
vna ps eſt ipãmmet ⁊ alia pars eſt vna ꝓpoſitio ſignificans ip-
ſam nõ eſſe falſam: ſicut iſta hec eſt falſa demonſtando ſeipãm
exponitur ſic. hec eſt falſa ⁊ falſum eſt ꝙ hec eſt falſa. ⁊ ita pro-
portionaliter de aliĳs. ⁊ ꝓpter hoc eius ꝯtradictoria debet ſu-
mi ꝑponendo contradictoriã toti ꝓpoſitioni ⁊ debet negatio
ferri ſupra illos ambos ſenſus ꝑ quos exprimãt partes copula
tiue. et ſi cõtradictoria dȝ ſumi per diſiunctiuã de ꝑtibus cõ-
tradicentibus: ⁊ ideo illa nõ hec eſt equiualet huic diſiūctiue.
hec non eſt falſa vel nõ eſt falſum ꝙ hoc eſt falſa demonſtrat-

do per ly hec illãmet propoſitionẽ hec eſt falſa cui volum⁹ aſſi-
gnare contradictoriã modo illa diſiunctiua eſt vera pro ſcda
parte ⁊ ideo cõtradictoria eſt vera que equipollet illi diſiunctiȝ
ue ⁊ contradicit illi hec eſt falſa vnde ꝙ iſta reſponſio non va-
leat apparet primo: qꝛ vt iam dictum eſt quicqd ſit de ꝓpõnib⁹
ad placitum ſignificantibus tamẽ nõ videt̃ poſſibile ꝙ illa ꝓ-
poſitio mentalis poſſit habere tales ſenſus repugnantes. Se
cũdo nõ videtur qd talis ꝓpoſitio cathegorica debeat exponi
per copulatiuã cuius ipſa eſt pars aut ei conſimilis: quia ſi ſic
idem exponeretur per ſeipſum nec valeret dictum huius magi
ſtri predicti ꝙ quando in illa copulatiua exponente ponitur il
la ꝓpoſitio cõſimilis ꝓpoſitioni exponẽde ꝙ tunc ab ea reſcin-
ditur reflexio ſignificatiõis quã habebat ſupra ſe ꝓpoſitio ex-
ponẽda ꝙ hoc nõ valeat. patet manifeſte. Primo qꝛ cũ loqua-
mur de ꝓpoſitiõe mentali naturaliter ſignificante nõ eſt in po-
teſtate noſtra auferre ſuam reflexionẽ ab ea ſeu ſignificationẽ
reflexã. Scdo qꝛ ſi ab ea auferretur huius reflexio. tunc patet
intuenti ꝙ illa amplius non ſignificaret ſe eſſe falſam. ⁊ ꝑ cõſe-
quens copulatiua cuius ipſa eẽt pars nõ exponeret ꝓpoſitio-
nem ſignificantẽ ſe eẽ falſam. vt patet euidenter ſȝ nõ curo hic
inſiſtere. quia hoc reputo manifeſtũ cuilibet aduertẽti. ſic ergo
ex dictis apparet cõcluſio ſatis eſſe probata. Ex predicta con-
cluſione inferuntur quattuor correlaria. Primum eſt iſtud pri
mo ſequitur ꝙ impoſſibile eſt intellectui primo formare ꝓpoſi
tionem vniuerſalẽ mentalem proprie dictã ſignificantem oẽm
ꝓpoſitionẽ mentalem eẽ falſam ſicut iſtam mentalem. omnis
propoſitio eſt falſa. vel iſtam. omnis ꝓpoſitio mentalis eſt fal-
ſa: ⁊ hoc intelligendo ſubiectũ ſupponere ꝓ ſeipſa: hoc patet qꝛ
ſi illa ſignificaret ſeipſam eẽ falſam ꝙ eſt contra cõcluſionem
et ſi intellectus formaret aliquã ꝓpoſitionem ſubiectuȝ ipſius
ſupponit non pro ipſamet: ſed pro qualibet alia ab ipſa. ⁊ ideo
talis eſt impoſſibilis ⁊ in caſu eſſet vera ſicut patet de ſe et am-
plius patebit inferius. Scdm correlariuȝ ꝙ impoſſibile eſt in-
tellectui ſignificare ꝓpoſitionẽ mentalem proprie dictam ſigni
ficantem aliquã aliam eẽ falſam que ſignificat eandem eſſe
falſam ſicut iſtã mẽtalem hec eſt falſa. demõſtrãdo iſtã. hec eſt

falſa. que demōſtrat primam patet ex dictis. quia talis ſignifi-
caret ſeipſam eſſe falſam. Nam cum iſte due totaliter conſimi-
liter ſe habeant ad veritatem ⁊ falſitatem quelibet ipſarum ſi-
gnificando alteram ipſarum eē falſam. ſignificat etiā ſeipſam
eē falſam. Item ſicut vna cognitio non poteſt eē formalis pro-
pria ⁊ diſtincta cognitio ſuiipſius. ita non poteſt eē formaliter
cognitio alterius formalis que ſit diſtincta cognitio ſuiipſius
verbi gratia: ſicut conceptus hominis non eſt diſtincta cogni-
tio ſuiipſius. ſic non eſt diſtincta cognitio ſue cognitiōis ergo
ita erit in propoſito ꝙ ſicut propoſitio mentalis non poteſt ſi-
gnificare ſeipſam eē falſam. ſic nō poteſt ſignificare aliam eſſe
falſam. que alia ſignificat tandem eē falſam. quare ⁊c. Tertio
ſequitur ꝙ intellectus non poteſt formare propoſitionē men-
talem ꝓprie dictam que ſignificet ſuam contradictionē eē ve-
ram. ſicut iſtam mentalem. hec eſt vera. demonſtrando ſuam
contradictoriā. vel iſtam quodlibet iſtorum eſt verū de demō-
ſtrando ſuam contradictoriam et iſtam deus eſt. patet ex pre-
dictis. Et pari ratione poteſt dici impoſſibile eſt intellectū for-
mare aliquam talem propoſitionem mentalem ſignificantem
aliam eſſe verā. que ſignificat illam eē falſam vt talem hec eſt
vera demōſtrando per ly hec hanc propoſitionem. hec eſt vera
que demōſtraret primam. Quarto ſequitur ꝙ intellectus non
poteſt formare aliquam propoſitionem mentalem ꝓprie dictā
hypoteticam cuius vna pars ſignificat illam hypoteticam eſſe
falſam ſicut talem. deus eſt. ⁊ hec copulatiua eſt falſa demon-
ſtrando ipſammet copulatiuā vt patet ex precedentibus. Se-
cunda concluſio nulla ꝓpoſitio mentalis ꝓprie dicta poteſt ſi-
gnificare ſeipſum eſſe veram. patet per primam rationem pri-
me concluſionis. Secundo probatur: quia ſi talis poſſet ſigni-
ficare ſeipſam eſſe veram pari ratione aliqua poſſet ſignificare
ſeipſam eē falſam. Conſequens eſt contra primam concluſio-
nem. conſequentia eſt nota ex quinta concluſione. Poſſent ſi-
milia correlaria que poſita ſunt in prima concluſione poni de
propoſitione ſignificāte ſeipſam eſſe falſam hic poni de propo-
ſitione ſignificare ſe eſſe veram. Secundo patet quia ſicut nul-
la propoſitio mentalis proprie dicta poteſt ſignificare ſe eē fal-

ſam vel ſe eſſe veram vt dictum eſt . ſic nec aliqua talis poteſt
ſignificare ſe non eſſe veram. vel ſe non eſſe falſam. Tertia con
cluſio eſt. nulla propoſitio mentalis proprie dicta poteſt habe-
re reflexionem ſupra ſeipſam. patet ex dictis: quia ſicut talis ꝓ
poſitio non poteſt ſignificare ſe eſſe veram aut ſe non eſſe verã
ſic non poteſt ſignificare ſeipſam aliqualiter eſſe vel non eẽ pu
ta ſe eſſe particularem vel ſe nõ eſſe particulalem ⁊ ſic de aliȷ̈s.
quia non apparet maior ratio de vno quaꝫ de alio ſicut patet
intuenti. quare ⁊c. Hic tamen aduertendum eſt ꝙ illa que hic
dixi de ꝓpoſitione mentali intelligo ſemper de tali proprie di-
cta creata. quia de mentali proprie dicta increata que eſt de-
us non eſt dubiuꝫ quin ſicut deus eſt diſtincta cognitio forma
lis ſui ipſius ſic ipſa ſignificat ſeipſam eſſe veram quare habet
reflexionem ſupra ſe. Secundo aduertendum eſt ꝙ illa que di-
xi intelligo de ſignificatione formali. quia ſatis notum eſt qđ
quelibet mentalis proprie dicta poteſt obiectiue ſignificare ſe-
ipſam eſſe veram vel falſam particularem vel vniuerſaleꝫ. ⁊ ſic
de aliȷ̈s. quia põt eẽ obiectum alicuius formalis cognitiõis ſi-
gnificantis illo modo. ſed de tali ſignificatione cõmuniter nõ
intelligitur quando fit mentio de ſignificatione propoſitionis
mentalis nec hoc eſt ad propoſitum. Sed contra dicta oritur
dubitatio fortiſſima. Videtur enim ꝙ aliqua propoſitio men-
talis proprie dicta poſſit ſignificare ſeipſam eſſe falſaꝫ. quia cer
tum eſt quod poſſum formare iſtam aliqua propoſitio menta-
lis eſt falſa. Nam in caſu iſta eſt vera ponamus ergo ꝙ ipſa ma
neat in mente mea quelibet alia deſtructa vel qđ omnes ſint
vere vel deſtructe. tunc patet ꝙ falſificat ſeipſaꝫ quia ſignificat
aliquam propoſitionem mentalem eſſe falſam. ⁊ nulla eſt fal-
ſa preter ipſam. quare ⁊c. Secundo ſortes poteſt habere in mẽ
te ſua iſtam propoſitionem plato concipit falſum ⁊ nullam ali
am. Similiter ⁊ plato poteſt habere iſtam in mente ſua ſortes
concipit falſum et nullam aliam. ⁊ tunc patet qđ quelibet iſta
rum falſificat ſeipſam. qꝛ nõ ſunt ambe vere ⁊ qua ratiõe vna
eſſet vera ⁊ eadem ratione alia quare quelibet ſignificat ſe eẽ
falſam ⁊ multa ſimilia argumenta contra iſtam concluſionem
et ſua correlaria poſſent fieri que dimitto cauſa breuitatis.

¶ Pro ſolutione vero iſtorum ⁊ ſimilium omniū pono aliques concluſiones ſiue propõnes. Prima eſt ꝙ pars propoſitionis mentalis proprie dicte non poteſt ſupponere pro ipſammet ꝓpoſitiõe cuius eſt pars iſta propõ. ſatis ſequitur ex propõnibus ſupradictis. ſicut patet intuenti. ¶ Tamen ad hoc probo eam ſic et' capio iſtam propoſitionem mentalem omnis cognitio mea quā nō intelligo aliqua cognitione eſt in mēte mea iſta propoſitione formata in mente ſi dicas qđ ſubiectū ipſius ſupponat pro ipſa propoſitione. ergo per diffinitionē ſuppoſitionis ſubiectum eius verificatur de pronomine demonſtrante illam ꝓpoſitionem mediante copula talis propoſitionis ⁊ per cõſequēs iſta ſingularis ſi formetur erit vera ſcilicet. hec cognitio quā non intelligo aliqua cognitione demonſtrando illam propoſitionem. hoc autem nullo modo poteſt dici quia eo ipſo qđ ego demonſtro eam intelligo ipſam aliqua cognitione intellectione alia ab ea. puta per ipm̄ pronomen demonſtratiuū et per cõſequens illam vniuerſalem demonſtrando illa ſingularis includit contradictionem: quia ſequitur ꝙ ſubiectum illius ſingularis non ſupponit pro ſeipſa: et pari ratione põt dici de alijs quare ⁊c. Secundo capio iſtam mentalem. omnis propoſitio mentalis eſt vniuerſalis ſi dicas qđ predicatum ſupponit pro ſeipſa ergo per diffinitionem ſuppoſitionis huiuſmodi p̄dicatum verificatur de pronomine demõſtrāte illam ꝓpoſitionem mediante copula ipſius ⁊ per cõſequens hec ſingularis erit vera ſi formetur ſcȝ hec eſt vniuerſalis illa prima demõſtrata qđ eſt falſum. ergo patȝ ꝙ illud p̄dicatū nõ ſupponit pro illāmet ꝓpoſitione ⁊ per ꝯſequēs ita erit in alijs. Et ſi dicat ꝙ illud p̄dicatum ſignificat indifferenter quālibet vlem ꝓpoſitionē: ergo pari ratione qua ſupponit pro aliqua tali ſic etiā ſupponet ꝓ illa propoſitiõe cuius eſt pars cū ipſa eſt vlis. Rñ. negando cõſequentiā: quia q̄uis iſte terminus ens infinitū ſignificet indifferenter oīa entia tamē nõ ſupponit pro quolibet ente qđ eſt: ſed ſolum ſupponit pro deo. ⁊ ita põt dici in propoſito. Scđa concluſio. pars propoſitionis mētalis proprie dicte non poteſt ſupponere pro contradictoria illius ꝓpoſitionis cuius eſt pars: patȝ ex predicta ꝯcluſione. quia ad hoc ꝙ alique ꝓpõnes ꝯtradicāt

opoꝛtet ꝙ termini earū ſupponant pꝛo eodem.cum ergo terminus propoſitionis nō poſſit ſupponere pꝛo illa ꝓpoſitione cui⁹ eſt pars nec etiam terminus pꝛopoſitiōis que ſibi contradicit poterit ſupponere pꝛo eadem re quare ⁊c. Tertia concluſio.ps propoſitionis mentalis pꝛopꝛie dicte nō poteſt ſupponere reſpectu huius termini verū ꝑ pꝛopoſitione ſignificante illā pꝛopoſitionē cuius illa eſt pars eſſe falſa ſiue falſificantem ſeipſam mediate vel īmediate ſiue reſpectu hui⁹ termini falſum in pꝛopoſitione ſignificāte ipſam eſſe verā ſiue verificantē ſeipſam.pʒ ex dictis ⁊ etiā:qꝛ ex tali ſuppoſitiōe ſequit̄ contradictio ſicut oſtendi poſſet ex pꝛius dictis.Et ſicut dixi de ſuppoſitione huiuſmodi terminoꝝ verū ⁊ falſum.ita ꝓpoꝛtionaliter pōt dici reſpectu alioꝝ.quia non apparet maioꝛ ratio de iſtis ꝙ de alijs. Quarta ꝯcluſio.pars ꝓpoſitiōis ad placitū ſignificantis nō poteſt ſupponere pꝛo ꝓpoſitiōe mentali ꝓpꝛie dicta ſibi coꝛreſpōdente.patet ex ꝑdictis:quia ſubiectum ꝓpoſitiōis ad placitū ſignificantis ⁊ ſubiectū mentalis ꝓpꝛie dicte ſibi coꝛreſpōdentis ſupponūt pꝛo eodem vt clarum eſt.ideo ſi tale ſubiectū pꝛopoſitionis ad placitū ſignificātis ſupponat pꝛo mentali: etiam ſubiectuꝫ illius ſibi coꝛreſpondētis ſupponeret pꝛo ipſam ⁊ mētali quod eſt contra pꝛimā concluſionem.Et iſtis quattuoꝛ ꝓpoſitiōibus plura poſſent inferri coꝛrelaria que pꝛima facie videtur extranea:tamē diligēter aduertenti ꝑmiſſa apparebunt vera.Per pꝛemiſſa eñ patet reſponſio ad dubitationem:vnde dico ꝙ illa ꝓpoſitio aliqua ꝓpoſitio mentalis eſt falſa in caſu poſito eſt falſa.non quia ſignificat ſeipſam: ſed quia pꝛedicatū pꝛo nullo ſupponit: quia nō ſupponit pꝛo ipſāmet. vt dictū eſt. nec pꝛo aliqua alia.quia nulla eſt falſa ⁊ ꝓpoꝛtionaliter poteſt dici de alijs duabus.Ex pꝛedictis etiam patet ꝙ ſi iſta pꝛopoſitio mentalis et nulla alia foꝛmaretur: ſcꝫ omnis pꝛopoſitio mentalis eſt falſa ipſa eſſet falſa. quia eius pꝛedicatū pꝛo nullo ſupponit vt patet ex pꝛima pꝛopoſitione. Secundo ſequitur ꝙ hec oꝛatio vocalis hec pꝛopoſitio mentalis eſt vera nihil demonſtrando per ly hec niſi pꝛopoſitionem mentalem illi vocali coꝛreſpondenteꝫ non eſſet pꝛopoſitio patet quia nihil demōſtraretur per eam:qꝛ nullam haberet mentalē ſibi coꝛreſpōdentē

tem:ſicut p3 ex quarta ꝓpōe. Cōcluſio principalis et vltima
eſt iſta q quolibet modo reflexiōis ſupradicto propoſitio vo-
calis ſcripta aut mentalis īproprie dicta poteſt habere reflexi
onem ſupra ſe: patet ex diſtinctionibus ſupradictis. Et ratio di
uerſitatis q̄re talis propoſitio pōt habere reflexionem ſupra
ſe et propoſitio mentalis ꝓprie dicta eſt hec. q2 talis propoſi-
tio eſt ſignū ad placitū ſignificās et ſolū obiectiue ꝛ nō forma
liter repñtans vt patet ex dictis. et ideo poſſumus tale ſignu3
imponere ad ſignificandū quicq̄d volum9 dūmodo in ſic ſigni
ficando ſibi corrñdeat ſignū mentale naturaliter ſignificans
quod notāter additur ꝓpter ꝓpōnem īmediate poſitā et ſc d̄m
correlariū eius. nō ſic aūt eſt de ꝓpōne mentalis proprie dicta
q2 ipa eſt ſignū naturaliter repñts ꝛ formaliter ſignificās nec
eſt in poteſtate noſtra per tale ſignum ſignificare vt volumus
vt notum eſt quare ꝛc. Ex hac concluſione et predictis patet
q omnis ꝓpō inſolubilis eſt ꝓpoſitio vocalis ſcripta aut mē-
talis cōiter dicta: q2 nulla inſolubilis eſt propō mentalis ꝓprie
dicta vt patuit. Scdō ſequitur q ꝓpōnis vocalis ſcripte vel
mentalis cōmuniter dicte: pars poteſt ſupponere pro tota ꝓpō
ne cuius eſt pars. Patet ex predictis. et ideo apparet falſitas
opinionis cuiuſdam doctoris ſolennis ſalua tamē eius reue-
rentia q̄ ponit q nūq̄ ꝑtes ꝓpoſitionis poſſunt ſupponere pro
tota cuius ſunt partes. hoc enī in ꝓpōnibus ad placitu3 ſigni
ficantibus apparet manifeſte falſum: ſed etiam in mentalibus
improprie dictis pars poteſt ſignificare totum vt ſupra tactu3
eſt. Concedo tamen q in eis ꝑs poteſt ſupponere pro toto cu-
ius eſt pars: ſicut ponit iſte doctor. ho c tantum ipe non ꝓbat
nec diſtinguit q̄tum ad propoſitiones mere ad placitū ſignifi
cantes ꝛ alias q tamen oportet: vt dictum eſt. ideo non ſuffici
enter reſpondet ad inſolubilia ſicut patet. Si vero dicatur q ſi
cut predicatum eſt ſupra pars propoſitionis mentalis proprie
dicte non poteſt ſupponere pro tota ꝓpoſitione cuius eſt ꝑs.
Sic poteſt idem probari de propoſitione ad placitum ſignifi-
cante: q2 capio iſtam ꝓpoſitionem. vocalem. omnis propō vo
calis eſt vlis. Si dicas q predicatum ſupponit pro ipa. ergo ꝑ
diffinitionem ſuppoſitionis huiuſmodi predicatu3 verificatur

de ꝓnomīe demōſtrante illā ⁊ ꝑ conſequens iſta ſingularis
erit vera hec eſt vīlis.demonſtrando illammet. quare ꝛc. Ad
hoc reſpondeo cōcedendo antecedens ꝯñs et ꝯñam.et dico ꝙ
illa ſingularis eſt vera non quidem in voce:ſed in mente:ſicut
patet intuenti.nec opoꝛtet ad hoc ꝙ aliquis terminus voca-
lis ſupponat pꝛo aliqua re ꝙ talis terminus vocalis verificet̄
de pꝛonomine vocali demonſtrante illam rem quia daretur
inſtantia in multis ſed ſufficit ꝙ compoſita mentalis talis ter
mini verificetur de pꝛonomine mentali demonſtrante illam
rem pꝛo qua ſupponit.ſic autem eſt in pꝛopoſito .nō ſic autem
pōt dici de pꝛopoſitione pꝛopꝛie dicta:vt patet intuēti. q̄re ꝛc.
Sequitur.ergo ꝙ non eſt ſimile hic et ibi Si vero dicatur ite
rum ꝙ ergo in ſupꝛadictis videatur negare experientiā quia
cōmuniter videtur omnibus experiri ꝙ ſicut poſſent in voce
foꝛmari ꝓpoſitiones cuius vna pars ſupponat pꝛo ipſa tota
que ſignificat ſeipſam eſſe veram vel falam. ita videtur ꝙ poſ
ſunt in mente. Videtur enim ꝙ ſicut poſſumus foꝛmare ta
lem pꝛopoſitionem vocalem hec eſt vera demonſtrando ſeip-
ſam et ſignificando ſeipſam eſſe veram.ita poſſumus foꝛmare
talem pꝛopoſitionem mentalem. Ad hoc reſpondeo ꝙ ego
nō nego experientiam. Unde licet ita appareat illa tamē expe
rientia eſt falſa.Cauſa vero apparentie eſt multiplicitas fan-
taſtica hoc enim eſt magna ſimilitudo pꝛopoſitionum ad pla
citum ſignificantium ad pꝛopoſitiones mentales pꝛopꝛie di-
cta:q: enim in multis ſunt ſimiles.apparet enim ꝙ ſunt ſimi-
les quod ad hoc et hec eſt oꝛigo et radix difficultatis totiꝰ pꝛī-
cipalis ipſoꝛum inſolubilium.Cauſa vero defectus in eis eſt
diuerſitas quia non eſt ſimile in omnibus pꝛedictis pꝛopoſiti
onibus ſicut oſtenſum eſt per rationes efficaces.ideo aparen-
tis oppoſita eſt falſa nec eſt experientia.ſic enim apparet nobis
ꝙ habeamus experientiam de multis operationibus intelle-
ctus quam tamen non habemus ſicut apparet nobis ꝙ pꝛo-
poſitiones mentales omnino ſimiliter,componnntur ex pluri
bus partibus vt vocales eis coꝛreſpondentes quod eſt tamē
falum:vt dictū eſt ſuperius in pꝛimo capitulo.

POſtꝗ̃ inueſtigatum eſt quid nominis ꝓpoſitionis in
ſolubilis et oſtenſum cui propoſitioni dictuȝ quid no
minis poſſit competere. nunc ſpecialiter videndum ē
de talium propoſitionum veritate aut falſitate. et per
hoc apparebit qualiter ſit reſpondendum ad tales ꝓpõnes ꝗ̃
cõmuniter dicūtur inſolubilia. Circa aūt hoc primo p̄mittam
aliquas ꝓpoſitiones. ſecūdo ponā cõcluſiones. Q̃ntum ad pri
muȝ. Prima ſuppoſitio eſt hec. oīs ꝓpoſitio inſolubilis habet
aliquā ꝓpoſitionē mentalem ꝓprie dictam ſibi correſponden
tem. patet quia omīs talis eſt propoſitio ad placitum ſignifi
cans vt dictum eſt in capitulo precedenti. ſed omnis ꝓpoſitio
ad placitum ſignificāt habet mentalem ꝓprie dictam ſibi cor
reſpõdentem: vt pȝ: quia ex hoc dr̄ ꝓpoſitio: vt patet ex primo
capitulo. Secūda ſuppoſitio cuiuſlibet ꝓpoſitiõis inſolubilis
et alicuius propoſitionis mentalis ꝓprie dicte ſibi correſpon
dentis termini ſibi inuicem correſpõdentes ſignificant ideȝ ⁊
pro eodeȝ ſupponūt patet ꝙ ita eſt in omnibus alijs. verbigra
tia. huius propoſitionis vocalis homo eſt animal: et propoſiti
onis mentalis ſibi correſpondentis termini ſibi inuicem cor
reſpondentes ſcilicet ſubiectum illius vocalis homo eſt ani
mal: et ſubiectum mentalis ſibi correſpondentis ſignificant
idem: et pro eodem ſupponunt: ⁊ ita eſt de predicato. ergo ⁊ ſic
erit in oībus alijs: quia non eſt maior ratio de vna ꝗ̃ de alia ⁊
etiam aliquando propoſitiones inter ſe correſpondentes non
ſignificant idem ſi termini ſibi inuicem correſpondentes non
ſignificarent idem quare. ⁊c. Tertia ſuppoſitio qualitercunqȝ
per propoſitionem inſolubilem ſignificatur ad placitum tali
ter per aliquam propoſitionem mentalem vel aliquas menta
les ſignificatur naturaliter apparet: q2 ita eſt in omnibus pro
poſitionibus ad placitum ſignificantibus: immo generaliter
nullum ſignum poteſt aliquid ſignificare niſi mediante ſigno
ſignificante illud idem naturaliter. verbigratia circulus ta
berne non plus poteſt alicui ſignificare vinum niſi habenti
in mente conceptum naturaliter ſibi repreſentantem vinuȝ
ꝗ̃ aliquid aliud: vt patet aduertenti. quare etcetera. Quarta
ſuppoſitio quelibet ꝓpoſitio inſolubilis eſt falſa ex eo: quia

falſificat ſeipſam ſine ſignificat ſe eſſe falſam:vt pꝫ aduertan-
ti:et patet in omnibꝰ quare ⁊c. Ex quo ſequitur ꝙ quelibet ꝓ
poſitio ſignificans preciſe ſeipſam eē verā eſt vera:patet ex pre
dicta ſuppoſitione:pꝫ ex hoc etiam ꝙ nō apparet ratio maior
quare deberet dici falſa.verbigratia.iſta vocalis hec eſt vera
demonſtrando per ly hec ipſammet et propoſitio mentalis ſi-
bi correſpondens eſt vera:quia non apparet maior ratio qua-
re deberet eſſe falſa.igitur. ⁊c. Sed tamen aliquis diceret ꝙ
ambe ille eſſent falſe:certum eſt ꝙ oppoſitum nō poteſt oſten
di a priori ſed bene a poſteriori.ſed non curo:quia ſatis appa-
ret aduertenti. Iſtis ꝑmiſſis ponā aliquas concluſiones. Pri
ma eſt.cuilibet ꝓpōni inſolubili corrñdet aliq̄ mentalis vera
probaꝫ.qꝛ capio iſtā ꝓpōnem inſolubilē vocalem hec eſt vera
demonſtrando ſuā contradictoriam ꝑ ly hec. Tunc arg.iſti ꝓ
poſitioni corrñdet aliqua mentalis ꝓprie dicta ꝑ tertiā ſuppo
ſitionem et ꝑ ſcđam termini ipſius;et termini ſue mētalis ſibi
inuicem corrñdentes ſupponunt pro eodē.ergo illi vocali cor
reſpondet illa mentalis hec ē vera demōſtrādo illud idē qđ
demōſtratur ꝑ vocalē.ſ.cōtradictoriam ipiuſmet vocalis.ſed
conſtat ꝙ illa mentalis ē vera:qꝛ ipſa ſignificat preciſe illā vo-
calem cōtradictoriā prime eſſe verā et iſta ꝙ pꝫ ;quia illa pria
ſignificando ſuā contradictoriā eſſe verā: falſificat ſeipſam et
eſt falſa.ergo ſua cōtradictoria quā demonſtrat eſſe veram eſt
vera.quare ⁊c. Conſimiliter et ad hec clarius poſſet argui de
iſta vocali hec ē falſa demōſtrando ſeipſam vel de iſta ſortes
dicit falſum et ſortes dicat iſtam et nullā aliā et, generaliter
de q̄libet propōne inſolubili;vt pꝫ inductiue. Scđa concluſio
cuiuſ ꝓpōni inſolubili corrñdet aliq̄ mentalis proprie dicta
falſa. Probatur qꝛ per quartā ſuppōnem q̄libet talis eſt falſa:
ergo cuilibet tali corrñdet vna mentalis ꝓprie dicta falſa ꝯña
tenet per ſecundā cōcluſionem ſecundi capituli. Antecedens
notum eſt quare ⁊c. Secundo probatur illa eadem cōcluſio.de
clarando que ſit illa mentalis falſa que correſpōdet ꝓpoſitiōi
inſolubili. Unde arguo ſic.quelibet ꝓpoſitio īſolubilis ſigni-
ficat ſeipſam eſſe falſam:ergo ſignificat mentalem proprie di-
ctam ſibi corrñdentem eſſe falſam. Antecedens patet; quia

ꝓpoſitio vocalis ſignificat ꝓpoſitionē mentalē repreſentati ue ſicut circulꝰ exiſtēs ante tabernam repreſentat vinumvenale et mediante illa mentali ſignificat per ſubordinationem illud quod ſignificat illa mētalis vt patet per ariſtotelē in primo perhiarmenias dicenteꝫ.voces ſūt note earū paſſionū que ſūt in anima ꝯña tenet quia arguitur a diffinito ad diffinitionē ſicut pꝫ ex quarta cōcluſione ſcdi capituli.ideo illa ꝯña eſt bona ſicut illa eſt bona iſte terminus hō ſignificat hoiem.ergo ſignificat ſubſtantiā aiatam ſenſitiuā rationalem.Et ſic arguitꝰ ſic.Quelibet propoſitio inſolubilis ſignificat mentalē ꝓprie dictam ſibi correſpondentē eſſe falſam:ergo taliter ſignificat per aliquā mentalē proprie dictam ſicut patet per tertiam ſuppoſitionē ⁊ per cōſequēs cuilibet tali ꝓpōni inſolubili correſpōdet aliqua mentalis proprie dicta ſignificās aliquam mētalē proprie dictam ſibi correſpōdentē eſſe falſam:ſed hoc nō poteſt eſſe per vnicam ſeu ſimplicem propoſitionem mentalē proprie dictam ſicut pꝫ ex dictis in tertio capitulo:ergo cuilibet inſolubili vocali correſpondet aliqua mentalis ſignificans aliquā aliam mentalem correſpondentem eidem propoſitioni inſolubili eſſe falſam:verbigratia.iſti propoſitioni vocali hec eſt falſa demonſtrando ſeipſam correſpondet aliqua mentalis que eſt hec falſa demōſtrando eādē vocalē et illa mētalis eſt vera vt patet ex predicta cōcluſione.Sed iterū ſicut pꝫ ex deductione iā facta eidē ꝓpoſitioni inſolubili correſpōdet iſta mētalis hec eſt falſa demōſtrādo primā mentalē. Sed ꝯſtat ꝙ iſta ſecūda mentalis eſt falſa:q2 ſignificat primā mentalē eſſe falſā que tamē eſt vera vt deductū eſt.quare ⁊c. ¶Tertia cōcluſio cuilibet propōni inſolubili due propoſitiones mentales ꝓprie dicte quarū vna eſt vera ⁊ alia eſt alia falſa correſpōdenti incoīā cte.Iſta cōcluſio hꝫ duas partes.Prima eſt ꝙ cuilibet propoſitioni inſolubili due ꝓpoſitiones mētales ꝓprie dicte correſpōdent quarum vna eſt vera et alia falſa.Iſta pꝫ ex duabus concluſionibus precedentibus.verbigratia.iſta propoſitio ſortes dicit falſum poſito ꝙ ſortes dicat iſtam ⁊ nullam aliā habet duas mentales quarum termini:mere ſolum mētales ſupponunt pro eodem.ſ.iſtam mentalem ſortes dicit falſum que

E.

eſt vera et quam predicta vocalis. ſignificat ſignificatiõe dire
cta. Aliã vero habet que ſignificat illam primã eſſe falſaꝫ: ſcꝫ
iſtam hec eſt falſa demonſtrãdo primã ⁊ iſta eſt falſa: et hanc
ſignificat predicta vocalis ſignificatione indirecta ſeu reflexa:
et ſicut dico de propoſitione predicta inſolubili. ita poteſt dici
de qualibet alia inſolubili quãtũ ad hoc quod ponit concluſio
licet nõ omnino ſimile in omnibꝰ vt poſtea patebit: et ſic appa
ret prima pars concluſionis. ¶ Secũda autẽ pars huius cõ
cluſionis eſt cuilibet ꝓpoſitioni tali inſolubiliꝰ correſpõdẽt due
propoſitiones mẽtales incõiuncte iſta patet: quia ſi talis voca
lis ſignificaret eas coniuncte non appareret ratio quare plus
ſignificaret eas copulatiue ꝙ diſiunctiue ſeu alio mõ ypothe
tice. Et ſi aliquis velit dicere ꝙ eas ſignificat copulatiue illud
eſt gratis dictum ⁊ ſine ratione: immo apparet contra rationẽ
quia in nullis aliĳs ꝓpoſitionibus inuenimꝰ ꝙ alicui ꝓpoſitio
ni cathegorice correſpõdeat mentalis copulatiua ſeu quevis
alia ypothetica niſi rõne alicuiꝰ ſincathegoreumatis ſeu termi
ſincathegoreumatis includẽtis poſiti in tali cathegorica ſicut
in propoſitionibꝰ cathegoricis excluſiuis exceptiuis deſint ⁊
aliĳs conſimilibus: ſic autem non poteſt dici in propoſito. qua
re. ⁊c. Ex qua concluſione ſequitur aliqua correlaria. Primo
enĩ ſequitur ꝙ quelibet propoſitio inſolubilis ⁊ ſimiliter eius
contradictoria eſt propoſitio plures patet ex predictis: quia cui
libet ꝓpoſitio inſolubili corrñdẽt plures menteles incõiũcte
correſpondentes cõtradicentes mentalibus corrñdẽtibus pro
poſitioni inſolubili ſicut clarum eſt aduertenti: modo omnis
talis ꝓpoſitio cui ſic corrñdent plures mẽtales incõiuncte eſt
ꝓpoſitio plures ⁊ nõ eſt ꝓpoſitio vna ad modum ariſtotelis lo
quentis in libro elenchorũ in fallacia ſm plures interrogatio
nes vt vnam. Scđo ſequitur ꝙ alique ſint propoſitiones oĩno
ſimiles in voce de termĩs pro eiſdem ſupponentibus quarum
aliqua eſt ꝓpoſitio plures ⁊ nõ alia: pꝫ de iſta ſortes dicit falſũ
prolata a platone nõ eſt ꝓpoſitio plures ſed ſimpliciter vna ⁊
nõ inſolubilis vt pꝫ intuẽti. Et ſimiliter põt dici de ꝓpoſitioni
bus ſcriptis vel de mentalibꝰ ad placitũ ſignificãtibꝰ. Quarta cõ
cluſio quelibet propoſitio inſolubilis eſt ſimul vera ⁊ falſa: pro

batur: qꝛ cuilꝫ tali coꝛrñdēt due mētales vna vera ꝛ falſa: ꝙ ta
lis ē ſil' vera ꝛ falſa. Cōſequētia eſt nota ex pͥo coꝛrelario ſcđi
capituli. Añs ptꝫ ex imediate ꝯcluſiōe nec illud debet eſſe mi
rabile in ꝓpoſitōib⁹ ad placitū ſignificātibus que etiā ſūt ꝓpo
ſitiones plures: pꝫ intuenti. Ex iſta cōcluſione ſequuntur etiā
aliqua coꝛelaria. Pꝛimo eī ſequit̃ ꝙ cuiuſlibet propoſitiōis in
ſolubilis cōtradictoꝛia eſt ſimul vera et falſa pꝫ ex quarta con
cluſiōe ꝛ pꝛimo coꝛrelarie tertio cōcluſiōis. Scđo ſequit̃ ꝙ ali
que ſūt ꝓpoſitiōes oīno ſimiles in voce ꝛ de teris ꝓ codē ſuo
ponētibus quaꝝ vna eſt ſimpliciter falſa vel ſaltem nō ſimplr
vera et alia ſimpliciter eſt vera ptꝫ ex cōcluſione ꝛ ex dictis in
ſecūdo coꝛrelario tertie concluſionis. Tertio ſequitur ꝙ aliq̄
ꝓpoſitiones apparēt cōtradicere que tamē nō cōtradicūt vera
citer pꝫ. qꝛ ſi ſoꝛ. dicat iſtā ſoꝛtes dixit falſum ꝛ plato dicat iſtā
ſoꝛtes nō dicit falſū: iſte apparent contradicere: cum ambe ap
parent ſingulares de eiſdem terminis ꝛ pro eodem ſupponēti
bus et vna ſit affirmatiua ꝛ alia negatiua: et tñ iſte non contra
dicūt ꝙ pꝛima eſt impoſſibilis ꝛ ꝓpoſitio plures et eſt falſa vel
nō ſimpliciter vera. ſecūda vero eſt ſimpliciter falſa ꝛ nō ꝓpoſi
tio plures. Similiter idem pꝫ de iſtis duab⁹ hec eſt v͛a demō
ſtrādo ſuam contradictoꝛiam ꝛ hec non eſt vera demōſtrando
ſeipām. Apparent enim cōtradicere ꝓpter rationem pꝛius di
ctam et tamen in rei veritate non cōtradicunt: qꝛ mentalis coꝛ
reſpondens vni et mentalis coꝛreſpodens alteri non contradi
cunt. Nam pꝛime coꝛreſpondēt iſte due hec eſt vera demonſtrā
do contradictoꝛiam iſtius vocalis: et iſta hec eſt falſa demon
ſtrando pꝛedictam mentalē: ſecunde vero coꝛreſpōdēt iſti due
hec nō eſt vera demonſtrādo p̄dictam vocalē negatiuā et iſta
eſt falſa demōſtādo pꝛedictā mentalem. Quia v͛o iſte due mē
tales coꝛrñdeant pꝛedicte negatiue pꝫ qꝛ ip̄a eſt inſolubilis ꝛ ſi
gnificans ſeipſam eſſe falſam: vt patet ex tertia diſtinctione
tertij capituli: ergo pꝛedicte due mentales coꝛreſpondent ſibi
vt patet ex iam dictis p̄cedenti capitulo. Sed ꝙ iſte due men
tales non coꝛreſpodeāt alijs duabus mentalib⁹ coꝛreſpōden
tib⁹ pꝛie vocali claꝝ eſt cuilibet aduertenti ꝛ poſſet iſtud idem
declarari in pluribus alijs propoſitiobus inſolubilib⁹ ſed iſta

pro nunc ſufficiunt. Si vero petatur que ſunt contadictorie pre
dictarū ꝓpoſitionū inſolubilium cum nō ſint hec reſpōdet ꝙ gene
raliter nō pōt melius dari ꝯtradictorio q̄ ꝓponēdo negationē
toti ꝓpoſitioni ſeruatis iſtis q̄ttuor cōditionib⁹ quas dat ari
ſtoteles libro elenchorū: ſcʒ ad idem ſm idē ſimr et in eodē tpe:
⁊ iō dico ꝙ contradictoria iſtius ſortes dicit falſum eſſet iſta
nō ſortes dicit falſum et cōtradictoria iſti⁹ hec eſt vera eſt hec
nō hec eſt intelligendo negationē cadere ſuper iſtos ābos ſen-
ſus ſeu ambas iſtas mentales corrñdentes affirmatiuis propō
nib⁹ ſibi cōtradictoriis ⁊ ita eſt generaliter in quibuſcūq alijs
ſeruatis iſtis quattuor cōditionibus iam tactis. Si vero dicat
ꝙ in ꝓpoſitionibus ſingularibus nō refert ꝓponere negatio
nem vel ꝓpōnem ſubiecto ⁊ ꝑ ꝯñs videtur ꝙ iſte orōnes equi
ualeāt ſortes non dicit falſum ⁊ nō ſortes dicit falſuʒ. Rñdeo
ꝙ hoc eſt verū qñ vtrolibet propoſitio vna ⁊ nō plures vt bene
tangebatur in quarta rōne prīe cōcluſiōis ſcđi capituli. Sʒ ſic
nō eſt in ꝓpoſito. Si tamē aliq̄s tm̄ intelligeret ꝑ vnaʒ illaꝝ ne
gatiuaꝝ ſicut per aliā ⁊ referet negationē prime ſeu intellige-
ret eam negare ſicut dictū eſt tūc ꝯcederem ꝙ ille equiualerēt
Sed ſi tu diceres ꝙ alique due ꝓpoſitiones poſſent eſſe oīno
ſimiles in voce ⁊ de terminis pro eodē ſupponētib⁹ quaꝝ vna
cōtradictoria alicuius ꝓpōnis ⁊ alia nō eſſet ꝯtradictoria eiuſ-
dem et hoc pōt ſatis declarari. Sed ſatis pōt apparere ex ſecū
do correlario tertie cōcluſionis iſtius quarti capituli ⁊ ex ſcđo
quarte eiuſdē: ideo ſatis apet ꝙ non ſēper eſt bona ꝯña ab vna
ꝓpoſitione ad aliā ſibi ſimilē in voce ⁊ hoc eſt clarū ex dictis
quare: ⁊c. Quarto ſequit ꝙ nulla ꝓpoſitio inſolubilis vel ei⁹
contradictoria eſt ſimpliciter vera vel ſimpliciter falſa pʒ: q2 il
la ſola propoſitio debet dici ſimpl'r vera aut ſimpliciter falſa.
cui correſpōdet vna ſola mentalis vera vel falſa: ſic autē nō eſt
de propoſitione inſolubili vel eius contradictoria vt pʒ ex di
ctis: igit ⁊c. Sed ꝯtra illud correlariū ⁊ multa ſuperi⁹ dicta oc
currit fortis dubitatio de iſta ꝓpōe inſolubili oīs ꝓpō vocalis
eſt falſa. Nā poſito ꝙ iſta vocalis met ſit ⁊ iſta de⁹ eſt etiā: ſic
pʒ ꝙ iſta eſt inſolubilis ⁊ ꝑ ꝯñs ſibi correſpōdēt due mētales
ſcʒ oīs ꝓpō vocalis eſt falſa ꝙ ſigt ſigtio directa ⁊ hec eſt falſa

demonſtrando primā mentalē ⁊ iſtā ſignificat iſta mentalis ſi-
gnificatiōe reflexa. Ex quo ſequunt̄ tria. Primo ſequit̄ ꝙ iſta
propoſitio mentalis quā ſi ſignificat iſta inſolubilis ſignifica-
tione directa eſt falſa: ergo ſequit̄ ꝙ illa inſolubilis eſt ſimpli-
citer falſa: q: videt̄ ꝙ ꝓpoſitio vocalis ſignificās ſignificatiōe
directa eſt falſa ſimpliciter. Secūdo ſequitur ꝙ non cuiuſlibꝫ
ꝓpoſitiōis inſolubilis ꝓpoſitio mentalis ſibi correſpōdens ſi-
gnificatiōe directa eſt vera cuius oppoſitū dicebat̄ in declara-
tione prime cōcluſionis ⁊ ſimiliter per tertiā tertie cōcluſionis
huius capituli. Tertio ſequit̄ ꝙ non quelibet ꝓpoſitio inſolu
bilis eſt falſa ſm ſuā ſignificationē reflexā quod videt̄ incōue-
niens et apparet eſſe cōtradicta ex declaratiōe cōcluſionis hu
ius capituli: ⁊ tn̄ oēs iſte tres cōſequētie: patet q: iſta mentalis
om̄i ꝓpoſitio vocalis eſt falſa in caſu poſito eſt manifeſte falſa
vt patet intuenti ⁊ per ꝯn̄s iſta mētalis: ſcꝫ hec eſt falſa demō-
ſtrando primā mentalē eſt vera: quare ⁊c. Ad iſta reſpōdeo: ad
primā concedendo antecedēs ⁊ negādo conſequentiā q: ꝗuis
iſta inſolubilis videatur ſolū ſignificare ſignificatione directa
mentalē falſam tn̄ non ſignificat ſolū illam: ſed vnā aliā ſignifi
catione reflexa: ideo non ſequit̄ ꝙ ſit ſimpliciter falſa ſicut pa
tet ex probatiōe correlarij: ſed bene ſequit̄ ꝙ ſit falſa ſm quid:
ſiue ſm vnā ſignificationē: ⁊ ita debet intelligi quotienſcunqꝫ
dictum eſt ſuperius ꝓpoſitionē inſolubilē eſſe falſaꝫ. Ad ſecun
dum et tertiū ſimul reſpōdeo dicendo conſequentiā ⁊ ꝯſequen
tia eſſe vera: tamē dico ꝙ ꝓpoſitionū inſolubiliū quedaꝫ ſunt
falſe ex eo preciſe ꝙ ſignificāt ſe eſſe falſas vt iſte de quibꝰ exē-
plificatur in prima ⁊ ſecūda cōcluſionibus ⁊ ſimiliter in prima
parte tertie. Et de illis veruꝫ eſt qđ dicebat̄ q: iſte ſunt plures:
ideo loquebar ibi gnaliter. Alie ſunt ꝟo falſe nō ex eo ꝓciſe ꝙ ſi
gnificāt ſe eſſe falſas: vt eſt in ꝓpoſito iſta eñ oīs ꝓpoſitio eſt
falſa non eſt ꝓciſe falſam: q: ſignificat ſe eſſe falſam in caſu po
ſito: ſed q: ſignificat oēm ꝓpoſitionē vocalē eſſe falſam ⁊ tamē
proponitur ꝙ ita ſit de alijs eſt que ſit vera ⁊ de talibus inſolu-
bilibus veruꝫ eſt qđ ibi inferebatur vt patet intuenti. Et ſicut
dico de iſta: ita dici pōt de iſtis vocalibꝰ oīs ꝓpoſitio vocalis
eſt particularis ⁊ oīs ꝓpoſitio vocalis eſt negatiua que lꝫ ſigni

ſicent ſe eſſe falſas vt ſupra dictum eſt tñ non ex eo ꝑ ſe ſunt falſe ſicut ſatis p₃. Quinto ſequitur ꝙ nulla propoſitio inſolubilis eſt ſimpliciter impoſſibilis: p₃ clare ex ꝑdicto correlario. Et hoc eſt cõtra magiſtrũ ſupradictum qui ponit ꝙ oĩs propõ de per ſe ⁊ directe ſignificãs ſe eſſe falſam eſt impoſſibilis. vt iſta hec eſt falſa demonſtrãdo ſeipam vñ infert differẽtiã eſſe inter propõnem de per ſe ſignificante₃ ſe eſſe falſam ⁊ de ꝑ ſe ſignificãtẽ non eſſe verã. quia prima eſt impoſſibilis: ſcđa vero poſſibilis ſicut iſta hec nõ eſt vera demonſtrãdo ſeipam ſed ꝙ nulla iſtarum ſit ſimpliciter poſſibilis vel impoſſibilis ſatis p₃ ex dictis: ꝙ p̃ſa nõ ſit impoſſibilis etiã ſm quid ſatis clare p₃ q: nulla mẽtalis ei corrñdet: p₃ vt ex dictis: quere ⁊c. Sexto ⁊ vltimo ſequitur ꝙ ad nullam ꝓpõem inſolubilẽ vel ad eius cõtradictoriã eſt danda vnica rñſio ſc₃ ipa₃ ſimplr cõcedendo vel ipm ſimpliciter negãdo. P₃ ex ꝑdictis: q: ſm ariſtotelẽ. ii. elẽchoꝝ ad ꝓpoſitionẽ plures non eſt danda vnica rñſio: cũ ꝫ ꝗlibet ſit propõ plures ⁊ non ſimplr vera vel falſa ſimpliciter falſa. ideo ad talẽ d₃ reſpõderi ꝙ eſt vera ⁊ falſa ſm qđ ſicut de ſcuto albo ſm medietatẽ ⁊ nigro ſm aliã ꝯcedit ꝙ nec eſt ſimpliciter nigrũ nec ſimpliciter album. ſed eſt album ⁊ nigrũ ſm qđ: ⁊ iſte eſt modꝰ reſpondẽdi ad oĩa inſolubilia ꝗ₃ ſit incõſuetus tñ oſtendo ip₃ eſſe de intentione ariſtotilis. ii. elenchorum. vbi ſolui ipſe ariſtoteles paralogiſmos falſarum ex diffinitionẽ et ipſe ponit vnũ paralogiſmum ad probandum ꝙ aliqnis mẽtiendo dicat veru₃ ſeu dicendo falſum dicat verum capit enim ibi mentiri improprie pro dicendo falſum ⁊ eſt paralogiſmus. iſte dicat ego mentior nihil aliud niſi iſtam ego dico falſã ipe ſic dicendo mentitur: tñc ergo taliter eſt qualiter ipſe dicit: q: dicit ſe mentiri: ergo ſic dicendo dicit verũ ergo dicit verũ. Illum paralogiſmũ ſoluit ariſtoteles negando vltimã ꝯñam rñdetur ergo ꝙ non ſequitur ſic dicẽdo dicit verũ ergo dicit verum q: arguitur a dicto ſm quid ad dictum ſimpliciter ⁊ ponit illũ paralogiſmum peccare penes fallaciã ſm quid ad ſimpliciter Ex quibus patet tria eſſe de intentione ariſtotelis. Primum eſt ꝙ illa ꝓpoſitio ſm quid eſt falſa q: ariſtoteles concedit ꝙ ſic dicendo mentitur. i. dicit falſum. ſecundum eſt ꝙ dicta pro

poſitio ſm quid eſt vera q: ariſtoteles concedit ꝙ ſic dicēdo dicit verū. Tertium eſt ꝙ predicta propoſitio nō eſt ſimpliciter vera: q: ariſtoteles negat illam ſimpliciter ſortes dicit verum: et ſic de intentione ariſtotelis eſt ꝙ illa propoſitio eſt vera et falſa ſm quid: ⁊ tamen non eſt ſimpliciter vera: ⁊ per cōſequēs nec ſua contradictoria ſimpliciter falſa. Aliter eñ ſolutio ariſtotelis eſſet ſimpliciter friuola et nullomodo ad propoſitum: ideo apparet ꝙ omnia predicta ſunt de intentione ariſtotelis quare ſequitur ꝙ licet predictis modus reſpondendū ad inſolubilia ſit extraneus et difficilis iuuenibus: tamē certus ſum ꝙ cunctis ingenioſis diligenter aduertentib⁹ apparebit probabilis. Et hec ſunt breuiter dicta de vocatis inſolubilibus.

¶ Et ſic eſt tractatuū finis inſolubilium magiſtri Petri de aiyaco et conceptuum. F I N I S